

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE -
FORUM AL SPIRITULUI REVOLUȚIONAR ȘI AL IUBIRII DE ȚARA

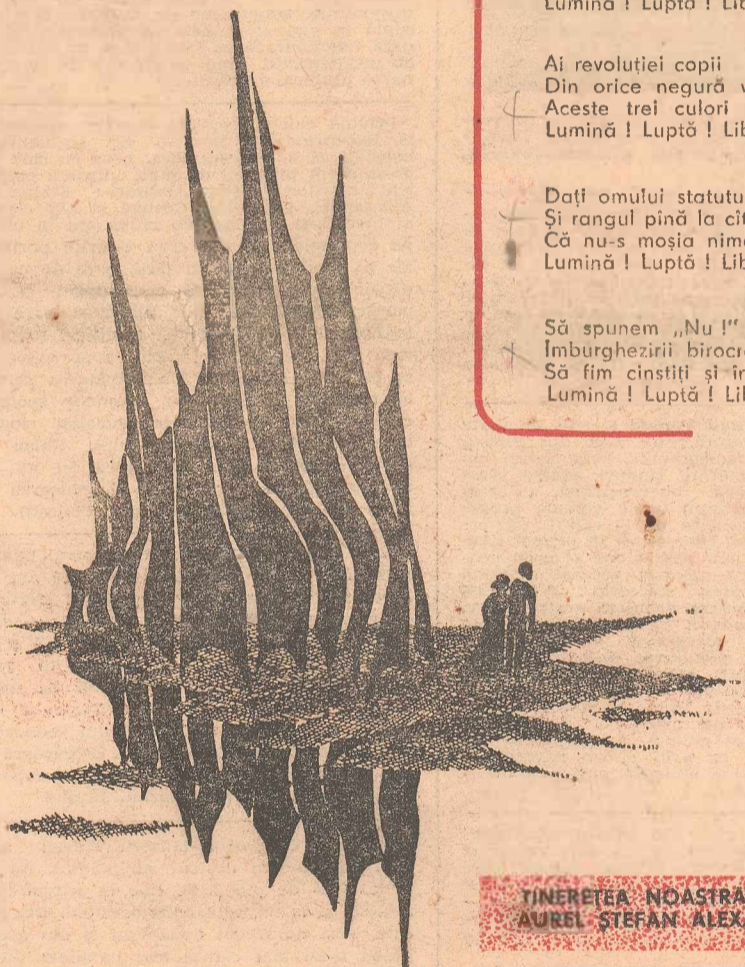
O verigă dintr-un șir nesfirșit care înseamnă destinul românesc

Pentru mine Congresul educației politice și culturii socialiste înseamnă o răsuflare de drum ca o făgăduință nouă. Pentru că nădăjduiesc că vom pune din nou în această împrejurare sărbătorească și gravă niște întrebări despre legăturile dintre cultura socialistă și omul cel nou. Este, firește, și pentru noi, umanistii, un prilej de bilanțuri, de cîntărire, de chibzuință matură, cu privire la mijloacele noastre formative. S-a hotărît la Congresul al XI-lea asupra caracterului cincinalului în care am intrat, legat nemijlocit de revoluția tehnico-științifică. Venim acum și conjugăm necesitățile pregătirii unei lumi tinere în spiritul științelor exacte cu acelea de formare a unor conștiințe care să însemne garanția netă de superioritate a lumii socialiste. Un umanist din secolul al XVI-lea, om de știință și scriitor, spunea în marea sa carte **Gargantua și Pantagruel** despre necesara îmbinare a științei cu conștiința: știința fără conștiință nu este decît ruina sufletului. Mi se pare că prilejul pe care-l avem acum nu este unul de întoarcere către vechiul umanism, ci de mers mai departe, pe direcțiile lui active imprimate în amintirea noastră adîncă de popor neolatin. Formarea intelectuală a tinerilor, a unei forme rigurose științifice a minții lor, nu se poate realiza, cum nu conținse s-o spun, decît prin disciplina formativă de suflate a științelor umanistice. Avem șansa de a moșteni o străveche cultură populară de ethos, în care măsura stăpînește ca o secțiune de aur relațiile omului cu lumea, relațiile omului cu omul. Am moștenit o lume de virtuți solide dintr-o îngemănată tradiție etică daco-romană crescută aici în teritoriu românesc de medalie, într-un prețios umanism popular. Măsura în toate, care era măsura umanismului clasic mediteranean, se regăsește la noi neteorizată în tot ce este simțire, viață morală, acțiune, produs al creativității maselor. Exemplul unei existențe păstrate milenar sub semnul măsurii în cuvînt ca și în tăcere, sub semnul măsurii în relațiile umane care au însemnat bunăvoință și toleranță față de ceilalți oameni și de credințele lor, sub semnul măsurii în reprimarea oricărui gest hrăpăret și în acceptarea mucenicilor și jertfei pentru pămîntul cu oasele străbunilor, sub semnul măsurii în construcția casei din sat, în armonia simplă a culorilor și în stilizările deli-

cate și esențiale ale formelor. Este un mare noroc să descinzi dintr-o astfel de nobilă stirpe care își arată frumusețea în simplitatea unei existențe pline de modestie la nivel individual, a unei istorii de victorii tăcute și de înfrîngerii suportate cu un stoicism superior cîștigat de pe urma unei încrederi neclintite în triumful neîndoielnic al binelui în cele din urmă. De aceea, modelînd conștiințe, noi trebuie să nu pornim decît de la magnifica lecție a unui

ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA ■

(Continuare în pag. 5)

TINERETEĂ NOĂSTRĂ desen de
AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

Lumină! Luptă! Libertate!

Fii al luminii dinadins,
Pentru lumină ne vom bate,
Sînt trei idei de neînvinș:
Lumină! Luptă! Libertate!

Sînt trei idei cu suflet bun,
Să nu ne mai tirim pe coate,
Să fim aceia care spun:
Lumină! Luptă! Libertate!

Să fim aceia ce-ndrăznesc
În frontul trudei încordate
Pentru pămîntul românesc
Lumină! Luptă! Libertate!

Noi, muncitori, țărani, artiști,
Noi toți, răspunzători de toate
Nu conformiști, ci comuniști
Lumină! Luptă! Libertate!

Ai revoluției copiii
Din orice negură vor scoate
Aceste trei culori prea vii:
Lumină! Luptă! Libertate!

Dați omului statutul lui
Și rangul pînă la cît poate,
Că nu-s moșia nimănu
Lumină! Luptă! Libertate!

Să spunem „Nu!” cu orice preț
Îmbughezirii birocrației,
Să fim cinstiți și îndrăzneți
Lumină! Luptă! Libertate!

Planeta n-o vom număra
Din jumătate-n jumătate,
Oricare țară are-o stea
Lumină! Luptă! Libertate!

Nu-i dreptul nici unui tiran
Să țină spirite-njugate,
Planeta urlă din ocean
Lumină! Luptă! Libertate!

Nu mai dă lemne pentru rug
Pădurea erei luminate
Și nicidecum pentru vreun jug
Lumină! Luptă! Libertate!

Să lăudăm pe omul bun
Și drept și demn care se bate
Să dea poporului român
Lumină! Luptă! Libertate!

Pe cel venit dintre săraci
Să-i facă țării lui dreptate,
Spre comunism — cinstit cîrmaci:
Lumină! Luptă! Libertate!

Cu tricolorul nesupus
Și steagul roșu pe cetate,
Cu steagul sus și brațul sus:
Lumină! Luptă! Libertate!

ADRIAN PAUNESCU ■

Necesitățile învățămîntului medical

— Fiecare sfîrșit de an universitar obișnuit la concluzii, la evaluarea și reevaluarea unui travaliu intelectual aflat în permanență sub escadala bombardamentului informațional. Metodele moderne de diagnostic și tratament tind să codifice o serie de explorări, procedeu de diagnostic și metode terapeutice. Se vorbește foarte mult despre tehnizare și un soi de standardizare a medicinei — ne-ați declarat dumneavoastră într-un interviu anterior — și, din păcate, mai puțin despre caracterul profund umanist al meseriei lui Esculap, a marii responsabilități civice și profesionale a celor ce învață sau lucrează în domeniul asistenței sanitare. Care sînt, după părerea dv., menirea și atribuțiile complexe ale învățămîntului medical, tovarășe profesor doctor docent Victor Ciobanu?

— Trăim într-un secol dominat de dezvoltarea galopantă a științei și tehnicii și de consecințele lor neprevăzute. Medicina, evident, a fost și ea obligată să-și revizuiască și să-și lărgească într-un mod considerabil noțiunile despre producerea bolilor, procedeele de investigație și tratament. Pînă nu de mult, bagajul de cunoștințe acumulat în facultate avea o îndelungată valabilitate, metodele de tratament schimbîndu-se puțin în cursul unei generații. Astăzi, de la un an la altul totul se transformă, se schimbă, se îmbogățește într-o cadență accelerată, totul sporește coeficientul științific al pregătirii teoretice și practice. A nega sau a neglija instrumentele științifice puse la dispoziția medicinei prin descoperirile biologiei, biofizicii, geneticii, chimiei moleculare, microscopiei electroscoapice ș.a. înseamnă a diminua enorm forța și eficiența asistenței medicale. În-

LAZĂR TURCU ■

(Continuare în pag. 11)

CORĂBIERII MUNȚILOR

În acest crepuscul de primăvară, cu lumini de miere și „Crucea voinicului” deschizînd ochi albaștri sub fruntea bolțită a cetinilor, se petrece — printr-un întreg ritual — urcarea turmelor la munte. Serile sînt argintii, imblînzite de sonul domol al tîlăngilor, diminețile („ziorii” pe graiul mitic al străvechilor păstori) cresc deodată, parcă din chemările de taină ale cocoșilor de munte, ce-și strigă dorul de la o poiană la alta, de la un molid la altul — castel de armonii cu pereții cufundați în ceață și acoperișul încheiat în triumful luminii.

Aici la Vaideeni, străveche așezare de păstori transilvăni, rosturile transumanței au rămas neschimbate, perindarea se produce după aceleași legi și soroace, iar o discreție cosmică învăluie viețuirea omului cu natura. Oierii, acești corăbieri ai munților, păstrători de credințe și obiceiuri, arcă din nou în patria cetinilor, lîngă cerurile largi, iar statornicia lor este asemeni unei izbinzi. „Crucea voinicului”, floarea botezată de păstori, deschide ochi albaștri în calea turmelor și totul este suprafiresc, ca-ntr-un ceremonial cosmic.

Cum ajungem în Vaideeni? Ulițele — toate — nu se termină la marginea așezării, bronhiile lor fine nu se opresc în alveolele ultimelor cătune, așa cum sîntem obișnuiți, ci se continuă în patru zări cu potecile și drumurile turmelor. Ne-am putea deci apropia pe unul din aceste drumuri, odată cu turmele care au iernat în Dobrogea, sau în Moldova (ocolind munții pe la întorsura Buzăului), sau între bălțile Dunării, în sudul Bărăganului, sau venind dinspre Mehedinți pe la Tismana și Polovragi, ori pe cumpăna apelor ce străbate Grădiștea și se pierde spre Virful lui Nedei. Acum, în mai, pe toate aceste drumuri vin, în ritmul domol al tîlăngilor, zeci și zeci de turme care poposesc doar cîteva zile la marginea satului. De ce la margine? Pentru că, îmi spune primarul Benone Morărețu, ei însuși fiu de păstori, satul ar fi neîncăpător pentru toate oile, ulițele sînt strîmte, și apoi oamenii de aici nu-și aduc niciodată oile acasă, în curte, viața lor este o permanentă călătorie dincolo de granițele comunei, dincolo de vatra în care s-au născut și unde sînt, de două ori pe an — în mai, la urcarea turmelor,

și în septembrie, la coborîrea lor — oaspeți de cîteva zile. Atunci se țin serbări păstorești, se fac țiguri de vite, se tocimesc nunți, își string mina vecini care

LUCIAN AVRAMESCU ■

(Continuare în pag. 12)

Fără
prejudecări
despre
I. T. B.

(Paginile 10-19)

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Sub genericul „Zilele cărții social-politice”, Biblioteca județeană Dolj din Craiova a organizat recent o serie de acțiuni de larg interes în rândul publicului cititor. Între acestea, la loc de cinste se situează expoziția de carte intitulată OPERA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN LUME — prima de acest fel organizată în Oltenia — la care și-au dat concursul Biblioteca Centrală de Stat a R.S.R. și Comitetul județean de cultură și educație socialistă al județului Dolj. Expoziția cuprinde lucrări ale secretarului general al partidului nostru apărute în numeroase țări ale lumii, precum și un bogat material de referință, vizitatorul având astfel prilejul să-și facă și pe această cale o imagine vie, deosebit de convingătoare, asupra interesului major și constant de care se bucură politica partidului nostru în lume, asupra imensului prestigiu internațional al secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. (Prof. Tudor Nedelea, directorul Bibliotecii județene Dolj)

Mă numesc Costel Stoica și sint elev în anul II la Școala de specializare postliceală de secretariat, stenodactilografie și comerț exterior din București. V-am dat toate aceste amănunte, întrucât drept vorba de o colegă de-a noastră, Mirela Gîndacu, care a obținut locul II la Concursul internațional de stenografie ce a avut loc în localitatea Vrața (R. P. Bulgaria). În mod cu totul întâmplător, beneficiind de ajutorul substanțial al Biroului de Turism pentru Tineret București, un grup de 40 de elevi ai școlii au efectuat o frumoasă excursie în această țară, aflându-ne — în zilele în care s-a desfășurat con-

cursul — la doar cîteva zeci de kilometri de colegă noastră ce trăia febra probelor din care a ieșit pe acest loc II, succes de prestigiu, avînd în vedere numărul mare de concurenți din majoritatea țărilor Europei, unele dintre acestea avînd o bogată tradiție în domeniul stenografiei. Fotografia pe care v-o trimit reprezintă o parte dintre elevii noștri aflați în excursie în apropierea ruinelor cetății Tirnovo.

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA prin care Maria Moldovan din orașul Reghin relatează că deși justiția îi dă cîștig de cauză, considerînd abuzivă desfacerea contractului de muncă, șeful cantinei-restaurant „Mureșul” refuză să o repună în drepturi. Verificînd cele relatate în scrisoare s-au stabilit următoarele: „șeful cantinei, Fülöp Gheorghe, motivînd că a fost comitetul de conducere al cantinei cit și lucrătorii abonați la cantina respectivă nu sint de acord ca Maria Moldovan să lucreze din nou aici, i-a refuzat ocuparea locului de muncă, respectivă continuînd să rămîna fără serviciu două luni de zile... Cu ocazia verificărilor efectuate și în urma discuțiilor purtate cu Comitetul orașenesc Reghin al P.C.R., organele locale de partid și de stat au luat măsuri de reincadrare în muncă a numitei în funcția avută înaintea desfacerii contractului de muncă. Astfel, în prezent numita este repusă în drepturi...” (Comitetul Județean Mureș al P.C.R.)

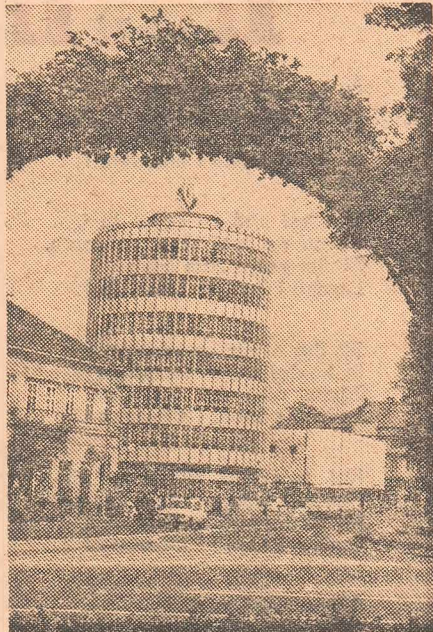
Locuiesc pe strada Prutului din Galați. Această stradă a fost renovată acum trei ani, introducîndu-se tramvaie moderne, silențioase, tocmai pentru faptul că datorită unui trafic rutier extrem de mare — circa 5 000 de autovehicule în 24 de ore — ea devenise neîncăpătoare și foarte degradată. Toate bune, dar după „renovare” ne-am trezit cu un alt necaz: pavajul este moale, calci pe el ca pe valuri; nu mai vorbesc de faptul că în multe locuri au apărut gropi, adevărate capcane pentru cei neavizați. În această zonă sînt multe șantiere de construcție, strada noastră nu duce lipsă de materiale scoase din uz — moloz, pietriș, beton etc. — lipsesc doar o acțiune gospodărească a forurilor în drept pentru a remedia neajunsurile ivite. Credem că printre primele măsuri ce ar trebui luate în acest sens ar fi remedierea pavajului dintre cele două viaducte — circa 1 kilometru, iar în vederea stîrpirii prafului care ne înfestează ogrăzile și locuințele, să se prelungească traseul stropitorilor-auto, stropirile făcîndu-se mai ales în orele de vîrf ale circulației. (Ștefan Enache, Galați)

Călătorii care se aflau în autobuzul 31-Ag-4268 în data de 21 februarie 1976, cu plecarea la 6,30 din comuna Coliganu de Sus-Pitești, doresc să mulțumească conducătorului auto Nicolae Ștefan de la I.T.A. Pitești despre felul calm cum a evitat printr-un extraordinar reflex, de fracțiune de secundă, tamponarea cu autobuzul 21-Ag-5545, proprietate a Autobuzelor I.T. Pitești, al cărui conducător venea din sens invers pe o pantă în curbă, pe timp de ceață, pe axul șoselei, ocupînd în acest fel partea carosabilă pe care circula șoferul Nicolae Ștefan. (În numele unor vieți salvate D. Maican, Pitești).

Dacă doriți să întîlniți lipsă de corectitudine în deservirea clienților — asta, pesemne, apropo de sloganul „clientului nostru — stăpînul nostru” — dacă doriți să găsiți orogașă dezlănțuită din partea celor aflați în dosul teșghelei, murdărie, băuturi ce se vînd la preț de categoria I deși aici nu este cazul, dacă doriți să remarcăți, mai ales în orele de aglomerație, cum aceste băuturi primesc simțitor gustul împede al adusului de apă — în sfîrșit, dacă doriți multe alte aspecte ce nu au nimic comun cu o deservire cit de cit civilizată, vizitați — fără încredere! — localul „Vișeu” de pe Șoseaua Giurgiului din București. (Constantin Oită, București)

Mă numesc Dorina Vilău și locuiesc pe strada Maior Sontu din Mangalia. Astăzi cînd problema poluării mediului înconjurător este o preocupare curentă, nu-ți vine să crezi că într-o zonă destul de populată cum este cea în care domiciliem, oamenii sint nevoiți să înghită zilnic, între orele 7-18, cantități de praf respectabile datorită măcinării pietrișului la un fel de „fabrică” de asfalt instalată aici. Ca să nu mai spun de problema — căci este o problemă asta — a lenjeriei puse la uscat sau la faptul că în cea mai mare parte a zilei copiii noștri le este imposibil să se joace afară, în curte. Nu ar fi mare filozofie să scăpăm de această belea — doar sint atîtea terenuri nefolosite în afara orașului — utilajele „fabricii” s-ar putea instala pe unul dintre acestea.

Moda nu este numai o promotoare a frumosului, ci ea însăși se încadrează — prin însăși natura sau funcționalitatea ei — în această categorie estetică. De pildă „Casa

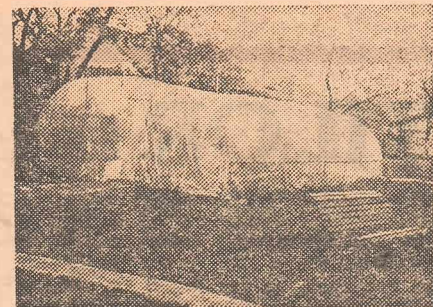

Model din Satu Mare: creatoare de frumos, totodată ea însăși exponent al frumuseții arhitectonice de aici. (Nicolae Tokacek, București)

Nu mai într-o singură săptămînă, lucrătorii serelor comunale Birlad au plantat în grădini, parcuri și pe străzile principale peste o jumătate de milion de flori de diverse sorturi și culori: petunii, salvii, panselute, begonii și altele care dau localității un plus de gingășie și prospețime. Sperăm că munca acestor oameni va fi respectată și de cetățeni. bucuroși să admire florile, dar și să le păstreze. (Lupu Bucholtz, Birlad)

Mă numesc Virgil Tănase și sint un mare iubitor de literatură; de aici, din Pitești, unde urmez cursurile unui liceu seral, am trimis în nenumerate rînduri adrese către cunoscuta librărie bucureșteană „Cartea prin poștă”, solicitînd unele volume proaspăt apărute, mai ales de literatură universală, cea care mă interesează în primul rînd. De fiecare dată am primit cite o carte poștală pe care era aplicată aceeași stampilă cu același conținut stereotip: „STIMATE TOVARĂȘE. Confirm primirea scrisorii Dv. și vă facem cunoscut că lucrările solicitate nu le avem. În așteptarea viitoarelor Dv. comenzi primim asigurarea deosebitei noastre considerațiuni”. Semnează: șef serviciu, fără nici o semnătură măcar, adică tot prin aplicarea stampilei. Dumneavoastră socotii că este corect acest procedeu? Ar fi un prea mare deranj pentru tovarășii de la această librărie ca prin cîteva cuvinte să indice o altă sursă unde să poți găsi eventual cartea dorită?

Fotografia pe care v-o trimitem nu reprezintă un cort pentru excursioniști, cum ar părea la prima vedere, ci noul solar cu care a fost dotat de curînd Cercul de biologie de pe lângă Casa pionierilor din Hunedoara — solar construit de membrii echipei de... carturi, sub conducerea tovarășului Pompiliu

Munteanu. În cadrul solarului pionierii naturaliști efectuează cercetări legate de întreținerea solului, de acclimatizarea unor plante, adaptarea diferitelor soiuri de plante din grădina de legume. (Felicia Jianu, sub-redacția „Tot înainte”, Hunedoara).

„Asociația județeană a vîntătorilor și pescarilor sportivi Gorj mulțumește revistei FLACĂRA pentru semnalul publicat în nr. 19 din 13 mai a.c. Cele relatate de Dinu Roșca sint, în general, adevărate. Mai există cetățeni — parte dintre ei, braconieri — care, certăți cu legile statului, cu etica sportivă, pescuiesc și specii prohibite în această perioadă. Deținem unele informații în acest sens chiar despre tovarășul Dinu Roșca. Cîț privește bălțile din apropierea Centralei termoelectrice Rogojelu, care nu fac parte din fondul piscicol al asociației sau al județului, vîd aducem la cunoștință că sint în curs

de asanare, pentru redarea lor în circuitul agricol... Asigurăm redacția revistei că vom intensifica acțiunile educative și de control pe teren, pentru înlăturarea neajunsurilor asupra cărora ni s-a atras atenția”. (Emil Moroșan, secretar al A.J.V.P.S. — Gorj)

Mă numesc Vasile Vlad și locuiesc în Sulina, strada Deltei nr. 187, bloc C, sc. 1 ap. 1. Începînd din anul 1973, apartamentul pe care-l ocup cu familia ne face mari necazuri — atît nouă, cit și altor locatari de la parter. Avem necazuri cu instalația de apă, sistemul de încălzire este neizolat, în încăperi ne trezim adeseori cu valuri de aburi. Nu arareori suferim de inundații, în anul care a trecut am fost nevoiți să schimbăm parchetul într-una din camere din pricina asta. Am sesizat aproape zilnic I.C.R.A.L.-Sulina, acesta trimitea un delegat la fața locului, ne promitea că deficiențele se vor remedia imediat ce vor primi aprobarea de materiale de la... Tulcea, și uite-așa ne tîrăgănează de la o zi la alta. Poate că prin rîndurile de față se vor trezi și cei datori să îndrepte în realitate această stare de fapt.

Mă adresez dumneavoastră în numele unui grup de amatori ai teatrului radiofonic, cu dorința de a sesiza pe cei în drept să ne satisfacă o doleanță, credem, justificată. În transmisiunile noastre de radio, foarte multe piese bune sint difuzate pe programul III, program ce nu poate fi prins de mulți posesori ai aparatelor de radio. Credem că ar fi foarte potrivit ca aceste piese să se transmită și pe programele I sau 2, programe ce se pot recepționa cu ușurință pe întreg teritoriul țării, chiar și numai în reluare. (Nicu Șbucnea, Hațeg, județul Hunedoara)

Primim din partea Comitetului Județean Gorj al P.C.R.:

„În legătură cu scrisoarea adresată de Cecilia Diaconescu din Tg. Jiu... în care arată că Direcția comercială a județului Gorj refuză să o reincadreze ca gestionar sau vinzător, deși a fost angajată unității, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/1970 și Codului Muncii... Din analiza efectuată a rezultat că unitatea în perioada respectivă nu a avut locuri vacante. Începînd cu luna ianuarie a fost angajată la I.C.S. Mixt Tg. Jiu, unitate subordonată Direcției comerciale, care a avut locuri de muncă disponibile, beneficiind de vechime neîntreruptă în cîmpul muncii. În prezent petiționara funcționează ca vinzător în un magazin de încălțămînte, fiind satisfăcută de soluționarea problemei ridicate...”

Privind caietele școlare curente, executate la întreprinderile noastre de specialitate, constăți că le lipsește ceva. ceva cu care ne obișnuisem pînă nu de mult: lipsesc chipurile marilor noștri scriitori: Eminescu, Alecsandri, Caragiale, Coșbuc și alți clasici ai literaturii române. Cu cîteva ani în urmă pe copertele caietelor erau tipărite portretele aș oamenilor iluștri ai țării, oare de ce au dispărut? Ar trebui să ne ocupăm și de partea estetică a acestor tipărituri care au în România și o anumită tradiție. Păreră mea este aceea că ar trebui ca pe viitor să se găsească soluții de împrăștierea actualilor înfățișări a copertelor caietelor școlare, corespunzător cu cerințele educației socialiste, în spiritul patriotismului. Chiar și aceste caiete de folosință zilnică își au un rost, prin forma lor grafică, la educarea tinerii generații. (Nicolae Coțar, Ploiești)

Între 23 mai și 1 iunie 1976 Teatrul pentru copii din Brăila aniversează 25 de ani de rodnică activitate. Bilanțul cifric al sfertului de veac este grăitor: 90 de premiere — dintre care 55 din dramaturgia originală și 16 în premieră absolută — prezentate în 7 021 reprezentații vizionate de 1 380 000 de spectatori. Manifestările jubileului Teatrului din Brăila în pregătirea Congresului educației politice și culturale socialiste se desfășoară și sub genericul „Educația patriotică a copiilor prin teatru”. (Marius Exarhu, Brăila)

Sint din Cîmpulung-Muscel. Tinerii cetățesti din orașul nostru au plantat, nu de mult, 3 000 de puișți de nuc în parcul Ștefănescu și în împrejurimile acestuia. Din păcate, abia au trecut două luni și din acești puișți n-au mai rămas nici jumătate. Individii ireponsabili și neidentificați i-au smuls ori i-au frînt pur și simplu. Sigur, e greu să-i găsești pe răufăcători, după cum e greu să-ți inchipui că trebuie să aperi tinerii pomi și de alt pericol decît al animalelor... Poate că citînd aceste rînduri, dușmanii nevăzuți ai nucilor din orașul nostru îi vor lăsa în pace, barem de-acum încolo. Pentru că pe cit e de frumos și de omenește să sîdești un pom, pe atîta e de neînțeles aproape în răutatea lui absurdă gestul miinilor care distrug... (Ion Dobrescu)

În legătură cu o scrisoare trimisă redacției de Mitrăcaru Ion din Feldioara, cităm din răspunsul primit de la Procuratura județeană Dolj: „Fiul Frusinei Nica, din comuna Amărăști — Dolj, scandalizat de faptul că imobilul s-a vîndut fără știrea lor, și la un preț derizoriu, și-au abandonat mama, care, la vîrsta de 70 de ani, paralizată și fără nici un fel de sprijin, locuiește complet imobilizată într-o cameră a imobilului vîndut. (Conform contractului are dreptul de a locui în imobil pe tot timpul vieții). Copiii, de mai mulți ani de zile, nu-i acordă nici un fel de sprijin, ajutor sau îngrijire. Bătrîna locuiește într-o singură cameră într-o mizerie de nedescris, în condiții lipsite complet de igienă, nealmentată și neîngrijită. (...) Din cercetările efectuate în cauză a rezultat că, în adevăr, vînzătoarea, lipsită de alimentație dar mai ales de căldură, în toamna anului 1975 a angajat și plătit mai mulți oameni care să-i demoleze o parte din acoperiș, iar

materialul lemnos l-a folosit pentru a se încălzi.”

Din aceleași cercetări a mai rezultat că Nica Florea și Nica Ligia nu au avut cunoștință și nu au contribuit cu nimic la comiterea acestei fapte. În fața acestor probe Procuratura locală Craiova a soluționat cauza prin ordonanță de neurmărire față de Nica Florea și Nica Ligia — nevinovați — iar față de Nica Frusina a luat măsura aplicării unei sancțiuni administrative.

Dialog între cititori

„M-a impresionat cazul lui Dumitru Ciurea din comuna Brețcu, județul Covasna — cel care iubește, și este iubit, și dorește să se căsătorească, dar părinții tinerii de 18 ani se împotrivesc; răspunsul primit din partea redacției este cel potrivit, la urma urmei doi tineri care sînt unul la celălalt, și care mai ales și-au dat seama că legătura oficială pe care și-o dorește este întemeiată pe sentimente statornice, pe responsabilitate civică, sint, la urma urmei, singurii în drept să facă sau nu acest nu deloc simplu pas. Uneori însă — și din această pricină rog redacția a nu-mi publica numele complet — se întîmplă și invers, iar acesta a fost cazul meu, fiind mamă a unei tinere care abia terminînd liceul, neținînd seama de dorința noastră, a părinților, de a urma o facultate (ceea ce de fapt nu este lucrul cel mai grav la urma urmei), s-a angajat muncitoare într-o fabrică (foarte bine), a cunoscut un tînăr mai mare cu 7 ani decît ea (și nici acesta n-ar fi un aspect prea important) și s-a căsătorit cu acesta la repezeală, împotriva voinței noastre care aflasem, din diverse surse, că respectivul — coleg cu ea de fabrică — era un om neserios. Rezultatul? Nopti nedormite, consumate în certuri mereu mai violente, pînă la ceea ce era firesc să se întîmple: despărțirea. Repet, sint pentru libertatea tinerilor în a-și alege partenerul de viață; cred însă că, totuși, într-un fel sau altul trebuie să se tîna cont și de experiența celor mai vîrstnici, a noastră, a părinților”.

ELENA B. PAȘCANI, Iași

„Puține, părerile cititorului Paul Voicanu din Deva despre „oportunitatea artistică” a steagului din mina celui mai mare rege dac (FLACĂRA nr. 15/1976). Mai întii adevărul istoric nu este același cu adevărul artei. Nici n-ar putea fi, marea artă întîmte dincolo de aparențe; menirea ei, chiar și atunci cînd și-a propus să fie document, nu a devenit ilustrare, reproducere, copie — jainică a realității obiective. Dealtfel, menținîndu-ne pe terenul, evident istoric, la care se referă cititorul Voicanu, adevărul istoric a impus în cazul lui Decebal nu o imagine oarecare, ci un simbol în care vitejia să se îngemăneze cu avertismentul de pe pămîntul românesc au trăit întotdeauna bărbai care, chiar „regi” fiind, au apărut cu prețul vieții lor onoare și demnitatea poporului (întruchipat întotdeauna și pretutindeni prin steag !”.

ION SUȘALĂ, București

„În revista FLACĂRA nr. 19/1976, cititorul Gheorghe Ostăcioară din București afirmă că „trezînd prin comuna Nicolae Titulescu din județul Olt a dorit din toată inima să viziteze casa unde s-a născut eminentul nostru om politic...” Dorește să-i atrag atenția lui Gheorghe Ostăcioară că N. Titulescu s-a născut în Craiova, unde există dealtfel și o casă memorială. În comuna care-i poartă numele, eminentul nostru politician doar a copilărit. Casa pe care G. O. a văzut-o în comuna respectivă, cred, este un mic castel, reședința tatălui lui N. Titulescu.

DINU STAN, Pitești

Poșta redacției

Ovidiu Totora — Comuna Giubega, jud. Dolj. Transferul medicilor de medicină generală, dintr-un județ în altul, se efectuează în sesiuni anuale, pe posturi vacante și publicate, avînd și acordul direcțiilor sanitare județene. Soția dumneavoastră are posibilitatea ca la sesiunea de transfer din luna iulie — a.c. să deună opțiune pentru județul Dolj, respectînd normele legale.

Flaviu Mureșan — Comuna Agribiciu, jud. Sibiu. I.A.S.-Lechința v-a expedit adevărînta pe care ați cerut-o.

Alexandru Corpede (în numele locatarilor blocului nr. 107, str. Mercur) — Brașov. Am fost informat de către consiliul popular municipal că tenuirea blocului dumneavoastră este planificată a se executa în acest an de către Trustul de construcții — Brașov. Paraschiva Chiriches — Băcău. UCECOM a dispus U.J.C.M.-Băcău să vă încadreze la cooperativa de invalizi „Sporul” din localitate.

Gheorghe Ocju — comuna Liești, jud. Galați. Vi s-a aprobat de către consiliul popular județean o butelie de aragaz.

Magdalena Anastasia Dumitrescu — București. De la Procuratura Generală am primit comunicarea prin care sintem informați că în cauza civilă la care vă referiți s-a declarat recurs extraordinar, trimiindu-se spre rezolvare Tribunalului Suprem. Dumneavoastră urmează să vă formulați susținerile în fața instanței.

Gabriela Stoienescu — București. Vă înțelegem dorința de a vă cunoaște tatăl care a uitat de atîta ani (15) că are o fiică. Vreți, totuși, să-l găsiți. Pentru a vă veni în ajutor, scrieți-ne cit mai multe amănunte despre el.

Vasile Grosu — Urziceni. S-a intervenit la organul competent pentru a se face recalcularea imobilului. În acest sens am fost informați că vi s-a comunicat și dumneavoastră.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, și nu uitați să vă înscălți.

PENTRU O POLITICĂ INDEPENDENTĂ,

PENTRU RESPECTAREA EGALITĂȚII ȘI SUVERANITĂȚII POPOARELOR

Actualitatea contemporană aduce tot mai mult în prim-planul său prefacerile adinci care au loc în lume, în favoarea forțelor ce se pronunță pentru o politică independentă, pentru respectarea suveranității și egalității popoarelor, pentru desțindere și progres social. Angajată activ în aceste prefaceri ale mișcării muncitorești internaționale, România, reprezentată cu strălucită vocație de președintele său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, luptă pentru dezvoltarea colaborării pe toate planurile alături de forțele comuniste, socialiste, social-democratice și alte forțe politice progresiste și democratice împotriva imperialismului, a politicii sale de dominație și dictat, pentru raporturi noi în viața internațională, care să asigure fiecărui popor dreptul la dezvoltare liberă și independentă, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice mondiale.

Animată de aceste idei a fost și întâlnirea de luni, 17 mai, dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și Ramon Labato, secretar general al Partidului Muncii din Spania (P.M.S.), care, la invitația C.C. al P.C.R., a făcut o vizită de prietenie în țara noastră în fruntea unei delegații a P.M.S.

În cadrul întrevederii a fost afirmată dorința comună de a dezvolta relații de colaborare rodnică între Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Spania, în interesul celor două partide și popoare, al cauzei unității forțelor muncitorești, progresiste, democratice și antiimperialiste, al păcii și socialismului. În acest context, s-a subliniat de ambele părți că la temelia acestor raporturi trebuie să se afle nu altceva decât principiile solidarității internaționaliste, ale respectului independenței și deplinei egalități, ale autonomiei și dreptului fiecărui popor de a-și elabora propria sa linie politică fără nici un amestec din afară.

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit miercuri pe Abd-El Rahman Khane, directorul executiv al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (O.N.U.D.I.), care a făcut o vizită oficială în țara noastră.

Oaspetele a exprimat înalta apreciere a Comitetului permanent al O.N.U.D.I. pentru valoroasa contribuție pe care o aduce România, personal șeful statului român, la promovarea principiilor colaborării și înțelegerii între popoare.

În context, președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat imperativul realizării obiectivelor unei noi ordini economice internaționale, care să contribuie la eforturile acestor țări de a-și făuri și consolida industria națională capabile să le asigure

progresul economic-social rapid, să garanteze independența și suveranitatea lor deplină.

Tot miercuri, 19 mai, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe Hassen Belkhdja, membru al Biroului Politic al Partidului Socialist Desturian, ministrul agriculturii al Republicii Tunisienne.

În cadrul întrevederii a fost exprimată satisfacția pentru evoluția pozitivă a relațiilor româno-tunisienne, corespunzător înțelegerilor și acordurilor convenite cu prilejul dialogului la nivel înalt dintre cei doi șefi de stat.

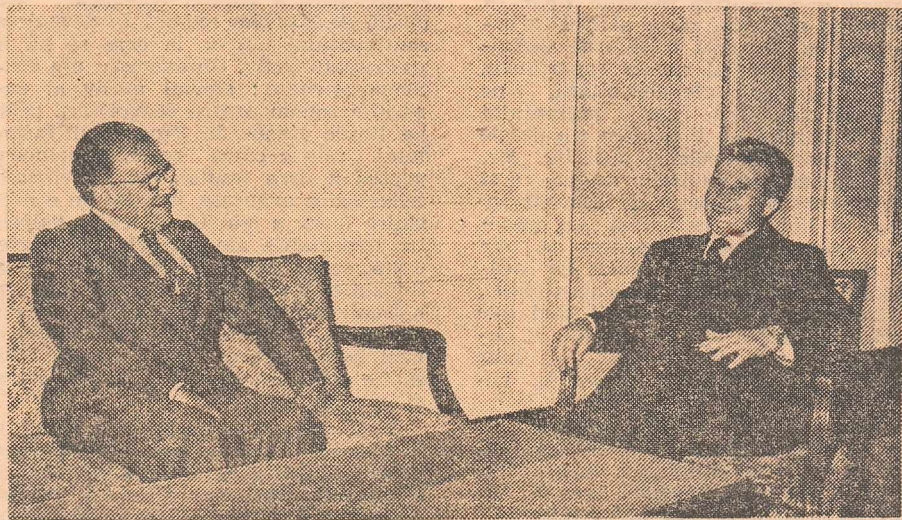
În ziua de 20 mai, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit delegația parlamentară columbiană, condusă de Alberto Santofimio Botero, președintele Camerei Reprezentanților, care, la invitația Marii Adunări Naționale, a întreprins o vizită oficială în țara noastră.

Subliniindu-se cu satisfacție evoluția ascendentă a raporturilor dintre cele două țări s-a evidențiat, în același timp, dorința reciprocă de a conlucra mai strins, în spiritul celor convenite cu prilejul convorbirilor româno-columbiene la nivel înalt, în soluționarea problemelor ce confruntă omenirea. Au fost reliefate, în această ordine de idei, colaborarea fructuoasă în grupul țărilor în curs de dezvoltare latino-americane, participarea lor activă la rezolvarea problemelor legate de lichidarea subdezvoltării, de crearea unei noi ordini economice, care să permită fiecărui popor să valorifice, potrivit intereselor sale și în folosul propriu, bogățiile naționale.

Joi, 20 mai, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Alvin Toffler, sociolog și publicist american, autorul cunoscutei lucrări „Șocul viitorului”, care a întreprins, împreună cu soția, o vizită în țara noastră.

În timpul întrevederii s-a subliniat necesitatea promovării în relațiile dintre state a principiilor și practicilor cu adevărat democratice și echitabile, care să asigure progresul tuturor națiunilor și în special al țărilor în curs de dezvoltare. În acest context au fost relevate valoarea deosebită a schimburilor de vederi, a contactelor și discuțiilor, precum și rolul important ce revine oamenilor de știință în studierea și tratarea marilor probleme ale contemporaneității, în anticiparea unor soluții care se impun multitudinii de aspecte ale dezvoltării și progresului popoarelor.

Tot joi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a întâlnit cu tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Co-

În timpul convorbirilor la nivel înalt între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist din Spania.

munist din Spania, care, la invitația C.C. al P.C.R., face o vizită de prietenie în țara noastră. Cu acest prilej au început convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Santiago Carrillo, convorbiri care s-au reluat sâmbătă, 22 mai, la Snagov, care privesc dezvoltarea pe mai departe a relațiilor frățești și conlucrării dintre cele două partide. A avut loc un schimb de vederi în problemele actuale ale mișcării comuniste și muncitorești, ale vieții internaționale, o informare reciprocă asupra activității interne și externe a Partidului Comunist Român și a Partidului Comunist din Spania.

Ambele părți au subliniat printre altele necesitatea mobilizării largi a maselor populare din țările europene pentru asigurarea respectării și aplicării principiilor și a tuturor prevederilor conținute în documentele Conferinței de la Helsinki pentru continuarea acțiunilor menite să ducă la crearea unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa, la realizarea de măsuri practice în domeniul dezarmării și dezagajării militare pe continent, văzind în toate acestea o contribuție esențială la întărirea păcii și înțelegerii pe plan mondial.

Și tot joi, cit de bogată în evenimente a fost această zi, secretarul nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dovedind încă o dată hărnicia întiiului bărbat de la cîrma țării, și-a aflat timp să întreprindă o vizită de lucru în două importante unități industriale din Capitală: Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Roșie” și Întreprinderea de piese radio și semiconductori Băneasa.

Expresie elocventă a dialogului permanent pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl poartă cu oamenii muncii, a unității de monolit dintre partid și popor, vizita de lucru de joi a prilejuit discutarea principalelor probleme ale activității consacrate

înfăptuirii sarcinii stabilite de cel de-al XI-lea Congres al partidului ca actualul cincinal să fie un cincinal al revoluției tehnico-științifice.

La locurile lor de muncă din secții, de-a lungul fluxurilor tehnologice, în ateliere și laboratoare, muncitori, tehnicieni, ingineri l-au salutată pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și i-au raportat cu legitimă și îndreptățită mîndrie succesele obținute, exprimîndu-și atașamentul lor neclintit față de patrie și partid.

În centrul analizei făcute cu acest prilej s-au situat aspecte legate de îndeplinirea sarcinilor imediate și de perspectivă din acest cincinal, de ridicare continuă a calității produselor și modernizării tehnologiilor, creșterea eficienței și perfecționarea întregii activități economice.

Vineri, 21 mai, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit de dr. L.B.J. Stuyt, președintele Organizației Centrale pentru Cercetări Științifice Aplicate (T.N.O.) din Olanda, care a efectuat o vizită de informare în țara noastră.

S-a subliniat, cu acest prilej, dezvoltarea fructuoasă a relațiilor româno-olandeze în diverse domenii de activitate de interes reciproc, inclusiv în cel al cercetării științifice, corespunzător înțelegerilor convenite cu prilejul întâlnirilor și convorbirilor la nivel înalt de la Amsterdam și București.

Astfel se încheie o săptămîină de înaltă și vie activitate politică, cu convorbiri fructuoase menite să ducă la transformări înnoitoare în viața societății, la întărirea păcii, a democratizării relațiilor dintre state, la dezvoltarea liberă și independentă a fiecărei națiuni pe călea progresului și civilizației și, totodată, la ridicarea prestigiului României în lume.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

În timpul vizitei la Întreprinderea „Grivița Roșie”.

Ca pretutindeni și aici tovarășul Nicolae Ceaușescu este întâmpinat cu multă dragoste și cu flori.

Istoria în viața fiecărui cetățean

Alături de celelalte discipline umaniste, istoria este o componentă obligatorie în pregătirea fiecărui tânăr, în formarea spiritului civic, al fiecărui cetățean. Ea ne arată trăsăturile definitorii ale poporului cărui aparținem, liniile principale ale dezvoltării, ne face să cunoaștem creația prezentului și a trecutului, să înțelegem năzuințele înaintașilor, bucuriile și durerile lor, ne îndeamnă să urmărim acuma, ca și înaintea, țeluri majore de echitate socială și libertate națională, să reflectăm asupra greșelilor, pentru ca ele să nu mai revină. Este carte de învățătură pentru individ și colectivitate, carte a vieții înseși; firește, când este scrisă cu respectul adevărului, al documentelor; și, firește, dacă este bine scrisă, ca să meargă la mîntea, la cugetul și la inima cititorului.

Pentru români, studiul istoriei a fost sprijin statornic în afirmarea identității lor și a dreptului imprescriptibil la viață pe temeiuri proprii, în câștigarea și păstrarea independenței.

Mărturiile trecutului arată că dorința cea dintîi a străbunilor, a părinților, a fost să fim lăsați în pace, să trăim așa cum ne este firea, potrivit tradițiilor, așa cum cere omenia ce ne caracterizează, fără violență și intoleranță, fără expansiune și cuceriri pe seama altor popoare. Alcătuirile noastre de stat au cuprins totdeauna numai teritorii de formare și continuitate ale poporului român. Am urmărit mereu să apărăm o muncă pașnică, o creație de artă ce se definește prin echilibru, simplitate, construcție la scară umană, o cultură ce cuprinde, în fiecare epocă, și contribuții la patrimoniul universal.

Istoria românilor și a înaintașilor a fost și este, de peste 2500 de ani, parte componentă a istoriei europene; nu există desfășurare majoră în devenirea continentului nostru, la care să nu fi participat efectiv. Un exemplu din contemporaneitate: efortul masiv al poporului român pentru dezvoltarea țării, pe liniile fixate de Programul Partidului, este o cursă contracronometru pentru a urca treptele unei civilizații tehnologice avansate, însoțită de o pregătire largă a omului, deschisă valorilor importante ale culturii universale. Construcția, pe multiple planuri, a României Socialiste, înseamnă aportul națiunii noastre la imperativul contemporan al dezvoltării, al instaurării unei lumi în care relațiile dintre state să fie echilibrate, cu excluderea forței și amenințărilor.

Congresul educației politice și culturii socialiste are, așadar, și în sectorul nostru de activitate, o însemnătate deosebită. Exprim convingerea că dezbaterea vor analiza și reliefa și aportul pe care studiul istoriei îl are în educarea fiecărui cetățean, constructor al unei societăți noi. Că se va examina și locul istoriei, al disciplinelor umaniste în formarea tinerilor, indiferent de specialitatea pentru care se pregătesc. Fiindcă tinerii de astăzi, elevi și studenți — mîine cetățeni constructori ai patriei — au cu atât mai mult nevoie, în formarea personalității lor, de valorile umanismului, de înțelegerea istoriei, atât a propriei noastre națiuni, cât și a celorlalte.

DINU C. GIURESCU ■

Arta și viața cotidiană

Printre problemele ce merită a fi dezbătute în cadrul Congresului educației politice și culturii socialiste figurează și cele nemijlocit implicate în diferite resorturi ale vieții cotidiene a oamenilor.

Există la noi astăzi o anumită sete de frumusețe, ce se manifestă la toate generațiile, pe care observatorul atent nu o poate trece cu vederea. O asemenea situație obligă la reanalizarea multor resorturi ale inițiativelor noastre prezente. Omul nou al societății socialiste multilateral dezvoltate nu poate fi conceput făcînd abstracție de sensibilitatea sa estetică, de gustul său superior. Apar, astfel, numeroase probleme legate de nevoia promovării unui coeficient mai mare de frumusețe, peste tot în jurul nostru, inclusiv în raporturile dintre noi.

În mesajul adresat participanților la cel de-al VII-lea Congres internațional de estetică, ce a avut loc în 1972, la București, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată:

„Astăzi oamenii nu se mai pot limita doar la contemplarea frumosului în expoziții și săli de spectacole, la contactul cu opere de artă izolate. Pe măsura evoluției societății, omul aspiră să integreze tot mai mult frumosul în existența sa cotidiană, ca element indispensabil al ambianței sociale generale”.

Pe linia acestor indicații ale secretarului general al Partidului, consider că ar trebui să ne preocupăm mai mult și de posibilitatea amenajării estetice a locuințelor pe care diferite categorii de populație le ocupă astăzi în România și cu acele forme extraartistice, începînd cu mobilierul realizat în serie și pînă la obiectele de uz casnic, nelipsit din orice locuință, prin faptul că răspund unor necesități strict practice. Peste tot intervine problema asigurării aceluia cadru estetic adecvat în măsură să întretină tot timpul un anumit tonus optimist, o anumită bună dispoziție, capabilă să contribuie, în calitate de stimulent spiritual, la realizarea proiectelor noastre, la antrenarea permanentă a oamenilor în activitățile sociale importante.

Iată-ne atrași din sfera unor preocupări ce țin aparent de domeniul speculațiilor teoretice pe terenul dezbaterilor sociale grave. Nu putem fi indiferenți față de cazurile care indică urîtul și pe care noi le mai întîlnim încă; nu putem fi indiferenți față de cazurile de lipsă de gust estetic, pentru că ele contravin sensului fundamental al societății pe care o făurim. Conștient sau nu, ne aflăm angajați cu toții în afirmarea valorii de frumos.

Dintr-o atare perspectivă e limpede că sînt multe de făcut încă și pe linia asigurării unei note de mai mult bun gust în amenajarea estetică a vitrinelor, în proiectarea firmelor și reclamelor pentru unele unități comerciale, în calitate de componente ale peisajului citadin, modern. Ne întîlnim, nu o dată, cu lucruri realizate ingenios și de bun gust. Ne întîlnim însă și cu destule cazuri aducînd în discuție lipsa de gust și o anume incoerență estetică în măsură să influențeze negativ pe omul de pe stradă. Consider că și sistemul nostru de ambalaje și etichete pentru produsele de larg consum și vastă utilitate se cere regîndit în limitele unui ansamblu de semne organic și unitar. E necesar să se pornească de la o concepție specific românească și în materie de creație a ambalajelor, etichetelor și reclamelor, astfel încît produsele noastre naționale să cunoască un sistem de prezentare propriu, pentru ca atât pe piața internă cît și pe piața internațională să poată fi mai ușor recunoscute, să capete un plus de prestigiu și atractivitate.

Ne aflăm astăzi în situația cînd, în lumina Programului Partidului nostru, sîntem solicitați să reconsiderăm întregul ansamblu de mijloace prin care putem acționa în vederea ridicării nivelului general al conștiinței maselor, în vederea formării omului nou. Posibilitățile de mobilizare și influențare politică a maselor prin intermediul unor mijloace de expresie estetică cum sînt afișul politic, panoul de agitație politică, ar trebui mai atent studiate. Nu se poate face abstracție, în acest sens, de contribuția unor specialiști cum sînt artiștii decoratori, graficienii sau designerii astfel încît fiecare element de agitație politică să constituie un semn capabil să comunice, cu maximum de eficiență, în mod atrăgător, unor categorii umane cît mai vaste, aceea informație politică pe care o dorim. Din păcate, cîteodată lucrurile sînt lăsate pe seama unor oameni mai puțin conștienți de funcția politică pe care elementele de agitație vizuală sînt chemate să o joace.

În consens cu actualele sarcini ale muncii de propagandă politică, în lumina Programului Partidului nostru, și a documentelor celui de al XI-lea Congres al Partidului, ar trebui să ne gîndim la un ansamblu de semne și însemne, comportînd o simbolică proprie, prin intermediul cărora oamenii să se raporteze la principalele funcții ale statului socialist, la principalele obiective ale muncii politice de partid. Se cer mai bine exploatate posibilitățile pe

care ni le oferă panoul agitatoric amplasat pe arterele de circulație în piețele publice. E necesar să fie folosite mai mult posibilitățile de comunicare pe care ni le oferă, în domeniul agitației vizuale, afișul politic. Nu putem ignora faptul că orice element de agitație politică vizuală reușește să comunice informația politică dorită cu atât mai mult cu cît dispune de un prestigiu estetic mai mare.

În cadrul procesului de integrare a învățămîntului superior cu cerințele vieții sociale contemporane de la noi, la Institutul de arte plastice „Nicolae

Grigorescu” din București, ne străduim să pregătim viitorii artiști ai țării astfel încît să facă față și unor solicitări de tipul celor pe care am încercat să le prezint. Desigur, integrarea învățămîntului artistic superior cu cerințele vieții sociale de la noi ridică probleme extrem de complexe care în mod firesc nu își pot găsi dintr-o dată rezolvarea. Conștienți însă de răspunderile ce ne revin în această privință, noi ne vom strădui să fim permanent la înălțimea lor.

GHEORGHE ACHIȚEI ■

Marele public, din obiect al actului cultural, a devenit subiectul acestui act

Cu prilejul numeroaselor manifestări culturale-artistice a căror menire a fost aceea de a întîmpina lucrările Congresului educației politice și culturii socialiste, locuitorii bătrînului și totuși tînarului nostru Birlad au trăit din plin atmosfera de efervescență proprie marilor evenimente de interes național. În această perioadă, premergătoare Congresului, toate sectoarele de activitate din municipiul nostru au fost animate și chiar dinamizate de un puternic suflu innoitor, fiecare om simțindu-se parcă mai integrat nu doar în viața colectivului din care face parte, ci și în viața cea mare a orașului. Sigur că da, în fruntea tuturor au fost mereu prezenți artiștii profesioniști ai Birladului, dar trebuie să remarcăm substanțiala contribuție a artiștilor amatori care au colorat, prin entuziasm și pasiune, fiecare manifestare în parte, dovedindu-se astfel, încă o dată, setea de cultură și artă a birlădenilor, beneficiarii unei puternice tradiții culturale și continuatorii acestei tradiții. Atît de largi și cuprinzătoare au fost toate manifestările în pregătirea Congresului încît nu cred să greșesc dacă afirm că marele public, adică toți cetățenii orașului, din obiect al actului cultural, a devenit subiectul acestui act. Această realitate a fost subliniată mai ales de cea de-a doua ediție a „Zilelor culturii birlădene” care a început în luna aprilie și se continuă pînă spre sfîrșitul lunii mai. În cadrul acestor manifestări care au cuprins toată suflarea artistică a orașului nostru merită să consemnăm (fără intenția de a face o trecere în revistă, acest lucru fiind,

cred eu, într-un spațiu restrîns, aproape imposibil) expozițiile de artă plastică, șezătorile literare, numeroasele concerte de muzică populară și ușoară, întrecerile brigăzilor artistice de agitație, spectacolele susținute de corurile și echipele de dansuri care activează în cadrul Casei de cultură, al Întreprinderii de rulmenți, sau la clubul recentei și ultramodernei Întreprinderi de elemente pneumatice pentru aparate de măsură. Se cuvine să menționăm, totodată, numeroasele simpozioane pe teme social-științifice. Nu pot fi trecute cu vederea două evenimente care au dat un plus de valoare acestei atmosfere de emulație culturală. Mă refer la Colocviul tinerilor regizori din țara noastră și la vizita cu care ne-a onorat cenaclul tineretului revoluționar organizat de revista Flacăra. Momentul culminant al acestei perioade de puternic avînt cultural-artistice îl va reprezenta spectacolul pe care artiștii municipiului nostru, profesioniști și amatori, îl vor susține în seara de 30 mai pe stadionul orașului. Îndelung și cu multă ingeniozitate pregătit, spectacolul va reuni, pe o scenă amenajată special pentru acest eveniment, un cor de 1000 de persoane, un grup de dansuri alcătuit din 10 formații, orchestra semisimfonică în componența căreia intră profesori, ingineri, medici și elevi, după cum și toate formațiile de muzică ușoară și populară, sau cele mai reprezentative brigăzi artistice de agitație.

ION BERLEA ■
primarul municipiului Birlad

Prin și pentru omul celei mai umane societăți

Poporul nostru, într-o indisolubilă unitate moral-politică, străbate azi o etapă inedită, de excepție, prin proporțiile și semnificațiile-i social-umane, etapa edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, munceste cu abnegație pentru înfăptuirea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului, gîndește optimist în perspectiva Congresului educației politice și culturii socialiste. E de notorietate publică națională și internațională, este binecunoscută preocuparea statornică a înfiului bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru activitatea ideologică, pentru creșterea competenței partidului și ridicarea nivelului cunoașterii maselor. Congresul educației și culturii, instituție politică ce exprimă spiritul novator al gândirii partidului comunistilor români, forum al confruntării cu noi înșine, cu scopurile și ambițiile noastre, este în egală măsură un moment al bilanțului și al deschiderilor spre timpurile viitoare, al destinului oamenilor din România. El va face bilanțul celei mai dense perioade din istoria gândirii politice a românilor, a perioadei în care s-a spus răspicat NU!

anchilozărilor ideologice, citomaniilor paseiste, lenei intelectuale, pesimismului demobilizator, optimismului triumfalist, kitsch-ului, relațiilor interumane bazate pe nepotism și favoritism. A timpului în care s-a spus DA! marxismului creator, gândirii solide, eliberate de chingi și prejudecăți, optimismului realist, metodelor educaționale în care persuasiunea înlocuiește sentința, eticii și echității adevărate, dreptății și umanismului, adevăratelor produse ale spiritului național și internațional, ale acelora care fac omul mai bun și mai demn, responsabil deplin pentru continuitatea lui în spațiu și perenitatea lui în timp. Congresul va constitui o amplă deschidere spre locul și rolul omului în perspectiva înfăptuirii Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării României spre comunism, a înfăptuirii prin și pentru om a celei mai umane dintre societăți.

ION AUREL STOICA ■
vicepreședinte al Consiliului județean Cluj
de control muncitoresc al activității
economice și sociale

Un prilej de analiză și autoanaliză

Acum cinci luni am intrat în cincinalul pe care l-am numit al revoluției tehnico-științifice. Dar spre deosebire de alte concepții, concepția noastră despre lume, materialist-dialectică, ne arată că nu putem devansa un singur domeniu ignorînd celelalte compartimente ale vieții noastre. S-ar produce astfel decalaje care ar îngreua procesul de înfăptuire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Este de aceea semnificativ faptul că tocmai în contextul acesta al cincinalului revoluției tehnico-științifice nu neglijăm factorul cultură. Congresul educației politice și culturii socialiste este un moment de seamă în istoria noastră și demonstrează în modul cel mai elocvent cu putință că noi îmbinăm în mod organic activitatea de dezvoltare a mijloacelor de producție, a științei cu

activitatea de formare a omului nou, de educare a lui în spiritul unei concepții revoluționare, capabil să înțeleagă lumea exterioară atât de diversă și în continuă prefacere astăzi, și de a o domina. N-aș putea să spun precis cu ce și cu cât contribuie fiecare aspect din imensa sferă a educației la crearea unor atitudini, convingeri, poziții față de realitate. Cred însă că nici unul nu poate fi neglijat. Omul trebuie să fie înzestrat cât mai bine cu cheia înțelegerii fenomenelor din lumea contemporană și trebuie să fie înzestrat cu gîndul că tot ce face o face pentru binele obștii.

Congresul este important deoarece el face bilanțul demersurilor colective în ceea ce privește înzestrarea omului cu cunoștințele adecvate secolului, cu o bună pregătire personală și cu o po-

ziție activă față de realitate. Cu alte cuvinte, el e un prilej de a stabili distanțele parcurse și drumul ce urmează să fie parcurs în continuare. Pentru că virtuțile potențiale ale orînduirii noastre sînt nu numai nemaipomenite, dar deschid în fața omului meleaguri nezărite complet. Va fi nevoie în continuare de o axare mai concretă pe cerințele vieții. Va fi nevoie ca munca așezămintelor culturale și a instituțiilor de cultură să fie mai puțin abstractă, cu acțiuni mai diverse și care să intereseze realmente pe cei cărora li se adresează. Într-o lume în care omul e solicitat să răspundă unei avalanșe de informații și trebuie în permanență să opteze pentru ceva, Congresul educației politice și culturii socialiste este un bun prilej de analiză și autoanaliză. Un bun prilej ca să înțelegem și mai bine misiunea omului în istorie, care să permită împlinirea fiecăruia dintre noi aici în România, care să permită afirmarea țării noastre în lume.

FRANZ STORCH ■

Deveniri

noi venim cu țara-n suflet
numărînd un car de zori
numărînd un cer de stele
și-un străbun pămînt de flori

noi venim cu țara-n simțuri
noi venim cu țara-n gînd
măsurînd lumina lumii
cînd cu piine cînd plîngînd

noi venim cu țara-n sînge
noi venim cu țara-n piept
apărînd mereu cu plugul
marele seminței drept

noi venim cu țara-n palme
slobozînd spre ierburi ploii
și veghindu-i nemurirea
noi venim cu țara-n nol

GEORGE ȚARNEA ■

Înalta egidă a eticii și echității socialiste

Problema centrală a apropiatului Congres al educației politice și culturii socialiste va fi problema educării întregului popor în concordanță cu concepția despre viață și lume a Partidului, sub înalta egidă a eticii și echității socialiste.

Din noiembrie 1971 au trecut cinci ani care au însemnat tot atîtea înalte trepte de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor, de conturare hotărîră a profilului omului nou, a cărui energie plurală, niciodată înfrîntă, edifică orînduirii noi. În anii aceștia dinamici, ai efervescenței creatoare generale, a fost întocmită, ca cel mai prețios îndreptar, și Carta ideologică a României socialiste, luminosul Program al Partidului Comunist Român.

Congresul va fi o altă importantă etapă în întărirea caracteristicilor omului nou, dimensionat de cuceririle prezentului dar și de cunoașterea temeinică și de asimilarea valorilor trecutului. În același timp nu se va putea face niciodată abstracție de creația celorlalte popoare, sub semnul unei concepții clare, militante, apte să distingă adevărul și frumusețea reală. Crearea unei orînduirii care pune în primul său plan omul este sincronă cu concepția umanistă despre solidaritate.

La rîndul lor, scriitorii vor aduce mai departe contribuția lor specifică la vasta operă a Partidului de mutație a condiției umane, transfigurînd realitatea în artă fără a știrbi adevărul, fără a altera frumusețea. Finalitatea lor, etică și estetică, este de a lumina oamenii cu reverberațiile poeziei care exaltă capacitatea de a înțelege a omului și eroica sa demnitate în fața vieții. Omul acesta este totdeauna deschis către noi valori, cu voința rațiunii care clarifică și transmite adevăruri. Progresul material trebuie să fie echivalent cu progresul valorilor morale, iar creația contemporană românească este o demonstrație a unei intense forțe pasionale de participare, a unei imense sensibilități care se revărsă asupra tuturor manifestărilor vieții. Creația este și o demonstrație a înclinării profund

etice pe care o dovedesc scriitorii români, de a căuta adevărul și de a-l clama, integral, dincolo de orice compromis. Scriitorii dovedesc o deplină încredere în funcția modelatoare a artei lor, prezentul de construcție avînd preponderanța asupra categoriilor timpului trecut. Rațiunea ultimă, justificarea existenței și demnității umane se îngemănează în marele bloc de cristal al creației care receptează și transmite unde de lumină asupra tuturor oamenilor din țara care zidește cu arzător elan cea mai omenească dintre orînduirii. Scriitorii demonstrează o maturizare artistică completă, trăind cu o profundă intensitate în contemporaneitate, pentru a exalta o altă mare temă, uriașa realitate a patriei, gîndul dominator al oamenilor, nemuritor în substanța lui absolută. Spiritul lor dinamic de personalități dăruite nu se poate resemna cu acceptări pasive, ei caută să descifreze realitatea pînă în profunzimile genezei sale, pînă la înțelegerea ultimă a scopului lumii și a vieții. Posibilitatea de autocunoaștere, posibilitatea autocontemplării proprii ființe, îl leagă pe om de viața universală. Scriitorii recrează lumea și natura după legile esteticii, însuflețită de imensul freamăt vital al întregului popor. Acțiunea, fapta sînt actul primordial, justificarea existențială. Iar scriitorii cred nestrămutat în activitatea continuă a oamenilor care construiesc templul de lumină și frumusețe al patriei. Concepția Partidului are o absolută valoare în indicarea intensei participări, a activismului cetățenesc al creatorilor artei. Speranța în destinul viitor al patriei aureolează fiecare vers, fiecare rînd al scriitorilor iar în verbul lui converg accentele virile ale unei mari energii descătusate. Acestea sînt filioanele autentice ale scriitorilor români, tensiunea focurilor lor interioare descărcîndu-se sub cerurile senine ale patriei. Ei au încredere deplină în viitorul libertății și fericirii pe care îl făurește zi de zi întregul nostru popor.

ALEXANDRU BALACI ■

O verigă dintr-un șir nesfîrșit care înseamnă destinul românesc

(Urmare din pag. 1)

astfel de trecut simplu pe care nu trebuie să-l dezmințim niciodată. Adăugînd patosul gesturilor revoluționare la o tradiție de ethos atît de puternică imbinăm în formă o concepție eroică a existenței contemporane pe care am descifrat-o în jertfa tăcută a trecutului. Ancorați în pămînturile care au rodit viteji și artiști, să punem veșnic în fața tinerilor noștri exemplaritatea virtuților vechi, viziunea unei lumi în care insul să se acorde armonios cu macrocosmosul, în continuarea unei viziuni a lumii cu puteri imanentizate.

Școala tradiției populare dă lecția unui umanism românesc în consonanță egală cu marile etape ale umanismului european. Să procedăm așa ca tinerii noștri să poată trece cu ușurință de pe platforma noastră românească pe cea a marii culturi umanist-universale. Prin intermediul unei limbi românești neolatine, instrumentul cel mai adecvat al unei culturi umaniste, transmitem generațiilor care vin cîștigurile noas-

tre morale, intelectuale și spirituale. Prin această limbă în care sună echivalențele umanismului antic și rinascimental facem să trăiască conceptele aceluși umanism. Ele sînt bine păstrate mărturie a originilor, a participării la un tip de cultură apolinică, amintirea durabilă a unei comunități generatoare de norme drepte și generoase în relațiile umane. Avem justiție și avem dreptate, avem omenie și cumpătate și atîtea alte noțiuni venite din sursa esențială a vieții noastre. Păstrînd direcțiile nu vom greși, nu ne vom înșela! Vom duce pe tineri înainte așa cum se cuvine după obiceiurile moralele noastre scrise și nescrise, așa cum am fost noi înșine învățați. Vom socoti însă și viitorul în cumpănirea noastră dreaptă și îi vom face să trăiască mai puternic această dimensiune a timpului decît am trăit-o noi. Le vom da mai mult curaj, dar îi vom învăța să-l tempereze cu balanța prevederii înțelepte. Îi vom face să înțeleagă că sînt la rîndul lor o verigă scumpă dintr-un șir nesfîrșit care înseamnă destinul românesc.

Sub semnul umanismului revoluționar

Pregătindu-ne pentru Congresul educației politice și culturii socialiste, în viața noastră spirituală, în munca ideologică, în publicistica s-a vorbit tot mai mult despre umanismul revoluționar, pe de o parte ca despre conținutul muncii cultural-educative, și pe de alta ca despre scopul acestei munci. Este deci vorba de faptul că educația și cultura pun în centrul acestei activități multilaterale ideile și idealurile umanismului revoluționar, cu alte cuvinte acele idei și idealuri umaniste și revoluționare — prețioasa noastră moștenire spirituală — care istoricește sînt necesare, precursori ale umanismului nostru revoluționar, determinat de concepția noastră despre lume și practica noastră de făurire a noii societăți.

Umanismul — făcînd acum abstracție de diversele sale variante din istoria filozofiei și istoria culturii — este în esență o concepție care pune în centrul ei omul. Pentru marxisti umanismul nu este o problemă a filozofiei și a artelor în primul rînd, ci una a practicii sociale, mai precis, el înseamnă unitatea unei teorii și a unei practici care și propune să făurească acel mod de existență socială, în centrul căruia stă omul, satisfacerea nevoilor sale materiale și spirituale, descătușarea personalității umane. Aceasta determină caracterul socialist, revoluționar al umanismului nostru. Tot așa cum determină și conținutul ideologic, idealurile și scopurile muncii noastre de educație, ale culturii noastre.

În contextul ideologic determinat de această practică socială, literaturii îi re-

vine o sarcină deosebită, specifică. Practica socialistă, revoluționară a demonstrat că în condițiile noii existențe sociale, în condițiile orînduirii socialiste, națiunea ca o categorie istorică-socială, îmbrăcînd un caracter socialist, cunoaște o nouă înflorire. Practica revoluționară a României socialiste demonstrează totodată și faptul că trăind alături de națiunea română, naționalitățile maghiară, germană, sîrbă, ucraineană și celelalte, îmbrăcînd de asemenea un caracter socialist, cunosc în această epocă a dezvoltării istorice o nouă înflorire. Această realitate conferă noi valențe și nuanțe conținutului ideologic al umanismului revoluționar, întrucît devine clar că conștiința națională socialistă, respectiv conștiința naționalității, socialistă și ea, constituie o parte organică, o componentă umană a conștiinței revoluționare. Și întrucît umanismul revoluționar se delimitează net de individualismul și spiritul cultural de elită al umanismului burghez, conștiința națională socialistă, respectiv conștiința naționalității devin parte componentă a armoniei dintre individ și colectivitate, unul din factorii importanți și stimulatori ai spiritului și eticii colective.

Devin evidente în acest context rolul și puterea de formare a conștiinței pe care le are literatura noastră socialistă. Ce am făcut și ce avem de făcut pentru afirmarea artistică a umanismului revoluționar al literaturii noastre — iată, un excelent prilej de bilanț și analiză ne oferă Congresul educației politice și culturii socialiste.

SZASZ JÁNOS ■

Conștiința și maturitatea noastră sînt măsura faptelor noastre

Martorii unor evenimente politice deosebit de importante, cu profunde implicații în mersul necontenit înainte al societății noastre socialiste, al creșterii bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, trăim astăzi zilele de mare efervescență politico-educativă ce preced primul Congres al educației politice și culturii socialiste. Conștiința și maturitatea noastră sînt măsura faptelor noastre. Organizația de tineret de la Întreprinderea Energo-reparații își intensifică în permanență acțiunile pentru educarea tineretului prin muncă și pentru muncă, pentru ridicarea gradului de conștiință politică și revoluționară, pentru creșterea responsabilității în fața sarcinilor de plan. Tineretul Întreprinderii care reprezintă peste 65 la sută din totalul angajaților este mobilizat cu toate forțele în întrecerea socialistă, desfășurată sub genericul „Tineretul — factor activ în realizarea cincinalului revoluției tehnico-științifice”. Dovada cea mai semnificativă a importanței aport al tinerilor noștri o constituie înseși frumoasele rezultate obținute de Întreprindere: steagul de unitate frunțată pe ramură în 1973, Ordinul Muncii clasa a III-a în 1974 și 1975. Merită a fi evidențiate aici colectivele din cadrul atelierelor „Pompe DL”, atelierul de produse de mică mecanizare și secția reparații electrice care au obținut rezultate deosebite, unele dintre echi-

pele declarate frunțate avînd o medie de vîrstă ce nu depășește 21 de ani, iar tehnologiile după care lucrează fiind adeseori deosebit de complexe și în cea mai mare parte noi, putînd menționa în acest sens secția reparații electrice unde se execută rebobinarea integrală a unui generator de 50 MW, pentru termocentrala de la Bicaz.

Din numeroasele activități înscrise pe agenda organizației noastre, activități ce stau sub semnul educării tineretului în spiritul concepției materialist dialectice, putem aminti prelucrarea unor legi ale statului, în cadrul cărera specialiști în acest domeniu au vorbit tinerilor despre obligațiile ce le revin față de societate, despre consecințele încălcării acestor legi, despre normele și principiile eticii și echității noastre comuniste. Trebuie menționat că în ceea ce privește intensificarea și diversificarea metodelor de educație politică în scopul creșterii eficienței ei, un sprijin activ și o îndrumare atentă am primit din partea organizațiilor de partid și de sindicat din Întreprindere, precum și din partea comitetului U.T.C. al sectorului 5, a căror prezență în mijlocul nostru a imprimat un caracter dinamic mobilizator acțiunilor noastre.

VASILE NICOLAE ■
secretarul Comitetului U.T.C. de la
Întreprinderea Energo-reparații

Formele muncii de educație sînt impuse și de viața nouă

În perspectiva apropiatului Congres al educației politice și culturii socialiste, pe întreg cuprinsul județului Olt, ca dealtfel în întreaga țară se înregistrează o intensificare a acțiunilor culturale și educative. Dar nota bene, în centrul preocupărilor noastre nu stă raportarea unui anumit număr, cît mai mare, de acțiuni culturale și educative care să înceteze imediat după Congres, ci continuarea activității politico-ideologice și cultural-educative, intensificarea calității și eficienței ei și, bineînțeles, inițierea unor noi acțiuni specifice vîzînd îndeosebi înlăptuirea sarcinilor ce ne revin în cincinalul revoluției tehnico-științifice cînd producția globală a județului nostru se va dubla. Ne preocupăm astfel găsirea căilor și mijloacelor cele mai eficiente pentru formarea viitoarelor cadre, recrutate îndeosebi din rîndurile țăranilor cooperatori, necesare noilor locuri de muncă. Și celor ce vin de la sate, și muncitorilor sosiți din alte centre industriale trebuie să le asigurăm, adaptarea la noile condiții de muncă, o viață spirituală adecvată, paralele cu accesul la cea mai înaltă tehnică, la fluxul de informație al cincinalului.

La sate ne confruntăm de asemenea cu probleme deosebit de importante. Volumul producției globale agricole va trebui dublat. Aceasta înseamnă sporirea irigațiilor (de la 82 000 ha irigate la 136 000 — circa 35% din întreaga suprafață arabilă a județului), extinderea culturilor și plantelor tehnice, a legumiculturii, zootehniei, valorificarea terenurilor erodate, necesitatea unor condiții de dotare tehnică și disciplină și organizare a muncii apropiate de cele din industrie. Dar aceasta cere în primul rînd, ridicarea gradului de profesionalism, de cultură și conștiință a țăranimii. Să poți realiza în toate C.A.P.-urile 10 000 kg porumb boabe la ha și 5 400 kg grâu la ha pe terenuri sărace podzolice, neirigate, așa cum au obținut cooperatorii de la C.A.P.-urile din Scornicești, Stoicânești și Izbiceni, cîștigătorii întrecerilor pe țară, trebuie să acționezi în cunoștință de cauză, să găsești căile educativ-formative cele mai potrivite pentru ca țăranul din județul Olt să fie un adevărat agronom, să cunoască atît biologia plantei cît și tehnicile moderne de lucru. În esență sîntem profund interesați ca munca politico-ideologică în rîndurile țăranimii să influențeze domenii și fenomene profunde le-

gate de atitudinea țăranilor față de noile tehnologii, de noua organizare a muncii, de folosirea eficientă a fiecărei palme de pămînt.

Dar formele muncii de educație sînt impuse și de viața nouă a orașului și satului. Blocul, magazinele, casele de cultură la oraș și respectiv căminul cultural, canalizarea și asfaltul la sate impun revizuirea vechilor concepții de viață și găsirea unor formule educative de natură să faciliteze adaptarea la noile condiții.

Pus în fața alternativei, acum 15 ani, de a construi 5 grajduri moderne, sau numai trei, dar și un cămin cultural, președintele C.A.P. din Stoicânești, Eroul Muncii Socialiste Dumitru Tudose a optat pentru varianta a II-a (împotriva unor glasuri care-l cereau numai grajduri) ripostînd: Bine, facem grajduri pentru animale, dar pentru oameni, pentru viața lor, ce facem? Și președintele acestui fost sat de ciobani nu s-a înșelat. Astăzi Stoicâneștii oferă imaginea unui sat modern, apropiat de condițiile de civilizație ale orașului, cu o cooperativă de 75 milioane lei avere obștească, cu un cămin cultural în care se țin sesiuni științifice de referate, unde ciobanul de ieri în bită și cu căciulă, devenit muncitorul agricol de înaltă calificare, aplaudă vestite ansambluri de folclor, ori spectacole teatrale și muzicale la care ieri nu ar fi visat. Și ca la Stoicânești, întreaga viață spirituală a județului cunoaște astăzi o efervescență a marilor prefaceri socialiste.

Arta și cultura de pe meleagurile Oltului continuînd frumoasele tradiții ale cercului cultural „Al. Vlahuță” (1922) și ale corului „Ciprian Porumbescu” înființat în 1909, înregistrează succese remarcabile, și amintim aici numai recențele distincții internaționale acordate ansamblului folcloric Călușul din Scornicești, edificatoare pentru prestigiul de care se bucură formațiile noastre artistice. Dar aceste succese nu pot fi rupte de baza economică și socială care le generează. Ele confirmă încă o dată justetea politicii partidului nostru de conștientizare a maselor, de ridicare a nivelului de trai al acestora, în evoluția firească și necesară pe noi trepte de progres economic și social, de cultură și civilizație.

CONSTANTIN GHEORGHE ■
secretar al Comitetului
județean P.C.R. — Olt

Cincinalul nostru are tot atîta nevoie de știință cît are și de conștiință. Și în primul rînd de conștiință politică

Discuție cu academician
CRISTOFOR SIMIONESCU,
rector al Institutului Politehnic Iași

— Stimate tovarășe profesor, se întîmplă că tocmai în primul an al cincinalului revoluției tehnico-științifice are loc Congresul educației politice și culturii socialiste; vă întreb pe dumneavoastră, reputat om de știință, cum vedeți această potrivire, și-mi continuați întrebarea cu o derivată a ei: cum vedeți relația conștiință politică — cincinalul revoluției tehnico-științifice?

— Potrivirea este evident cum nu se poate mai fericită. Cincinalul revoluției tehnico-științifice are tot atîta nevoie de știință cît are și de conștiință, și în primul rînd de conștiință politică. O revoluție a tehnicii și științei la scara unei țări, a unui popor, nu se poate înlăptui, nu se poate concepe chiar, fără motorul dinamizator al unei înflăcărute conștiințe politice.

Angajîndu-se într-o muncă uriașă, țara noastră apelează la creativitatea întregului popor pentru construirea unei economii polivalente, pentru îmbunătățiri de tehnologii, pentru creșteri de calitate, pentru realizarea unor opere materiale și spirituale competitive pe plan mondial. Competitivitatea presupune însă creație proprie, românească, valoroasă. Această creație există. Ea se cere proliferată, încurajată, susținută. Și toate acestea se realizează printr-o muncă de educație politică.

Tot prin educație politică trebuie să ajungem la:

- 1) prețuirea corespunzătoare a tot ce este operă românească de valoare;
- 2) la scurtarea circuitului de la concepție la execuție, de la microrealizare la macrorrealizare;
- 3) la lărgirea frontului creativității românești prin colaborarea și intrajutorarea specialiștilor din diferite domenii, la unirea tuturor forțelor creației noastre într-un mare și roditor flux al gândirii pe lărmul progresului societății românești;
- 4) la stimularea introducerii cît mai operative în economie a roadelor creației autohtone;
- 5) la contribuția tuturor vîrstelor, al căror ideal fundamental trebuie să fie — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — ridicarea Patriei pe cele mai înalte culmi ale civilizației.

— Tovarășe profesor, v-aș întreba în încheiere cum raportați cele spuse de dumneavoastră la realitatea de azi a Iașului, cetate a științei și a tehnicii printre ai cărei reprezentanți de frunte vă numărați și dv.?

— Aflat pe un drum al muncii și al realizărilor cum n-a mai trăit el pînă acum, Iașul meu, Iașul nostru, al românilor luptă cu o ardentă conștiință politică pentru împlinirea deplină a cincinalului revoluției tehnico-științifice, pentru propășirea continuă a României și a neamului nostru.

MARIUS POPESCU ■

Un Congres al Epopeii naționale

În aceste zile, cînd forțele unui întreg popor sînt dăruite, cu abnegație și eroism, operei de consolidare și desăvîrșire a revoluției, același freamăt creator care a cuprins și celelalte domenii de activitate umană se face cu deosebită pregnanță simțit și în viața spirituală a țării.

La scrierea măreței epopei fiind angrenate toate condeiele de prestigiu ale națiunii asistăm, ca o consecință a acestei opțiuni, la o audiență fără precedent de care se bucură literatura patriotică în rîndul maselor largi de cititori.

Se vorbește azi despre un reviriment al poeziei patriotice. Termenul mi se pare însă nepotrivit pentru că, de fapt, nu de revenire e vorba ci de adîncirea unui proces început la noi odată cu apariția celor dintii semne de cultură, ale cărei tendințe militante n-au fost niciodată de zise de vreo perioadă de stagnare sau întrerupere. Militanți au fost cei dintii caligrafi ai vechilor manuscrise, militanți au fost cronicarii de demult ostentînd să deslușească prin hățușul vremii confuze izvorul daco-latin al obrășiei noastre. Scrisul lui Dimitrie Cantemir este militant prin excelență și sub aceeași pecete și-au adus întreaga activitate și cărturarii Școlii Ardelene și revoluționarii pașopțiști. Militantismul stă la baza operei scriitorilor care au generat curentul unionist, deveniți, mai tîrziu, înflăcărați cîntăreți ai eroismului dorobanților noștri din timpul războiului de independență.

Dar și după dobîndirea unei patrii politice, glasul celor ce sînt suflați în suflatul neamului lor s-a făcut auzit cu

sporită vigoare sub flamura idealului de dreptate socială, de-a lungul răscoalelor țărănești ori a eroicelor lupte duse de proletariatul român, organizat pentru prima oară într-un partid al său, singurul capabil să mobilizeze și să ridice poporul în clipa cea mare a istoriei sale.

Patriotismul desigur nu e unica trăsătură a literaturii noastre dar reprezintă latura ei dominantă și îi străbate ca un fir roșu, întreaga evoluție de la origini la prezent. Tot ce e pisc și lamură în poezia noastră de la Eminescu la Goga, de la Beniuc la Labiș și de la acesta la cele mai tinere și mai dotate vîlăstare de astăzi, au implinit cu cinste testamentul vîcărescian, al dragostei de patrie, scriind poezie politică, poezie cu mesaj, poezie patriotică, poezie militantă, poezie angajată.

Îndemnul din versurile *Horei Unirii* coboară din Moldova lui Ștefan cel Mare, se revărsă de-a lungul Dunării în Cîmpia Română pentru a trece apoi Carpații cuprinzînd ca într-un briu de cîntec o patrie a tuturor românilor și a tuturor cetățenilor de alte naționalități care și-au legat pentru totdeauna soarta de soarta poporului român.

Pe drept cuvînt un astfel de cîntec îl putem numi cîntec făuritor de țară. Cîntecele de azi sînt cîntece făuritoare de oșteni care să apere această țară.

Congresul care își deschide porțile este Congresul Epopeii noastre naționale. Epopeile se zămislesc desigur în lupte.

Dar pentru ca ostașii să plece înflăcărați în luptă au nevoie de cîntec.

VICTOR TULBURE ■

Educația patriotică a tineretului, componentă organică a activității de formare a omului nou

Sarcinile și hotărîrile Congresului al XI-lea, indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind îmbunătățirea activității ideologice și politico-educative au dus la mobilizarea tînarului colectiv de muncă de la I.P.R.S. Băneasa, astfel încît Congresul educației politice și culturii socialiste, prima manifestare de acest fel din întreaga istorie a construcției socialiste din România vine pe un teren bogat în inițiative, în remarcabile izbînzii și semnificative rezultate în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor asumate. Pentru că procesul de dezvoltare a conștiinței socialiste, revoluționare a omului nou își găsește expresia, în primul rînd, în faptele sale. Astfel valorificarea celor mai eficiente inițiative și metode a dus în întreprinderea noastră la creșterea producției și productivității, la îmbunătățirea calității produselor și reducerea continuă a cheltuielilor materiale, I.P.R.S. Băneasa înscriindu-se, în cincinalul trecut, la bilanțul general al țării, cu o producție suplimentară de 1,68 milioane lei. Pentru anul 1976 organizația de partid din întreprinderea noastră s-a angajat, în numele tînarului colectiv, să dea peste plan un volum de 70 milioane lei producție globală și 24 milioane lei producție marfă, acest ultim indicator realizîndu-se în primele patru luni în proporție de 103,6 la sută. Avînd drept imbold prețioasele indicații date de tova-

rășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitelor sale de lucru dintre care ultima de dată foarte recentă, colectivul de muncă sub direcția îndrumare și control a organizației de partid s-a angajat și se preocupă de valorificarea superioară a materiilor prime, de diversificarea producției, de reducerea continuă a importului.

Am acordat, pe linia valorificării capacității creatoare a tuturor cadrelor de tehnicieni și ingineri, o deosebită atenție în activitatea de proiectare și de execuție a unor utilaje de mare randament și a realizării unor componente cu performanțe superioare competitive pe piața mondială, propunîndu-ne, totodată, reducerea consumurilor specifice și sporirea productivității muncii. Organizațiile de partid, de U.T.C. și de sindicat din întreprindere includ în preocupările lor de fiecare zi permanenta educare a membrilor de partid, a uteciștilor și a tuturor angajaților, formarea unui înalt simț de răspundere, creșterea responsabilității și dezvoltarea unei atitudini înaintate față de muncă. Căutăm, de asemenea, să găsim noi căi de intensificare și îmbogățire a educației patriotice a tineretului, componentă organică a activității de formare a omului nou.

MIHAI COJOCARU ■
secretarul Comitetului de partid al I.P.R.S.
— Băneasa

PROGRAMUL CENACLULUI

La cererea insistentă a publicului, cenaclul va reveni în orașul Arad unde va susține două spectacole în zilele de 12 și 13 iunie. Înaintea acestor manifestări, cenaclul se va deplasa la Craiova pentru o stagiune de circa o săptămînă. Datele stagiunii vor fi anunțate în numărul următor al revistei.

Pentru bucureșteni, care au solicitat redacției noi programări, studiem posibilitatea ca între deplasările din provincie ale cenaclului să organizăm și în Capitală un spectacol, într-o sală și la o dată pe care le vom anunța din timp.

În ceea ce privește turneul Cenaclului Flacăra al tineretului revoluționar pe litoral, datele acestuia sînt următoarele: ÎN LUNA IULIE: 11 — Mamaia; 12 — Neptun; 13 — Mamaia; 14 — Constanța (Sala Sporturilor); 15 — Costinești; 16 — Constanța (Sala Sporturilor); 17 — Costinești. LUNA AUGUST: 6 — Costinești; 7 — Costinești; 8 — Mamaia; 9 — Neptun; 10 și 11 — Constanța (Sala Sporturilor); 12 — Mamaia.

Data fiind prezența la odihnă pe litoral în aceste perioade a oamenilor muncii din diferite localități ale țării, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar va înlesni participarea la spectacolele sale punînd la dispoziția celor interesați bilete ce se vor pune în vânzare la sediul redacției între 1 iunie și 1 iulie. Doritorii vor putea procura biletele de la sediul redacției noastre sau vor expedia suma cuvenită (costul unui bilet la un spectacol este de 25 de lei) pe adresa: Redacția revistei Flacăra, tovarășului Medar Alexandru, Piața Științei nr. 1, București. Firește, aceasta în limita locurilor existente.

În această săptămînă, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar are ședințe de lucru în orașele Tirgu-Mureș (vineri 28 mai — cinematograful Arta), Miercurea Ciuc (sîmbătă 29 mai — Patinoar) și Sf. Gheorghe (30 mai, Sala Sporturilor). Toate spectacolele vor începe la orele 19.45. Biletele se pot procura prin organizațiile U.T.C. din întreprinderi, școli și facultăți.

Spiritul viu al Capitalei

În cei aproape 5 ani care au trecut de la Plenara din noiembrie 1971, oamenii de cultură din București și-au pus talentul, energia și priceperea în slujba creșterii contribuției manifestărilor cultural-artistice la educarea socialistă, revoluționară a maselor, la lărgirea orizontului lor de cultură și cunoaștere.

Ne-am preocupat intens atît de îmbunătățirea orientării conținutului și calității activității cultural-educative, cît și de lărgirea continuă a ariei de cuprindere și influențare a acestora în rîndul oamenilor muncii și, în mod special, al tineretului.

În acest sens, în toate teatrele, în multe întreprinderi, școli, facultăți am organizat spectacole urmate de discuții cu publicul. O atenție specială a fost acordată recitalurilor de poezie patriotică și revoluționară, spectacolelor de sunet și lumină, întîlnirilor între creatori și oameni ai muncii, în vederea amplificării rolului educativ al artei.

Nu pot să nu amintesc faptul că instituțiile de spectacol bucureștene, referindu-mă numai la anul 1975, de exemplu, au prezentat în afara Capitalei, în orașe și comune, în centre industriale, un număr de 1 659 spectacole.

Muzeele din Capitală au realizat în perioada 1971—1975 aproape 600 expoziții retrospective și temporare și peste 4 000 de seri muzeale, simpozioane, lectorate, cursuri ale universităților populare, spectacole folclorice, gale de filme documentare pe teme de artă, reconstituiri teatrale pe baza unor texte inedite, transformîndu-se tot mai mult din simple păstrătoare de valori artistice și științifice în centre culturale care polarizează în jurul lor mii de oameni ai muncii, de toate vîrstele și profesiile. Astfel, numărul vizitatorilor muzeelor a fost în 1975 de peste un milion, respectiv dublu față de 1971.

Pentru diversificarea activității de propagandă și difuzare a cărții, în primul rînd a literaturii social-politice, bibliotecile și librăriile bucureștene au organizat peste 5 000 de acțiuni printre

care expozițiile și vitrinele tematice, întîlnirile cu autori, dezbaterile asupra aparițiilor editoriale, prezentările și lansările de cărți, standurile cu vânzare, edițiile „Salonului bucureștean al cărții”, zilele și decadele cărții social-politice, științifice și tehnice, ale cărții pentru copii și tineret, concursuri literare și altele.

O trăsătură caracteristică a acestei perioade, o constituie sporirea rolului politic, ideologic, educativ al activității tuturor organizațiilor de partid, creșterea eficienței muncii de partid, în toate sferile educației și culturii bucureștene, concretizată în îmbunătățirea conținutului și calității actului cultural prezentat publicului.

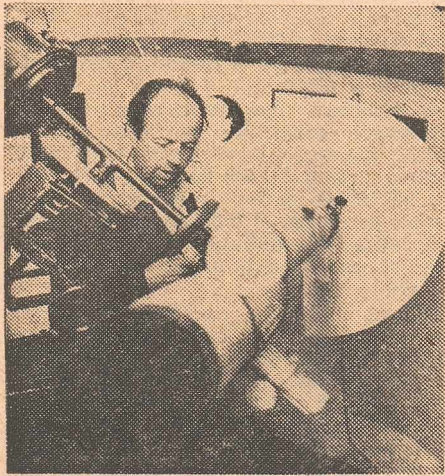
Pentru realizarea acestui deziderat am folosit un larg activ obștesc, din rîndul Comitetului, dintre membrii Uniunii scriitorilor, Uniunii compozitorilor, Uniunii artiștilor plastici precum și alți oameni de cultură, artă și știință, care și-au adus o importantă contribuție la dezvoltarea activității culturale în Capitală, participînd nemijlocit la manifestările organizate. În acest fel, în perioada la care ne referim, peisajul cultural al Capitalei s-a îmbogățit cu cîteva activități noi, de prestigiu, cu un pronunțat caracter patriotic, educativ, care s-au bucurat și se bucură de larg interes din partea publicului. S-au impus în viața orașului „Primăvara culturală bucureșteană”, Festivalul concurs „Trofeul Arenele Romane”, Festivalurile brigăzilor artistice de agitație „Opinia noastră”, al formațiilor de teatru — „Dialog cu teatrul scurt”, al cinecluburilor — „Pelicula de aur”, Festivalul de muzică ușoară — „Frumoasă ești, patria mea”, Festivalul anual al formațiilor corale și instrumentale „Cîntare omului”, concursurile anuale de literatură „Tineretea patriei noastre” și de artă plastică „București, oameni și fapte”.

AMZA SĂCEANU ■
președintele Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București

IMAGININD VIITORUL — desen de AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

Din observatorul lui cit o jucarie, aflat pe dealul Alunış de lângă Cluj-Napoca ELECTRICIANUL ROMULUS IRIMEȘ TRIMITE LUMII DATE DE O PRECIZIE UIMITOARE

În revista L'Astronomie din iulie—august 1971 se anunță că Societatea astronomică a Franței, în ședința din 21 aprilie, l-a admis ca „membre titulaire” pe „astronomul amator Romulus Irimesh, electrician din Cluj (Roumanie), care efectuează de peste 15 ani „observații continue și serioase asupra Soarelui”. El a fost recomandat de către doi reputați astronomi ai Franței — M. J. Kovalevsky, președintele societății și L. Tartois.

Era încă un succes internațional și o definitivă recunoaștere a valorii astronomului amator din Cluj-Napoca de altfel membru a peste 10 asociații ale astronomilor amatori din diverse țări, printre care U.R.S.S., Ungaria, Cehoslovacia, Italia Israel... și membru al Uniunii Internaționale a Astronomilor Amatori U.I.A.A., cu sediul în Canada, la Hamilton, care în anele și revista ei „Contribution” îi confirmă anual numele pentru observațiile continue, ordonate și de precizie asupra Soarelui.

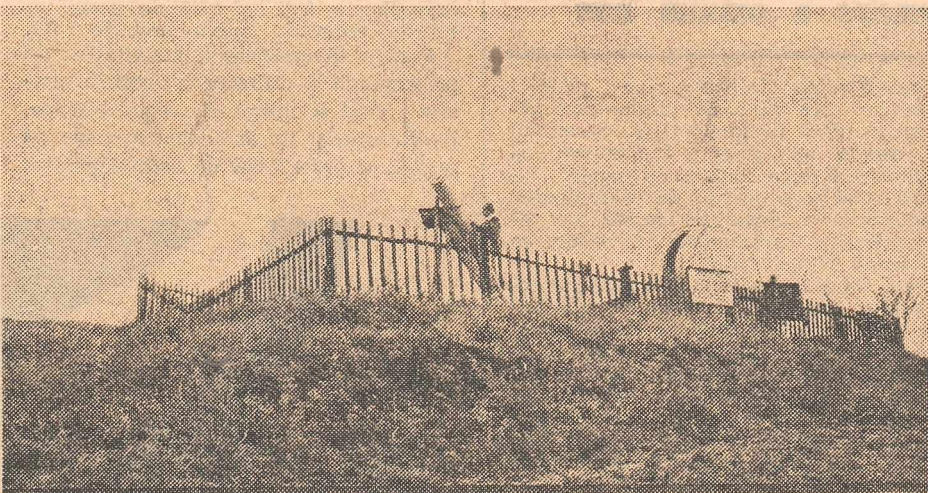
Poate veți spune că amatorismul rămâne totuși amatorism, un hobby de uz personal, dar a deveni membru titular al unei societăți profesionale înseamnă o confirmare de valoare care întrece amatorismul pur și simplu. Dealtfel, dacă am socoti prin memoria Astronomiei și prin dicționarele ei ne-am aminti că, de fapt, această știință datorează enorm amatorilor, le datorează mari descoperiri. Să nu uităm că cel care a măsurat primele distanțe ale stelelor, Friederich Bessel, era de profesie funcționar de birou, iar fabricantul de bere Lassel a intrat în istoria Astronomiei ca descoperitor al satelitelui lui Neptun, ca să nu mai vorbim de marele, de celebrul Pons, care mai întâi a fost portar apoi director la Observatorul din Marseille descoperind într-o noapte, în timp ce astronomul de serviciu adormise, 12 comete. Dar mai aproape de noi este profesorul de matematică din Tg. Jiu, Victor Daimaca, intrat în istorie ca descoperitorul a 2 comete, una purtându-i numele. Profesorul Singiorzan, directorul Observatorului astronomic popular din București, scrie că după Victor Anestin și Daimaca, Romulus Irimesh este al treilea astronom amator român de certă valoare ale cărui cercetări sunt primite și luate în considerare de centre și observatoare astronomice de prestigiu.

Cum a ajuns electricianul de la întreprinderea de morărit și panificație din Cluj-Napoca cercetător al astrului nr. 1 al constelației noastre? Și care sînt în fond meritele sale ca astronom? Sînt în lume la ora actuală sute de mii de observatori amatori, dar nu toți au ajuns, ajung Bessel, Pons, Daimaca și chiar Irimesh.

Pasiunea lui își are începutul într-o puternică amintire din copilărie. Avea 14 ani. Se trezește într-o dimineață într-o larmă de coșmar. Era atîta disperare pe chipurile oamenilor încît chiar credea că la Băișoara a venit sfîrșitul lumii, apocalipsul. Trăgeau clopotele, taică-său, brigadier silvic, trăgea cu pușca lui de vînătoare, gloanțe în cer, tot satul cu mic cu mare era pe uliți și, în semiîntunericul care-l învăluia, bătea și zăngănea în tot ce-i căzuse la îndemînă. Întrebă speriat ce-i, și i se spune că vîrcolacii mînincă soarele, iar ei, oamenii, încearcă să-i îndepărteze. Trece eclipsa și soarele reapare pe cer la fel de strălucitor și de prietenos. Dar copilul în prag de adolescență nu va uita ni-

ciodată această imagine de coșmar a satului. Peste un an vine la Cluj-Napoca, la școala profesională de energetică și încă din primele zile îl întreabă pe profesorul de română cum să afle dacă există ori nu vîrcolaci. Profesorul îi pune în mînă o carte „Zece lecțiuni de astronomie”. O citește și simte că nu-i este de-ajuns și se duce iarăși la profesor. Acesta îl îndrumă spre biblioteca universitară unde multă vreme a putut fi văzut în sălile de științe, studiind astronomie, fizică, matematică. La un moment dat i-a căzut în mînă un volumaș „Să facem observații astronomice” unde se dădeau și sumare indicații cum să-ți faci o lunetă. Și totul de-aici a pornit.

Nu-l mai părăsește ideea de a-și face o lunetă. Termină școala, are banii lui și începe să caute lentile. După numeroase peripecii și-o face și nu era bună de nimic. Se duce cu tubul de carton sub braț la directorul Observatorului astronomic, la profesorul Gh. Chiș, care îl zăpăcește spunîndu-i că în luneta lui se produce „difracția luminii”, dar reține și observația „Dragă tinere, nici atîta optică nu știi?” „Învață optică și luneta e gata, luneta pe care o are și azi, cu care lucrează și azi, întocmai unui Galilei, fiindcă respectă un adevăr elementar în astronomie — acela că observațiile ca să fie cit mai precise trebuie făcute cu același instrument și de către același om. De la lunetă însă și de la greutățile de a lucra cu ea în plin centrul orașului, cu cerul mai întodeauna poluat, îl încolțește ideea unui ob-

servator unde să lucreze în condiții științifice. Oricine trece pe șoseaua Cluj-Zalău îl poate observa pe mîna dreaptă, așezat pe un gurgui de deal din comuna Baci. Puțin aplecat, pe din afară puțin cam rudimentar, mulțora le poate părea un fel de donquijotism, o Dulcinee din Toboso a unui iremediabil Don Quijote. Trecîndu-i însă ușa scundă de la intrare — despre care spune că intenționat a făcut-o așa scundă încît cine intră, și chiar el, în fiecare zi, să-și plece capul în fața științei — constăți interiorul unui veritabil observator, doar redus ca proporții, un fel de prunc al celor profesioniști. Aici de peste 10 ani urmărește el astrul de care viața noastră depinde, aici este de multă vreme locul de cercetare al celor mai mulți dintre cei peste 500 membri ai cercului astronomic din Cluj-Napoca „Victor Anestin” (care în luna aceasta împlinește 17 ani de existență și al cărui fondator, președinte și animator este tot de atîția ani Romulus Irimesh), aici este locul de desfășurare a orelor de astronomie pentru numeroase școli ale orașului. Construcția lui e un roman adevărat, dar nu e locul să-l povestim în rîndurile de față. Spunem doar atît — faptul că el există se datorează și mare-lui istoric Daicovicu care într-o bună zi s-a oprit pe un colțar ca să-l asculte pe un om disperat. Se datorează și înțelegerii conducerii Uzinelor Carbochim unde lucra atunci Irimesh și unde a luat ființă cupola, ca și ajutorului colegilor Dezvilz Observatorului se ridică la 20 700 lei. Cert este că observatorul „Dealul Alunış” din comuna Baci — Cluj-Napoca este consemnat a fi printre

extrem de puținele observatoare particulare din lume și că pe adresa lui sosesc telegrame, scrisori, reviste de specialitate de la reputele observatoare de pe glob. Observatorul din Meudon îi trimite curent efemeridele, cam ce fenomene astronomice se preconizează a avea loc într-o perioadă dată și pe care să le urmărească, Zürich-ul îi trimite buletinele anuale cu sintezele și diagramele asupra activității solare (în care au fost înglobate inclusiv observările făcute pe Dealul Alunış).

Din schițele, hărțile și diagramele sale comparate cu diagramele publicate de Observatorul de la București, de la Zürich și de la Centrul internațional al Soarelui — pe care le are anexate — se poate vedea că nu există nici o diferență, nici un grad de eroare. Ar putea să se înțeleagă că le-ar fi putut copia ulterior, dar așa ceva e în afară de orice bănuială, fiindcă de la început Irimesh și-a însușit o regulă elementară a astronomiei — și anume că observația astronomică e perisabilă și dacă n-ai comunicat-o azi, mîine nu mai e valabilă, ori el și le-a comunicat la vremea atît la București, Zürich, Meudon ca și la alte mari observatoare. (Buletinele, pot fi consultate de oricine la Biblioteca universitară, secția periodică, cota 486058).

De 15 ani, electricianul lucrează și la un „A.B.C. astronomic”, un dicționar enciclopedic de popularizare. L-a terminat, are peste 600 de pagini dactilografiate, frumos legate, dar care stau în rafturile bibliotecii sale. Dacă ar

avea cineva curiozitatea să citească numai bibliografia din finalul fiecărui volum s-ar convinge de seriozitatea lucrării. Dar pînă acum n-a avut nimeni măcar această curiozitate. Anul trecut l-a propus Editurii Albatros, trimițîndu-i și o parte din primul volum, care la 30 I 1975 sub nr. 3/1 îi răspunde că „**În termen de aproximativ șase luni vă vom comunica părerea redacției asupra lucrării**”. A trecut de atunci un an și șase luni fără ca autorul să fi primit această mult așteptată părere. De asemenea a fost neluat în seamă și de editura clujeană „Dacia”, de asemenea stă ignorat și atlasul său stelar întocmit cu aceeași seriozitate, deși la ora actuală nu poți cumpăra de nicăieri în țară vreun asemenea atlas, indiferent de autorul lui și de reputația acestuia. Irimesh l-a întocmit tot pentru uzul amatorilor, al elevilor, al începătorilor. Cu toate sacrificiile materiale pentru dotarea observatorului, cu toate deseale, supărări ale nevestei, Irimesh mă asigură că nu va renunța vreodată la Astronomie. Mai speră că va avea și discipoli. Speră ca băieții lui, Remus și Romulus, acum foarte mici — 2 ani și jumătate și 1 an și jumătate — să se facă astronomi. Mă roagă să-l cred și să-l înțeleg că nu s-a apucat de Astronomie ca să devină celebru, ca să se vorbească despre el, că nu pentru asta a scris „A.B.C.”-ul sau atlasul stelar. „Totul a început, continuă, și se va sfîrși, cînd se va sfîrși viața mea, dintr-o promisiune făcută copilăriei. Și dacă uneori a ieșit mai mult asta se datorează pasiunii”.

CICI IORDACHE ■

Nu mă va contrazice, desigur, nimeni atunci cînd afirm că gazetele de perete din comune, întreprinderi, instituții și școli continuă să fie și astăzi un mijloc important și necesar de comunicare și publicare. Aceasta, pentru că servesc ori ar putea servi informației actuale, dar și argumentației sau organizării, pentru că îndeplinesc sau ar putea îndeplini importante sarcini agitatorice, putînd constitui oricînd o oglindă a relațiilor sociale din mediul respectiv.

Folosind prezumtivul, vroiam de la bun început să previn unor remarci de felul: „Unde se trezește asta. Nu știe că...”. Am un contact suficient de strîns cu realitatea, pentru a-mi da seama că, în numeroase cazuri, gazetele de perete sînt considerate de colectivele lor de redacție ca un rău necesar, avînd și o înfățișare în consecință. Formalismul, pe alocuri, e în floare! Ilustrații și caricaturi, mijloace atractive de realizare, par a fi necunoscut, nemaivorbind de schimbul de opinii, cunoscut adesea doar în dosul culiselor, deși ne este atît de familiar faptul că ziarele de perete, scrise fie de mînă, fie cu mașină, sînt organe ale opiniei publice într-un domeniu restrîns de activitate.

De-a dreptul supărătoare este apoi imaginea frecventă cînd pe un ziar de perete falnic și pompos găsești, în preajma zilei de 23 August, un articol despre „Realizările în cinstea zilei de 1 Mai” sau invers. Altădată, poți citi cite un comentariu pe marginea unui eveniment important, reproduș din presa cotidiană. Rareori găsești informația actuală de interes general din întreprinderi și instituții.

Însăși noțiunea de ziar avea la origine înțelesul de informație. Pornind de aici, ziarul de perete ar putea fi conceput ca o „informație de perete”. Locuitorii ar putea de pildă să afle ce au hotărît edilii comunei în ultima lor ședință executivă în numele întregii obști. Nu vreau însă să dau rețete. Se știe foarte bine ce-l interesează pe cetățean, dar în momentul de față aceste noutăți nu le poate afla decît de la vecini și atunci uneori deformat. Dar cine-l oprește pe redactorul gazetei de perete al unei întreprinderi de a pune directorului întrebarea: Ne aflăm în preajma unui nou an de producție. Cum ne-am pregătit pentru el? Sau într-o comună: Cît timp bufetul nostru sătesc va semăna cu o oarecare secție a sectorului nostru zootehnic, tovarășe?

Dar și în organizarea întrecerii socialiste în toate domeniile vieții economice și sociale, mai ales în vederea îndeplinirii în bune condițiuni a planului, gazeta de perete poate și trebuie să joace un rol mai dinamic. Tocmai pentru că grupul de oameni căruia se adresează este mai restrîns, are o mai puternică forță de inriurire. Chiar dacă am menționa realizările fiecărui specialist la sfîrșitul unei zile de muncă, am realiza un act valoros de promovare a muncitorului calificat, nemaivorbind de prezentarea unor rezultate bune și reversul acestora în livrarea unor produse de calitate, desigur cu mult mai eficientă.

Fără îndoială, sînt multe gazete de perete care-și îndeplinesc rostul. Sînt colective pentru care redactarea unei noi ediții a gazetei constituie o preocupare obștească de prim rang. Două exemple din județul Timiș: gazetele de stradă din comunele Variaș și Lovrin. În fața lor te oprești cu mult interes, citești și-ți faci gînduri asupra celor citite, înainte de a-ți continua drumul. Și gazetele satirice din unele fabrici și comune sînt demne de luat în seamă, stîrnesc dezbateri, creează o opinie de măsă. Dar, fiind sinceri, cei care răspund de acest mijloc de comunicare, de cite ori întreprind ceva, numai pentru ca să nu se spună că nu s-a făcut nimic.

NIKOLAUS BERWANGER ■

FAPTELE ȘI VORBELE

Între artag și complezență

Viața literară, nu voi dispera să repet, are anumite legi ale ei, din încălcarea cărora rezultă invariabil urmări dezastruoase. Arta e o înțelepciune delicată, oricât s-ar încapățina unii să o profeseze cu toponul și brutalitățile, chiar verbale, sint departe de a-i prii. E nevoie, altfel zis, aici de civilitate. Până și aprecierile categoric negative se cuvin exprimate pe tărîm literar cu o minimă politețe, fie ea și usturătoare, dar în nici un caz bădărană.

Cui îi trîntești capucul pianului peste degete a sfîrșit să mai poată cînta vreodată la nobilul instrument.

Trebuie să ne înțelegem însă puțin asupra limitelor curtoaziei criticului și susceptibilității scriitorului.

Face parte, neîndoios, din însăși arta profesională a primului de a ști să respingă fără a jigni. Dar vanitatea scriitoricească ia citeodată forme atât de paroxistice, încît o lezează pînă și o floare. Criticul ajunge să stîrneasce supărări ireparabile, chiar și numai spunînd ceva bun despre rivalii jurați ai cuiva. Adorațiile literare se cer unice și exclusiviste. Criticul e dator să practice monoteismul cel mai strict.

Se înțelege greu ceva, altădată acceptat ca făcînd parte din firea lucrurilor. Publicind o carte, autorul iese ca și actorul sau cîntărețul de operă pe scenă. Așa cum poate recolta ropote de aplauze, ovații și flori nu e exclus să culeagă fluierături, huiduielei sau chiar ouă clocite. Sint avantajele și riscurile meseriei!

Un autor poate fi o victimă nejustificată a criticii (și se cam întîmplă asta la noi, din păcate, cam destul de multe ori!). Nu șade însă bine niciodată ca el să intervină direct spre a-și lua la refec persecutorii, nici măcar atunci cînd judecățile lor sint vizibil dictate de resentimentele cunoscute. Dreptul lui e să restabilească doar eventualele inexactități sau afirmații neadevărate. Dă dovadă de mai multă înțelepciune, așteptînd ca alții să-i sară în apărare. Dacă e vorba de un scriitor valoros și o carte bună, se vor găsi, pînă la urmă, judecătorii drepecți care să repare injustițiile. Poate nu imediat: recunosc, dar timpul lucrează infailibil în favoarea autorilor de talent și împotriva impostorilor. Adevărul iese încet, dar sigur, la suprafață, ca untdelemnul. Amintiți-vă cite enormități s-au scris despre **Bisul Ioanide**. Au împiedicat ele ca romanul lui G. Călinescu să devină o operă clasică?

Artagul nu animă, ci îngheață climatul literar. Dacă asta e adevărat, și complezența criticii are efecte analoage. De prea multă căldură (citește întrecere în elogii și concurs de fraze ditrambice), atmosfera devine leșetică și sleiește orice mișcare.

Complezența în critică are două fețe. Una, la lumină, cunoscută: zîmbetul mîeros, gata să găsească instantaneu complimente cărților celor mai proaste.

Alta, invizibilă, neștiută — și despre ea aș ține să spun cîteva vorbe aici. Sint critici foarte severi în foiletoanele lor, unde foarfecă aprig cărțile care le cad sub condei. Tot ei însă semnează, nu o dată, la edituri, zeci și zeci de referate favorabile publicării unor manuscrise nefericite. Cum acolo micile aranjamente rămin secrete, complezența funcționează liniștită, nesfîrtă de efecte compromițătoare.

Criticul e un Argus de temut în pagina gazetei, unde-și așterne sub judecăți, citibile de toată lumea, numele. Dar, cînd redactează referate, care rămin în sertarele redacțiilor, închide ochii senin la orice prostie, dovedindu-se omul cel mai servilabil. Așa își face și presă bună printre scriitori. Pocnește pe unul într-o cronică nimicitoare și concomitent avizează favorabil tipărirea altor zece autori mult mai catotrofici, asigurîndu-și recunoștința lor durabilă.

Contabilitatea e — cum se vede — tot timpul rentabilă, singurul inconvenient fiind că-i plătește spezele cititorul.

Ce ar fi să găsim pe ultima pagină a volumelor editate nu numai numele bietului redactor de carte, ci și cine au fost referenții care au susținut publicarea?

OV. S. CROHMĂLNICEANU

DREPTUL LA REPLICA

Mult stimat tovarășe
Ovid S. Crohmălniceanu,

Vă mulțumesc în mod cit se poate de sincer pentru căldura cu care ați apreciat documentarul meu din programul de 1 Mai al televiziunii drept „o emisiune, de altfel interesantă și bine realizată”, și, poate spre mirarea cititorului, subscriu întru totul la părerile Dumneavoastră din articolul intitulat „Degeaba!” din **FLACĂRA** nr. 19 — 13 mai 1976.

Vă rog să fiți convins că și eu cred că a fost și este **degeaba** efortul de a-i atribui marelui nostru Caragiale articolul redacțional publicat în „Moftul român” din

1893, și că acesta aparține unei perioade revoluate din istoria literaturii noastre: Subscriu din toată inima la dorința Dumneavoastră firească de a refuza orice urmă de proletcultism și vă rog să mă credeți că doar în acest sens mi-am permis a aminti mult discutatul citat.

Din păcate la televiziune „verba volant” și Dumneavoastră, sincer indignat de amintirile exagerărilor începuturilor noastre literare, nu ați mai putut fi atent la sensul exact al comentariului meu care era următorul:

„Satirice prin excelență, coloanele Moftului Român condus de Caragiale, capătă o notă de gravitate tocmai în întîmpinarea zilei de 1 Mai 1893, adică chiar în luna în care ia ființă partidul politic al clasei muncitoare din România, scriînd cu dragoste duioasă despre masele lucrătoare strînse în grădina Cismigiuului și consemnînd solidaritatea de țeluri: „Ei au ales calea organizării și luptelor politice, noi calea ironiei, a glumei înțepătoare. Aceea ce noi distrugem este tot în direcția în care distrug și ei”.

Deci, ca și Dumneavoastră, eu nu-mi permit să atribui textul nici lui Caragiale, nici lui Bacalbașa, el nefiînd semnat.

Dar, ca om mîndru de trecutul progresist al culturii țării mele, nu pot să nu consenez cu maximum de entuziasm faptul că, numai la 28 de zile de la constituirea P.M.S.D.R., tocmai publicația condusă de marele Caragiale, pe care îl consider cea mai marcantă personalitate literară activă atunci, își găsea alitea afinități și scopuri comune cu programul partidului politic al clasei muncitoare din România.

Este dovada lucidității și fermității anagajate a literaturii noastre în tradiția ei și un asemenea adevăr nu pot spune că există... „degeaba”.

Cu deosebită stimă,
CORNELIU LEU

CRONICA LITERARĂ

Un eseu despre opera lui Sadoveanu

În ultima vreme, fapt imbucurător, se observă mai mult interes pentru opera lui Sadoveanu, care — la un moment dat — intrase discret în conul de umbră al criticii. Și nu numai al criticii. Revirimentul s-a produs de curînd, în publicistică. Era firesc așadar să apară și alte sinteze, de proporții. Prima pe care o semnalam aici aparține linarului critic Zaharia Săngeorzan. Autorul scrie un eseu despre „temele fundamentale” sadoveniene. Sint amintite pe rînd iubirea, hanul, „muntele vrăjît”, istoria (dacismul), natura. Nu e prea dificil de remarcat că de la început se operează o reducere la arhetip și temele propriu-zise, de fapt, sint niste întuiții poetice. Hanul și muntele, cel puțin, apar ca forme ale mentalității — în ordinea arhaicului.

Cînd existența face loc mitului (nu e un reproș) comentariul critic pune în valoare, cu obstinație, îndeosebi ceea ce este durabil. Acesta e poate destinul clasicilor. Se admite încă din primele pagini că „nu toată opera lui Mihail Sadoveanu este a lui Mihail Sadoveanu”. Criteriul tematic se imbină cu cel valoric. Insistînd asupra „capodoperelor”, spiritul critic precede discursul și se manifestă numai ca selecție. Se dă la sfîrșit (p. 318) lista cărților aspirînd la universalitate. Ideea ce se desprinde e că modernitatea lui Sadoveanu crește odată cu timpul. O mai fericită deschidere către clasicitate nu se putea găsi, deși aceasta înseamnă totodată ieșirea din timpul concret, estompînd — într-un fel — sentimentul istoriei. Actul critic devine oricum dificil, ca orice glossare în marginea absolutului. Comunicînd cu obiectul, criticul împrumută metoda hieratică și tonul solemn, ceremonios. Perspectiva mitizantă, cu acoperire totală în text, duce la un stil propriu, al extazei critice. Impresia e mai degrabă una de încifrare, la modul superior constructiv. Scriitura, de aleasă distincție, își propune să fie o inițiere, dar și creație pozitivă, deoarece consolidează exact acolo unde ne-am așteptat să se fi petrecut banalizarea sensurilor.

Ca formulă, criticul se situează între eseu și discurs analitic, avînd răbdarea aplicației prelungite la text. Urmărește, s-ar părea, temele, dar — în fapt — se ocupă de opere întregi. Ideea bogată, suportul teoretic, sensibilitatea mito-poetică dau un sever contur universului sadovenian. Sinteza, în cele din urmă, strălucește mai mult decît părțile. Dialogul e opera de substanță. Cu îndreptățire criticul vorbește de tragismul asumat (de cititor), în timp ce creația ca atare doar îl implică. Modernitatea lecturii constă în capacitatea de selecție și în gust. Aduăgăm că justificînd esecul drept condiție a capodoperei, la Zaharia Săngeorzan gîndirea estetică nu degenează în dogmatism.

Cele mai bune pagini sint dedicate poeziei sadoveniene, în care criticul (bănănim) vede un ceremonial al simplității. Apropierile de Eminescu, Goga, Blaga, sint juste și largesc orizontul exegetice. Prezența naturii și „sincronizarea” prin sentiment cu ea, plus geniul aforistic dau tot farmecul poetic sadovenian. Cartea lui Zaharia Săngeorzan reușește să ni-l comunice. Este un merit incontestabil.

CORNEL MORARU

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE — FORUM AL SPIRITULUI REVOLUȚIONAR ȘI AL IUBIRII DE ȚARĂ

TEODOR MAZILU:

Dacă în noi există nimic din visul lui Dimitrie Cantemir, nu vom reuși niciodată să-i reinviem imaginea

Teodor Mazilu s-a născut la 11 august 1930 la București. Bibliografie selectivă: **Bariera** (1955), **Insectar de buzunar** (1956), **Galeria palavragiilor** (1957), **O plimbare cu barca** (1964), **Vara pe verandă** (1966), **Cinzece de alchimist** (1971), **Ipcocizia disperării** (1971), **Piinea la loc fix** (1971), **Pălăria de pe noptieră** (1971), **O aventură estetică cu Andrei Strihan** (1972), **Teatru** (1972), **Iubiri contemporane** (1975), **Într-o casă străină** (1975), **O singură noapte eternă** (1975).

— **Teodor Mazilu, spațiul nu ne permite să zăbovim cu întrebări preliminare, de „incalzire”, așa că vă atac brusc: de ce sinteți atât de crud cu personajele dumneavoastră? În literatura română nu sint prea mulți scriitori atât de nemiloși cu eroii din cărțile lor.**

— Poate sint crud cu personajele mele însă nu cred că sint nedrept cu ele. Impostura ia forme dintre cele mai subtile și adeseori escroci își găsesc un ascunziș comod și invulnerabil în idealuri dintre cele mai mărețe. Cruzimea este necesară pentru că trebuie să desfăcem veșmintele lor fastuoase. Satira însă niciodată nu a criticat păcate evidente. Nu există ironie la adresa hoților sau asasinilor. Nu trebuie să confundăm misiunea artei cu cea a justiției. Fiecare derbedeu își face un drapel moral cu care vrea să-și apere interesele. Senzația de cruzime cred eu că se poate naște și fiindcă personajele sint într-un fel sincere. Ele își etalează cu dezinvoltură punctele de vedere. Oblîgîndu-i să devină sinceri, ei devin și mai odioși.

— **Dar omul poate să fie atât de ticălos?**
— Da, omul poate să fie atât de ticălos. Eu, ca să fiu drept cu mine, mi se pare că uneori nu pătrund destul de adînc în abisul din sufletul personajelor și că uneori sint chiar idilic.

— **Sinteți la fel de necruțător cu semenii dumneavoastră ca și cu personajele din piesele și schițele pe care le scrieți?**
— Intoleranța este o formă a iubirii și a încrederii în puterea individului de auto-depășire. Sint păcate cu care sint necruțător și altele față de care manifest înțelegere.

— **Cine n-a găsit înțelegere la dumneavoastră?**

— Niciodată, nici în literatură și nici în viață n-au găsit înțelegere la mine delatorul și nici cel care poartă o cruce care nu-i aparține. De multe ori suferințele îngrozitoare ale unora nu sint decît rodul vanității și uneori o prelungire discretă a bunăstării. Că unora le merg prea bine toate ca să n-aibă pe lingă un Fiat și o neliniște metafizică. Dramele bunăstării nu sint drame autentice. Avem chiar datoria să le privim cu suspiciune.

— **Lumea nu este însă formată numai din ticăloși, impostori, delatori așa cum apare din unele scrieri ale dvs. Nu vă trezește încrederea nici un gest uman?**

— Fiecare gest de tandrețe și responsabilitate trezește în mine o mare afecțiune. De asemenea, capacitatea de a trăi pentru alții, puterea de a te interesa de toată mișcarea lumii, de a depăși cerul tău îngust de interese. Eu cred că a fi fericit este o obligație a fiecărui individ. De aceea, imi sint apropiați oamenii care vor să fie cu adevărat fericiti. De multe ori, fericirea este o meserie ca oricare alta, o impostură cu avantajele și dezavantajele ei.

— **Dumneavoastră sinteți un om fericit?**

— Nu am atita vanitate ca să mă consider nefericit. De cite ori am o stare de nefericire sau de oboseală mă socot pe mine vinovat. Niciodată nu mă disprețuiesc mai mult decît atunci cînd sint nefericit. Fericirea se naște dintr-o privire realistă și curată asupra existenței. De aceea, în literatura mea, dramele sentimentale nu s-au bucurat de înțelegere. De multe ori ele sint dramele proprietății. Dacă privim cu atenție pe unul din acești nefericiti de meserie vedem că drama lui e drama frustrării, drama unui om lacom care n-a primit de la viață pe măsura poftelor lui pantagruelice. Luciditatea dă spiritului o stare de curățenie și ordine morală, nu inventează probleme ci le trăiește numai pe cele adevărate.

— **Din scrierile dumneavoastră reiese că nu credeți în dragoste.**

— Mulți îndrăgostiți caută să cucerească iubirea ca și cum ea ar fi o cctate,

tăbărînd asupra victimei cu tot farmecul lor personal. Dacă victima nu le împărtașește sentimentele, ea devine demnă de tot disprețul. Cineva care nu ne iubește poate să fie un om minunat și n-avem dreptul să-l jignim pentru că n-a vrut să ne împărtașească destinul. Iubirea este însă citeodată o metodă de a străbate într-un timp mai scurt drumul pînă la interese.

— **Există ceva din dumneavoastră în personajele pe care le creați?**

— În unele personaje ale mele imi recunosc anumite limite, ceea ce nu-mi place în existența mea. Eu nu am însă sentimentul de fraternizare cu propriile mele erori și în clipa în care le încredințez unor personaje mă eliberez de ele. Cînd scrie o carte, scriitorul nu educă numai pe alții ci se educă și pe sine.

— **Dar nu credeți că există o lume mai bună decît cea prezentată în scrierile dumneavoastră?**

— Desigur că există. Ar fi trist să nu existe. Chiar eu am demonstrat-o cu **Bariera**, cu volumele de nuvele **Iubiri contemporane** și **Inmormîntare pe teren accidentat**. De pildă, în romanul **Bariera** cred că am dezvăluit creionînd figura unui muncitor revoluționar farmecul și integritatea idealurilor comuniste. Tocmai de la înălțimea acestor idealuri noi ne arătăm nemulțumirea față de acei contemporani ai noștri nedemni.

— **Vorbiți-mi despre rolul pe care îl joacă satira în socialism.**

— Într-o societate atît de exigentă moral, rolul satirei crește. De aceea, ca să fiu sincer, n-am înțeles niciodată teama cu care unii privesc satira. Avem nevoie de poezi care să descrie minunile lumii, frumusețile existenței, elanul construirii unei orînduirii cum n-a mai existat pe Pămînt, dar avem nevoie și de scriitori satirici care să demaște actele de impostură. În socialism desăvîrsirea morală are putere de lege. De aceea, impostorii, ca să supraviețuiască și ca să le prospere nevestele și scările din apartamentele lor să mai capete o treaptă, trebuie să mimeze și ei idei generoase. Într-o construcție atît de uriașă ca a noastră se mai găsesc și profitori care stau pe margine, care s-au învățat să primească și să nu dea nimic. Ce să facem cu acești trîndavi? Să le închinăm sonete? Nu. Ei trebuie reduși la dimensiunea lor exactă, trebuie să înțeleagă că într-o lume a visurilor romantice mica lor viclenie nu are cum se strecura.

— **Congresul educației politice și culturii socialiste va examina multe probleme legate de educație. În lumina acestor discuții se va sublinia, desigur, contribuția artei la perfectibilitatea umană.**

— O artă în afara educației, fără un sens moral înalt, nu poate exista. De cite ori încep să scriu o carte nouă nu am plăcerea mediocră a descoperirii vulnerabilității umane, ci încrederea în perfectibilitatea individului. Existența omului este o existență eroică, el are de înfruntat înțelegerea lumii, suferințele și moartea. Deci, în satira mea eu pornesc de la un profund respect față de om. Din nedreptăți sociale, din spaima față de ziua de mine, din iluziile false aduse de religii și profeți mincinoși s-au adunat în conștiința omului un cortegiu de prejudecăți. Arta are obligația sfîntă de a elibera omul de asemenea prejudecăți, de a distruge intermediarii între ei și adevăr, de a-l lăsa să fie stăpînul propriei sale existențe, de a-i dovedi că fericirea este posibilă aici, pe Pămînt. Cu atît mai mult arta socialistă.

— **În ce măsură vă preocupă istoria?**

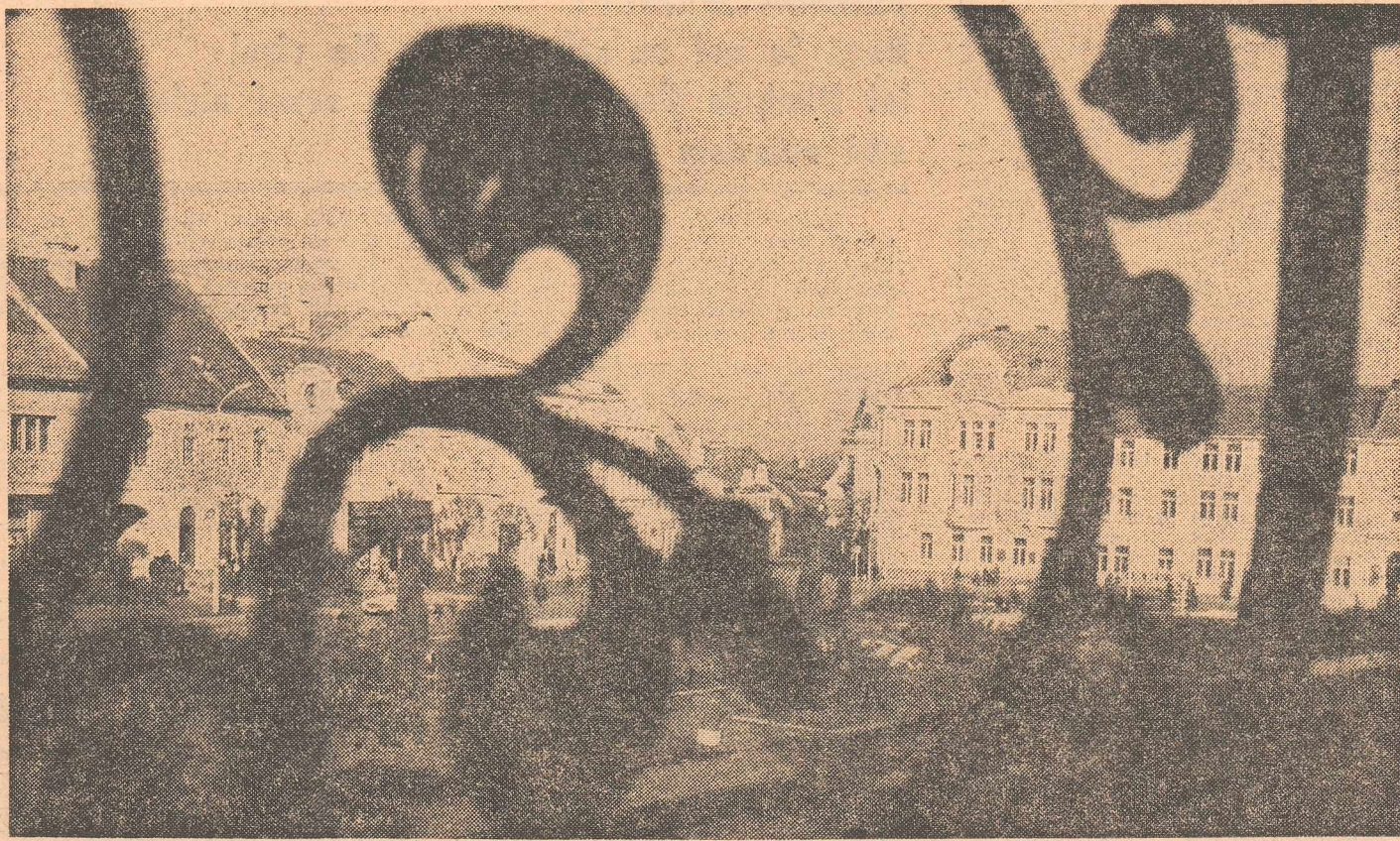
— Istoria mă interesează ca artist. În fiecare scriitor există dorința de a reconstrui o lume al cărei martor n-a fost. E dificilă această reconstituire fiindcă îți lipsesc datele psihologice minimale și aromele aceluși timp și trebuie să pornești de la prezent spre trecut. Scriitorii mari au reușit această împletire a adevărului psihologic cu judecata istoriei. Pe mine, de pildă, m-ar pasiona să scriu un roman care să dezvăluie etapele revoluționare ce au culminat cu căderea monarhiei. Mă gîndesc totodată ca la un plan romantic și „greu de realizat” să creez o galerie a personajelor ilustre surprinse în clipele lor decisive, de revelare a adevărurilor existenței. Dar și aici nu putem dezvălui mai mult adevăr în viața altora decît în propria noastră viață. Dacă în noi nu există nimic din visul lui Dimitrie Cantemir, nu vom reuși niciodată să-i reinviem imaginea.

— **Și totuși, Teodor Mazilu, de ce sinteți atît de crud cu personajele dumneavoastră?**

— Nu cred că sint cu personajele mele mai crud decît sint cu mine însumi.

GEORGE ARION

ȚARA ÎNTREAGĂ UN SINGUR GÎND, O SINGURĂ VOINȚĂ

Pilda unui oraș

Nu e un oraș mare încât să-ți răpească prea mult timp pentru a-l cunoaște, dar nu e nici atât de neînsemnat, încât să treci nepăsător pe lângă el. Căci acest oraș are nu numai un trecut istoric, ci și o personalitate proprie.

Prezentul socialist al orașului Tîrgu Secuiesc înconjoară, precum un inel, trecutul. Mai precis, călătorul care vine dinspre Brașov, sau Covasna, sau Miercurea Ciuc, întâlnește mai întâi cartierele de blocuri noi de la periferia orașului, sau, în partea de sud, noua platformă industrială. Iar după ce le va fi străbătut, numai atunci, îndreptându-se spre centru, întâlnește vechiul oraș cu ulițele și curțile specifice breslelor meșteșugărești feudale. Produsele tăbăcarilor, cizmarilor, croitorilor, rotarilor erau căutate pe piețele din Brașov, Iași, Bacău, Cluj.

Vestitul călător ardelean Orbán Balázs, în cartea sa, „Descrierea țării Secuilor”, amintește că aici copilul nou-născut, printr-o ceremonie specială, era destinat meșteșugului tatălui său. Însă tot această cronică pomenește: „populația Tîrgului Secuiesc se împuținează pe zi ce trece din cauza emigrării. Localnicului care a avut parte și de zile mai bune îi e rușine de sărăcia lui și pleacă spre est să caute de lucru”.

De la această cronică să facem un salt în timp, de peste un secol, deoarece în toată această perioadă nu s-a întâmplat nimic deosebit în viața orașului, dacă nu punem la socoteală înființarea unor mici ateliere de cherestea, prea puține însă pentru a frâna emigrarea, mai sus-amintită. Printre dulgherii, zidarii și alți meseriași secui angajați în fabricile și pe șantierele din București, Galați, Brăila, Cluj, Brașov, se găseau în număr mare și locuitorii din Tîrgu Secuiesc.

Această depopulare a orașului a fost oprită de Eliberare, urmată de primii pași făcuți pe calea industrializării: înființarea industriei locale, a cooperăției meșteșugărești, a unei unități de prelucrare a lemnului — tot prea puțin însă ca să putem afirma că Tîrgu Secuiesc trăia intens.

Istoria orașului este însă puternic marcată de data de 15 iunie 1967. Cu privire la această dată, primarul orașului, Márton Albert, prim-secretar al Comitetului orășenesc de partid, își amintește:

— La această dată, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul marii adunări populare din Tîrgu Secuiesc, a arătat că în cadrul politicii economice de repartitie armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării și în această localitate se preconizează crearea și dezvoltarea unei puternice industrii. Bilanțul realizărilor înfăptuite în anii de după această vizită memorabilă oglindește în mod convingător ce înseamnă în practică noțiunea de industrializare socialistă. Din anul 1967 producția industrială a orașului a crescut de 17 ori, iar numărul populației s-a dublat. S-au creat peste 3000 de locuri noi de muncă, deci tot atâtea noi

retribuții și-au adus contribuția la ridicarea nivelului de trai. După vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a înființat platforma industrială a orașului care cuprinde: fabrica de șuruburi, fabrica de confecții, cea de amidon și cea de produse lactate. Orașul Tîrgu Secuiesc dă în prezent aproape jumătate din întreaga producție industrială a județului Covasna, având deci un rol hotărâtor în faptul că acest județ a îndeplinit cincinalul trecut între primii din țară. Această contribuție a orașului, la succesul întregului județ, o consider un fapt comunist născut din activitatea comună a muncitorilor români și maghiari, un răspuns convingător dat griii partidului și, personal, tovarășului Nicolae Ceaușescu, față de prezentul și viitorul acestui ținut.

— Vă rugăm, tovarășe președinte, să ne spuneți ce schimbări a produs industrializarea în structura socială a orașului?

— Prin crearea și ocuparea efectivă a celor peste 3000 de noi locuri de muncă, orașul nostru a întinerit deoarece au venit mulți absolvenți ai învățământului de specialitate în noile unități, iar pe de altă parte, ponderea muncitorilor din industria constructoare de mașini a crescut față de cea a muncitorilor din industria de prelucrare a lemnului. În momentul de față am ajuns chiar în situația să avem greutatea din cauza lipsei forței de muncă, aici, în acest oraș de unde pînă acum muncitorii calificați făceau navetă la peste 60 de km, la Brașov, sau plecau în alte orașe, în căutare de lucru. În august 1973, Comitetul orășenesc de partid a elaborat un plan de activitate în scopul asigurării în perspectivă a forței de muncă. În acest plan s-a stabilit dezvoltarea rețelei de învățământ profesional din localitate, dar totodată s-au trimis elevi pentru specializare și în județele Brașov, Vrancea și Sibiu, care după terminarea studiilor se vor întoarce la noi. În afară de aceasta, industria orașului absoarbe și forța de muncă eliberată din agricultura comunelor din împrejurimi. Mai remarc faptul că industrializarea orașului a adus și schimbări de ordin edilitar ca introducerea apei curente, canalizarea modernizarea drumurilor, dezvoltarea rețelei comerciale, construirea de noi cartiere de locuințe etc.

★
Una dintre noile unități ale orașului este Fabrica de șuruburi. Vestită, pentru că e prima fabrică de prelucrare a metalului din județ. A început să producă în ultimul trimestru al anului 1970, iar în 1971 a furnizat produse în valoare de multe milioane de lei uzinelor constructoare de mașini din Brașov, Pitești, Cimpulung Argeș, Sibiu, București, Găești, Sinaia. Peste încă un an producția s-a dublat, iar de atunci este în continuă creștere, ajungând ca pînă în anul 1980 să fie cea mai mare fabrică de acest gen din țară. Specialiștii uzinei ne-au relatat cât de importantă este această dezvoltare,

precum și faptul că se vor construi asemenea fabrici și în alte câteva localități din țară, pentru că pe de o parte contribuie la micșorarea importului, iar pe de altă, costul unui șurub într-o uzină specializată este de patru ori mai mic decît în atelierele de scule ale întreprinderilor. Importanța acestui fapt reiese cu claritate dacă amintim că industria noastră constructoare de mașini, în continuă dezvoltare, necesită tot mai multe piese de asamblare: din greutatea unui tractor, 18 la sută o constituie aceste piese.

Ne interesăm în continuare ce însemnătate a avut punerea în funcțiune a acestei fabrici în viața orașului. Răspunsurile, credem, nu necesită comentarii, vorbesc de la sine.

Îndată ce a intrat în funcțiune fabrica, 400 de muncitori-navetiști din Brașov și-au cerut transferul acasă. Ei constituiau nucleul colectivului proaspăt înființat. În prezent, 80 la sută din lucrătorii fabricii fac naveta din comunele învecinate ceea ce nu constituie o adevărată problemă pentru că distanțele sînt mici și drumurile de acces sînt asfaltate. Totuși, edilii orașului s-au gîndit la acest lucru și au predat fabricii peste 150 de locuințe, precum și un cămin de nefamiliști de 300 de locuri.

Virsta medie a lucrătorilor este de 22 de ani, și, oricît ne-ar surprinde, întemeietorii fabricii se consideră vîrstnici. Se pomenește cu cel mai mare respect de Finta Mihai, venit de la „Tractorul” Brașov, Szabó Pál, maestru strungar, care a venit de la întreprinderea de autocamioane din Brașov, de Tifan Iosif de la „Metrom” Brașov. Alături de ei, cot la cot, muncesc fruntași în întrecerea socialistă ca Szabó Gergely, fost căruțaș într-o comună apropiată, devenit strungar calificat la locul de muncă, iar dintre cei tineri Konya Albert, fiul unor țărani din comuna Zăbala, de asemenea muncitor calificat.

Umblînd prin Tîrgu Secuiesc am auzit des pomîndu-se numele altor localități din țară, fie cu prilejul unor discuții prietenoase la uzinele și fabricile unde sînt trimise produsele industriei locale, fie cu prilejul trimiterii unor tineri la școlile de specializare din alte județe, sau cu acel prilej al aprovizionării cu materie primă de la Combinatele din Cimpia Turzii, Oțelul Roșu, Hunedoara și Galați. Cu acest prilej am fost informat că utilajele uzinei au fost fabricate la Sibiu, Galați, București, Vulcan și Arad.

Orașelul de odinioară, condamnat la pieire, la depopulare, care s-a străduit să supraviețuiască prin cele câteva ateliere meșteșugărești, sperînd mereu într-o soartă mai bună, își trăiește azi noua sa istorie, palpînd viu în circuitul economic echitabil al României contemporane.

BARABAȘ ISTVÁN ■

NOTE DE LECTURĂ

Permanența și continuitatea poporului român

DICTIONARUL DE ISTORIE VECHĂ A ROMÂNIEI, elaborat de un colectiv de autori sub conducerea prof. univ. D. M. Pippidi, directorul Institutului de arheologie, această recentă apariție, prin grija Editurii științifice și enciclopedice, însumind peste 600 de pagini, fiecare pe două coloane, reprezintă o lucrare meritorie și care totodată inaugurează o serie de dicționare istorice care vor vedea lumina tiparului în anii următori. Noul dicționar acoperă un larg răsîmp cronologic, din paleolitic (epoca pietrei neșlefuite) și pînă la începutul celui de-al doilea mileniu al erei noastre, articolele sale răspunzînd nu numai unei problematice istorice interne, ci și unei universale. Neîndoielnic accentul este pus pe spațiul carpato-dunărean, dar ținînd seama că ieri ca și azi istoria patriei este parte din cursul amplu al istoriei generale, pe lângă articolele răspunzînd strict unei tematicii istorice interne se întîlnesc numeroși termeni de istorie universală, lucru motivat foarte bine în cuvîntul înainte, în care se arată că „pentru a face înțelese unele situații din spațiul nostru geografic autorii articolelor s-au văzut obligați să privească departe peste hotare, culegînd informații și date menite să explice evenimentele locale altminteri neînțelese”.

Preistoria și protoistoria, civilizația geto-dacă precum și legăturile ei cu lumea celtică și greacă, penetrația romană și procesul de romanizare care a dus la formarea romanității orientale reprezentată pînă în zilele noastre în această parte a Europei de poporul român, migrația popoarelor și însuși procesul de formare a poporului nostru și începuturile afirmării sale pe scena istoriei sînt sistematic și minuțios prezentate prin intermediul articolelor dicționarului, întocmite după toate rigorile științei, cu acuritate și simț de răspundere istorică. Dar, lucru esențial este și faptul că acest instrument de lucru, pentru realizarea căruia cei 53 de autori au recurs la cuceririle științei arheologice și istorice românești și în special la dezvoltările săpăturilor arheologice, nu se adresează numai specialiștilor, ci unui public larg, tuturor celor interesați de a cunoaște subiectele tratate cu precizie și mai detaliat decît o pot face în mod curent. Vechi localități, personaje istorice, instituții, zeități, termeni specifici muncii arheologice, numiri geografice, popoare și triburi, pentru a nu aminti decît unele din categoriile cele mai de seamă dintre articolele dicționarului, se înfățișează într-o impresionantă frescă, redînd viață din fragmente unui tot și dezvoltînd măsura în care perioadele istorice tratate sînt astăzi cunoscute și ceea ce este mai important subliniînd indirect dar evident permanența și continuitatea poporului nostru și a înaintașilor săi. Prin calitățile sale, Dicționarul de istorie veche a României reprezintă neîndoios o realizare remarcabilă a istoriografiei românești și totodată o lucrare care afirmă maturitatea culturii noastre socialiste.

DAN BERINDEI ■

ROMÂNIA NEMURITORE

mai mult

Nu, de nimica rău nu o să-mi pară,
În clipa cînd din viață voi fi smulț,
Decît că n-am putut, pe tine, Țară,
Cu fapta mea, să te slăvesc mai mult.

Și voi fi trist, strivit ca de-o povară,
Atunci cînd m-oi întoarce în Pămînt,
Și ce cumplit voi suferi, o, Țară,
Că n-am putut, mai vrednic, să te cînt!

ION LARIAN POSTOLACHE ■

Prof. dr. doc. VICTOR CIOBANU

despre NECESITĂȚILE

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI MEDICAL

(Urmare din pag. 1)

vătamîntul universitar medical trebuie să țină seama de aceste imperative ale prezentului, și mai ales de cele ale viitorului, studentul, și

dascălul sint datori să dobîndească o instrucție multidisciplinară, să cunoască deopotrivă biologie, genetică, biofizică, biochimie etc. să poată aborda aspectele patologice ale organismului din toate unghiurile de vedere și în adîncimea anomaliilor moleculare. Cu toate

acestea, învățămîntul superior trebuie să aibă, după părerea mea, în primul rînd un rol formativ, în sensul dezvoltării independente în analiză, diagnostic, decizii și în capacitatea de evoluție permanentă prin studiu individual. Viitorul medic este dator să asimileze noțiunile disciplinelor de bază, preclinice și clinice, să se familiarizeze cu abordarea delicată și competentă a pacienților, să-și formeze deprinderi practice, să adopte o atitudine modernă în practică, în sensul prevenirii bolilor și păstrării sănătății, să aibă un înalt simț de responsabilitate. Toate acestea au darul de a pregăti temeinic premisele viitoarei specializării.

— Din acest unghi de vedere sarcina principală ar reveni cadrului didactic ?

— În primul rînd. Cadrele didactice trebuie să stăpînească tainele specialității, dar în același timp să exceleze prin calitate pedagogică. Cu sau fără voia lor ei sint modele vii, de aceea sint datori să ofere elevilor lor modele demne de urmat, în care priceperea tehnică să se îmbrace cu etica și deontologia practicii medicale. Pentru student, pentru tînar în general, modelul dascălului îndrăgît și respectat poate fi decisiv în perioada de desăvîrșire a personalității sale profesionale și umane.

— La ce vă gîndiți în mod concret cînd amintiți rolul formativ al învățămîntului medical universitar ?

— Este hotărîtoare pentru evoluția unui student motivația care-l animă în lunga perioadă de formare. Nu toți încep studiile cu o înțelegere limpede și o atracție puternică față de profesiunea de medic. Greutățile și frumusețea acestei nobile îndeletniciri trebuie trăite din primii ani. Cadrele didactice au un rol decisiv în dezvoltarea acestei înclinații, care poate deveni pasiune la tinerii dotați. Talentul pedagogic al

profesorului poate stimula hotărîtor încă din primii ani evoluția studentului. În cadrul unei pregătiri general temeinice, acesta trebuie să-și formeze capacitatea de a rezolva singur problemele și de a-și perfecționa cunoștințele prin efort individual. Colaborarea constantă dintre cadrul didactic și student are, între altele, menirea de a-l face pe acesta din urmă să ajungă la înțelegerea integrată a bolnavului ca persoană psihofizică, în raport strîns cu mediul în care trăiește și-l influențează, să-l facă să cunoască responsabilitatea socială a medicului, să devină un om învestit cu înalte calități morale și cu o desăvîrșită etică profesională. Avem nevoie nu de mașini de vindecat bolnavi, ci de medici investiți cu înalte calități umane, apropiați de pacienți, dovedind înțelegere și compasiune pentru suferința lor. Răceala, indiferența, superficialitatea sint scăderi care în practica medicală pot produce mult rău, pot agrava suferința.

Specializarea constituie în fapt a doua treaptă a învățămîntului. Ea are loc în cadrul organizat al învățămîntului postuniversitar, dar continuă de fapt toată viața. Secundariatul asigură cadrul de formare al viitorilor specialiști sub directa îndrumare a șefilor de clinică, continuatori ai celor mai bune tradiții ale școlii românești.

Pe bună dreptate, în cuvîntarea ținută cu ocazia constituirii Consiliului Sanitar Superior, tovarășul Nicolae Ceaușescu remarcă : „**Avem o medicină generală bună, cu o tradiție valoroasă; avem oameni de valoare; din păcate unele școli medicale au început să dispară, iar altele noi n-au mai apărut.**”

Această constatare trebuie să constituie pentru noi, cadrele didactice, un imbold mobilizator pentru a ne încorda toate puterile spre revigorarea școlii medicale românești pe linia celor mai bune tradiții lăsate de marii săi înaintași.

Ținerea la curent cu progresele care au loc în ritmul știut se face în țara noastră prin cursuri de perfecționare, obligatorii prin lege la minimum 5 ani. Aceasta face ca specialiștii noștri să fie la curent cu noul, să aibă asigurat accesul binefăcător pentru pacienții lor la toate înnoirile științei medicale.

— În ce constă preocuparea pedagogică pentru dezvoltarea aptitudinilor spre cercetare ?

— În medicină rodul înnoirilor rezultă și din acumularea enormă de fapte

aduse de observația riguroasă a medicilor din spitale și laboratoare. Apoi, în diagnosticarea și tratarea unor bolnavi, medicul face adesea o adevărată muncă de cercetare. De aceea învățămîntul trebuie să cultive spiritul metodic, curiozitatea, fără astîmpăr, meșteșugul încercării de a descifra necunoscutul. Cadrele didactice trebuie să dezvolte această înclinație, să inițieze pe tineri în felul în care se bate la poarta neștiutului, să le arate cheile cu care se desfac lacătele cercetării. La aceasta se ajunge în cadrul muncii vii, de fiecare zi, prin asocierea lor la efortul de investigare și cercetare al echipei catredrei.

— În ce măsură medicul modern participă la construcția vieții noi ?

— În primul rînd apărînd sănătatea celor ce o construiesc nemijlocit. Apoi participînd cu priceperea lor la aspectele igienice pe care le pune dezvoltarea urbanistică, poluarea mediului, schimbările deprinderilor de viață, combaterea factorilor de risc, de îmbolnăvire în continuă schimbare.

— După cît se vede pregătirea viitorului medic implică o solidă și întinsă informare.

— Acesta este motivul pentru care pedagogia modernă folosește din plin eficacitatea mijloacelor audiovizuale, organizarea circuitului informațional, dezvoltarea aptitudinii de a domina fluxul năvalnic de date noi.

— Ce loc ocupă cultura general-umanistă în viața medicilor ?

— Deprinderea studiului permanent îndeamnă mai ușor la lectură. Trăirea în preajma suferinței ascute simțirea și crează nevoia de completare a vieții spirituale cu alte trăiri. De aci obișnuința multor medici de a frecventa literatura, muzica, artele plastice. Acest exercițiu le îmbogățește personalitatea și chiar capacitatea profesională, puterea de a se apropia și înțelege mai adînc bolnavii.

— Ce deviză ați sugera unui tînar viitor medic ?

— Să învețe cu pasiune din cărți și experiență practică, să se devoteze cu toată ființa apărării sănătății semenilor lui, cu pricepere și omenie.

— Dar unui tînar cadru didactic ?

— Să se desăvîrșească în arta de a instrui, instruindu-se la maximum pe sine, și mai presus de toate să-și propună să fie cîntărit nu alit pentru ceea ce el a făcut, ci pentru ceea ce a stimulat pe alții să realizeze.

LA I. D. S. M. S. A. FOCSANI

Bunăvoința și vorbele frumoase

nu pot explica 11253 de absențe nemotivate!

Intrat în deplină folosință la 30 mai 1975, cînd s-a dat în funcțiune ultima capacitate de producție, întreprinderea de dispozitive, stanțe, matrițe și scule așchietoare din Focșani, aparținînd industriei constructoare de mașini, a apărut ca o premieră industrială pe bătrînul pămînt al Vrancei, cu toate avantajele și greutățile decurgînd din tocmai această condiție de pionierat intervenită într-un județ renumit cîndva numai prin podgoriile sale.

Cînd a venit la conducerea întreprinderii, în 1974, și după ani și ani de experiență nemijlocită în uzine, la București, la Vulcan și Mecanică fină, directorul unității, inginerul Zaharia Șandru, s-a văzut pus, după vorbele sale, în fața a două sarcini de maximă importanță. Pe de-o parte, necesitatea creșterilor de plan și pe de alta, nevoia ridicării gradului de profesionalitate al lucrătorilor I.D.S.M.S.A.-ului, nedepriși cu o adevărată disciplină muncitorească, fiind cu toții foarte tineri, actuala medie de vîrstă în întreprindere nu depășește 23 de ani, recrutați din comunele județului. Oameni harnici, ne-a asigurat, dar neînvățați cu regulile stricte ale industriei, obișnuți mai degrabă să muncească după voie și chiar nevoie, decît să respecte cu conștiințozitate normele impuse de colectiv și de disciplina muncitorească.

S-a văzut atunci nevoit să apeleze la sancțiuni administrative și, după cuvintele sale, a strîns cureaua disciplinei, acordînd în scurt rîstimp 341 de penalizări mai blinde sau mai drastice, cu gîndul nu atît la pedepsele în sine, cît la efectul lor. A constatat însă că efectul n-a fost cel scontat și, treptat-treptat, a redus numărul sancțiunilor, trecînd la cointere-

sarea lucrătorilor într-o măsură mai mare și într-un cadru legal, pentru a ajunge la concluzia că a ales calea cea mai dreaptă, planul de producție fiind îndeplinit în mod ritmic, oamenii învățînd meserie temeinică la locul de muncă și lipsurile — cităm din nou — nemaicarakterizînd în nici un fel colectivul unității.

Acestea au fost, reproduse cu exactitate, cuvintele directorului Șandru. Din păcate, la I.D.S.M.S.A. Focșani, de la bunăvoința și vorbele frumoase ale conducerii unității pînă la realitate, o realitate decurgînd exact din cifrele Serviciului personal al întreprinderii, e un drum lung, asupra căruia ne propunem să zăbovim.

Ce spun cifrele ? La I.D.S.M.S.A., indicele de utilizare a timpului de lucru este de numai 91,3 la sută, sub media pe județ, deși, reamintim, întreprinderea este dintre cele mai moderne și cele mai noi, fiind de așteptat ca tocmai ea, înaintea altora, să contribuie substanțial la realizarea unor indici superiori într-un județ al țării care, deși industrializat cu precădere în ultimii ani, a putut raporta recent, cu mîndrie, o producție globală industrială suplimentară de 51 de milioane de lei față de planul la zi. La sfîrșitul primului trimestru al anului, timpul neutilizat la întreprinderea de dispozitive, stanțe, matrițe și scule așchietoare se ridică la 54 311 ore om (!!), mare parte din această cifră neliniștitoare fiind furnizată de absențele nemotivate pentru care s-au aplicat, în același interval de timp, peste 200 de sancțiuni administrative.

Am discutat despre toate acestea cu oamenii din conducerea întreprinderii. Nu ni s-au părut, e absolut necesar s-o spunem, deloc îngrijorați, considerînd că

lipsurile nu sint caracteristice colectivului de care răspund și oferindu-ne o serie de explicații, mai mult sau mai puțin credibile. Procentul celor care lipsesc nemotivat, am fost încredințați, este în continuă scădere și absenții reprezintă ceva mai puțin de 4 la sută din personalul unității.

Am solicitat atunci, spre a ne lămuri, situația din ziua respectivă, luni, 17 mai, primînd o listă cu 10 absenți nemotivați, adăugați celor cîțiva zeci de întîrziiați, necuprinși în statistică, dar cuprinși în realitate, după cum am avut ocazia să constatăm la intrarea în întreprindere, la poartă, unde un teanc de legitimații aștepta să fie restituit purtătorilor, evident, după prelucrările și sancțiunile de rigoare. Mulți dintre absenții nemotivați, între care cităm pe Tudor Fănică, Constantin Maxim, Titi Marin și Gheorghe Stanciu, vor putea, ne-a informat Ștefan Mihălache, să-și motiveze medical absențele, dar chiar și așa întimplindu-se e greu de crezut că media de absenți a unei zile, singura pe care am putut s-o verificăm, se înscrie în acel procent „în continuă scădere” despre care vorbea directorul Șandru. Dealtfel, media absențelor nemotivate pe ultima săptămînă, înfățișată conducerii întreprinderii și nouă în același timp, reprezintă 4,75 la sută din numărul total al lucrătorilor.

Pentru a ne opri cu utilizarea cifrelor, să înfățișăm aici o comparație menită să demonstreze, după părerea noastră fără putință de tăgadă, ușurința afirmațiilor de mai sus : față de numărul absențelor nemotivate înregistrate anul trecut, 6 000, pe aceeași perioadă a anului în curs cifra aproape că s-a dublat, ajungînd la 11 253 !!

Desigur, pentru toate aceste lipsuri nu pot fi invocate, la nesfîrșit, circumstanțe atenuante, chiar dacă, pe ici pe colo, explicațiile primite sint demne de crezare. Deși ziarul județean „Milcovul” a atras la începutul anului atenția asupra stării de fapte de la I.D.S.M.S.A., revenind recent cu un articol foarte critic, conducerea întreprinderii n-a tras învățăminte necesare, găsind scuze pentru toate cele și

găsind că e mai ușor să arunce vina pe alții, pe furnizori îndeosebi, decît să depisteze cauzele și să ia măsurile de rigoare. Din articolul amintit, ne permitem să reproducem un scurt fragment, cuvintele secretarului comitetului de partid al uzinei : „Comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut... cînd procentul de timp neutilizat din fondul de timp maxim disponibil se ridică la 9,6 la sută, acum același procent a scăzut la 8,7 la sută.”

Atunci cum rămîne, dacă ne este permis să întrebăm, cu lipsurile care nu mai există, în concepția conducerii întreprinderii, la I.D.S.M.S.A. din Focșani ? Să fie toate acestea niște realizări și noi să nu reușim să le talmăcim sensul ? E greu de crezut, cum la fel de greu de crezut sint bunăvoința fără acoperire și automulțumirea, ca să nu-i zicem altfel, de care dau dovadă factorii de conducere din întreprindere, convinși — convingere adevărată sau numai jucată ? — că totul este bine și că la vară va fi cald.

Înmulțirea numărului sancțiunilor, căci altă rezolvare imediată nu se întvede, nu reprezintă, neîndoiesc, cea mai bună soluție. A venit însă momentul ca la întreprinderea de dispozitive, stanțe, matrițe și scule așchietoare din Focșani situația creată să fie analizată cu maximum de responsabilitate, dincolo de cuvinte frumoase și intenții bune nematerializate, în așa fel încît să fie asigurate condiții prielnice ca timpul de muncă planificat să nu se irosească, depunîndu-se apoi serioase eforturi în căutarea, cu luminarea, a circumstanțelor atenuante. Nu în această direcție trebuie depuse eforturile factorilor de conducere din întreprindere, ci spre aprovizionarea la timp și ritmic a secțiilor, spre întărirea disciplinei muncitorești, spre ridicarea nivelului producției și productivității muncii.

În acest scop, adică spre a constata, concret, ce s-a întreprins și ce nu, reporterul promite să revină la Focșani, în incinta întreprinderii, și să înfățișeze, nu peste multă vreme, un nou reportaj la I.D.S.M.S.A. din capitala Vrancei.

OVIDIU IOANIȚOIA

VAIDEENI, o străveche așezare de corăbieri ai munților, de păstori transhumanți care cred - cu argumente - în viitorul oieritului

(Urmare din pag. 1)

Se vor mai vedea poate, întâmplător, în vară, colindând pășunile aceluiași munte, munți care sînt ai lor din străbuni („stăpîni netulburați, din moși strămoși pe aceste plaiuri” — cum sună un hrisov). Am putea deci să venim în sat, în sensul invers al turmelor, pe una — oricare — din potecile care coboară din acești munți. Comuna este la cîteva kilometri de Horezu, tîind depresiunea către Carpați. Are peste 6 000 de locuitori, 1600 de case (din care cele mai multe noi, noutate supuse însă unei arhitecturi străvechi), dispuse în cinci sate — Vaideeni, Izvorul Recea, Marița, Cerna, Cornet — unele izolate, pitite sub cuiburi de stîncă, la mari depărtări. În fiecare s-a construit însă școală, în fiecare sat există cîmin cultural (cel de la Izvorul Recea li s-a părut neîncăpător și acum construiesc unul nou), iar complexul comercial care se profilează deja în centru este un gigant („vrem să întrecem magazinul „Cozia” din Rm. Vilcea” — îmi spune, glumind, primarul) care va costa trei milioane.

Cum arată, deci, această așezare de păstori români veniți aici din sate ardelenesti, la ceasuri de cumpănă ale istoriei, împreună cu portul lor (costum alb-negru, de o solemnă frumusețe), cu obiceiurile lor, cu bisericile lor cărate peste munți, cu stinele lor? Cum arată această așezare de oieri transhumanți, una — poate cea mai puternică — dintre cele de la sud de Carpații Meridionali? Intrăm pe un din ulițele satului, o uliță-muzeu cum îi spune primarul, pentru că toate gospodăriile, chiar cele noi, sînt în linie tradițională, nimic nu-i hibrid, împrumutat, iar casele vechi sînt adevărate uni-

cate de arhitectură. Ulița-i pietruită, gardurile înalte lasă să se vadă acoperișurile de șindrilă, printre stîlpii de porți se văd balcoanele locuințelor cu etaj, adunînd ca niște cupe lumina amiezii. O senzație de repaus al timpului, de liniște locuind o octavă de cîntec străvechi, tăcere deschisă ca un ochi de copil către cerul albastru, te cuprinde pe nesimțite. Bătăia în poartă și apoi scîrțitul lemnului greu de stejar — sunete reverberate sub uriașul clopot al satului — te scot din dulcea toropeală a singelui. Nea Mihai Popescu e, zice el, bătrîn, singurul de altfel de pe toată ulița care și-a vîndut oile (avea o sută numai ca zestre de la Maria, nevastă-sa) și acum se uită cu jînd din pragul casei la mocanii care trec către munte. Curtea e plină de acareturi, un ciine ciobănesc stă priponit într-un lanț gros și ne mirie dușmănos, fără acel zbucium inutil și puțin teatral al altor ciini, de dimensiuni liliputane. Undeva, la marginea satului, se aud cîteva tîlângi ale stinelor — ultimele trecînd către munte în această primăvară — oprite la tuns, și ciinele simte poate tristețea de a nu mai trăi sălbaticul destin al însoțirii oilor pe țancuri alpine și de a fi un simplu și domestic dulău de ogradă, împărțînd — de nevoie — viața stăpînului. Nea Mihai s-a retras din cauza unei dureri de șale, viața păstorului e aspră, unii spun că ei, vaideenii, sînt înstăriți, dar cine — ea ei — înfruntă asprimile naturii știe că pentru asta îi trebuie o oțelire pe care alții n-o au. Iarna înfruntă vînturile năprasnice ale Bărăganului, biciul gerului încolăcit pe grumaji în Bălțile Dunării unde rămîn cu turmele lor sub cerul liber. Prin ianuarie încep să fete oile și

dacă omul e călit și rezistă, mielul moare dacă nu-l ferești, uneori ținîndu-l la sîn, pînă se pune pe picioare. Nici vara nu-i roză viața ciobanului care stă luni de zile în munte, același munte care-i hrănește oile, dar i le poate și ucide, care-i oferă adăpost, dar și prigoana cerului cu ploa și grindine și torenți care-i pot prăpădi stîna. Cine a zis că-i ușoară viața mocanilor greșeste, adică vorbește așa, să se afle în treabă, după ce a văzut la televizor un cioban cîntînd din fluier care — să vă spun eu — nici nu-i cioban de-adevăratelea, că pînă la el nu se ostenește nimeni să ajungă, adică la „ai care sînt așa cum credem noi că sînt”. Nici el, nici nea Mihai Popescu nu mai este cioban. În „camera bună” au mai rămas cîteva piei întinse de femeia lui pe jos, o scoarță — cît o cîmpie — împletită tot de ea din lina oilor, un fluier vechi, cu muștuc de alamă, care nu mai scoate nici un sunet. Omul se ocupă acum cu croitoria, mai face cîte-un cojoc, mai schimbă o vorbă cu cei care trec spre munte frumoși, țanțoși, plesnind de sănătate. Oțtează că, de, ciobanul de-i cioban nu iese niciodată la pensie, el se naște lingă oi și tot lingă ele moare. Așa e legea lor străveche.

Aici, la Vaideeni, comună cu 22 000 de oi (înregistrate de primărie), comună mîndră, cu asfalt adus pînă sub bărbia muntelui, nimeni nu-și pune întrebări fără

răspuns despre soarta oieritului, nimeni nu face profeții sumbre. Gurile prin care pătrunde civilizația sînt ca niște guri de fluier, de caval, ale căror note nu schimbă melodia pămîntului. Îmi amintesc, la ultima expoziție-tîrg de oi țurcane, o neede păstorească, de fapt, coborîtă în sat, una din acele serbări ținute sub cerul liber, la date tradiționale, un cioban a primit un frigider din partea Direcției agricole pentru expunerea unui berbec — parcă n-am exagera — cu un munte de lînă pe el, un exemplar care a cîștigat toate punctele acordate de comisia de experți. Omul și-a săltat pe umăr frigiderul și, însoțit de cei cîteva copii ai săi, și-a mînat peste culmea apropiată oile urmîrit de privirile noastre și de obiectivul aparatului de filmat al unui coleg de la televiziune. Imaginea acelei turme înaintînd în ritmul ei domol, a celui bărbat îmbrăcat în port ciobănesc, purtîndu-și cu ușurință și cu o neascunsă semeție trofeul, mi-a rămas ca o metaforă a acestei existențe rulînd pe o neschimbată orbită cosmică.

Aici, îmi spune Vartolomei Todeci — fiu de păstori, ajuns dascăl în sat și autor al unei culegeri de folclor local de mare frumusețe — au venit cei mai semeți mîrgineni, cei care nu s-au împecat în nici un chip cu prigoana străină în propria lor țară. Cei mai mulți, zeci de familii, s-au statornicit aici la 1756, iar locul de trecere spre Țara Românească s-a

ANCHETĂ SOCIALĂ

Autorul a sute de încălcări ale legalității se miră ce are lumea cu el

În toamna anului trecut, un control efectuat la Consiliul popular al orașului Buftea își propunea să urmărească două lucruri, cu deosebire:

1. Cum s-au respectat prevederile legale cu privire la exploatarea și repartizarea fondului locativ proprietate de stat.

2. Modalitățile de aplicare a prevederilor circulare Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Ilfov, nr. 1100, din 20 martie 1973, cu privire la repartizarea buteliilor de aragaz către cetățeni.

Intervalul de timp asupra căruia a fost operat controlul: 1 ianuarie 1974 — 30 septembrie 1975.

Iată, pe scurt — în ceea ce au mai frapat — constatările:

I.G.C.L.-Buftea a încheiat toate contractele de închiriere din perioada amintită pe baza unor note, semnate (toate!) de Mihail Năstase, secretar al biroului executiv al consiliului popular pînă la 5 iulie 1974 și vicepreședinte de la acea dată. Ce înseamnă toate contractele? Înseamnă nici mai mult, nici mai puțin de 331 apartamente (sau, dacă doriți, locuințe, pentru că includem și garsonierele). Dintre acestea, pentru 58, repartizarea a fost discutată în biroul executiv (vom vedea cum). Celelalte 273 (două sute șaptezeci și trei!) însă au fost date pur și simplu de M. Năstase fără a mai consulta biroul executiv. Este evidentă încălcarea normelor legale. Din păcate, însă, nu pentru oricine, la fel de evidentă. În ce-l privește pe Mihail Năstase, el mai numește încă asemenea lucruri „scăpări”. Deși M.N. este licențiat în drept! Deși, prin funcția pe

care o avea (mai ales că o bună vreme a ținut locul primarului) era primul care avea datoria să vegheze la respectarea legalității! Și, în sfîrșit, cele peste 270 de „scăpări” înscamnă totuși cam mult pentru a se mai numi astfel... Să ne întoarcem însă la cele 58 de cazuri discutate în biroul executiv. Nu întâmplător cei care au făcut controlul amintit apreciau că aceste discuții au fost formale, pentru că s-au aprobat tabele trimise de întreprinderi, fără discutarea fiecărui caz în parte. (Menționăm că M. Năstase e convins și acum — așa cum spunea zilele trecute — că a procedat corect. „La ce era să mai discut eu situația fiecărui om din moment ce propunerile îmi veneau de la conducătorii de unități, iar aceștia cunoșteau toate detaliile?”) Numai că mai este încă ceva de adăugat în legătură cu această aparentă legalitate. Pe baza unor ascemenea ordine de repartitie, apartamentele din blocul nr. 21, scara A, au fost ocupate de beneficiari între 10 și 27 ianuarie 1975, iar aprobare, în biroul executiv, se dădea la 15 aprilie '75 (decizia nr. 49). Tot astfel, beneficiarii apartamentelor din blocul nr. 22, scara B, au primit ordine de repartitie și s-au mutat pînă la 6 iunie, iar biroul executiv discuta atribuirea acelor locuințe la 19 iulie 1975 (decizia nr. 111). Nu sînt deciziile amintite singurele cazuri care ar putea ilustra acest gen de „legalitate”: ne oprim însă aici. Pentru că celelalte 273 de contracte nu beneficiau nici măcar de acest simulacru de procedură legală. Controlul a scos la iveală faptul că M. Năstase a folosit aceste practici la repartizarea a-

nat Gura Raiului. În spate rămânea a Plingerii, umilinta, convertirea cu la altă religie, regimul austro-ungar încerca să supună, să anihileze o zație de milenii. Refugiul peste Car-patra de fapt în acea strategie a re-ntei, păstorii transhumanți știau drule, potecile care ocoleau punctele va-a, munții care-i ocroteau ca o cetate neinvins. Acest teritoriu aspru, pentru părintd pustiu, este însăși viața lor. mai cel întârziat pină în amurg pe creștet de munte - scrie Emm. de onne - de unde aude mai bine mul-a tărăngilor și clopotelor de la vite și e zări pretutindeni focurile de la e, își poate da seama de activitatea se desfășoară în câteva luni, cind tii înalți pot fi locuții". Geograful n nota aceste impresii descoperind ce, pentru noi, pentru formarea uni-a acestui neam a însemnat enorm. rsele variante ale „Mioriței”, ale a-ași poem tutelar pentru un întreg e-u spiritual, culese, ascultate la focuri eură aprinse la stine din Moldova, și ai, și Banat, și Oltenia, și Dobrogea, eași focuri arzind ca niște licurici li pe cerul povirnit pe stilpii Carpați-iversele variante ale baladei - ri sonore pentru castelul de piatră al iiași cinctec - vorbesc despre linia nire pe care o trăgeau, peste ogorul ei, oierii, cu veșnica lor perindare. ci, la Vaideeni, nimeni nu-și pune in-

trebări fără răspuns despre soarta oieritului, nimeni nu face profeții sumbre. „Meseria asta a ciobănitului - e de părere Ion Loghinescu - e cea mai veche, mai veche decit toate celelalte de pe pământ și, dacă-i așa, apoi va fi și cea mai de la urmă care va dispăre”. Omul, venit pentru câteva zile acasă, cu turma, în trecere către munte, e bucurios să mai schimbe o vorbă în satul lui. E tatăl a nouă copii - Melania, cea mai mare are 15 ani, Ion, cel mai mic, numai trei luni. Se vede că-i om umblat, la cei 44 de ani ai săi cunoaște țara ca-n palmă, ar putea face chiar o hartă numai cu cit a colindat el și nu crede că vor lipsi decit, să zicem, două, trei sate pe care le-a uitat. A jernat cu oile pe lângă Segarcea, mai apoi, cind au început să fete le-a dus în bățile de la Ciuperceni, lângă Calafat. Iarna aialtă a fost la Oradea. Dar unde n-a umblat. Cine-i crește oare copiii, cine-i educă, te întrebi și îl întrebi, pentru că omul e mai tot timpul plecat, e un veșnic pelerin? Cei nouă copii ai lui nenea Ion Loghinescu stau acasă numai cu soția. Ea îi hrănește, ea îi spală, ea îi educă. Și apoi, după o statornicită lege a pămintului, cei mari, cei mai căriței, cei mai săltați își intră în rosturile și grijile părinților, se ocupă, cu o precoce îndeminare, de creșterea fraților mai mici. Vara, toată familia va urca la munte. Acolo, în aerul tare, se va căli și cel mic, de trei luni, acolo fiecare copil va inde-

plini, alături de părinți, treburile, nu puțin, ale stinei. „Copiii mei, ne spune tatăl, nu știu să se joace, joaca lor e tot una cu munca”. Adică, de mici, acești copii învață să se joace - e oare bine zis? - de-a treburile serioase, preiau o parte din truda părinților și „chiar dacă vor ajunge cineva, adică oameni cu carte, că trei îi am premianți, să știe cum se ciștigă piinea, să știe că uneori are gust amar și că numai prin muncă îi simți, la urmă, aroma”.

Aici, la Vaideeni, nimeni nu-și pune întrebări fără răspuns despre soarta oieritului. Baciul Ion Loghinescu, acest om umblat, purtat pe la toate școlile vieții, acest bărbat pe care muntele nu l-a asprit, care poartă la chimir, lângă cămașă, un carnețel în care din cind în cind notează versuri care-i murmură așa, în minte, nici el nu știe din ce adincuri de suflet vin, acest bărbat deci, vrea să-și oprească doi dintre copiii cu el, la stină, le place meseria asta, sint făcuți pentru ea. Le vrea binele copiilor și-i va da pe toți acolo unde pot să facă față. Pe Mitică - învață foarte bine - îl va face inginer silvic. Și e frumos, spune baciul, ca acești copii ai mei să se întâlnească pe munte unul inginer și unul cioban. „Dacă muncește și unul, dacă muncesc și alții, țara are și e bine să aibă. Uite eu - continuă Ion Loghinescu - am contractat cu statul 100 de miei pentru export, de 30 de kg unul și încă doi juncani și un porc. E

greu să-i crești așa cum e ușor să lenevești. Noi nu sintem făcuți pentru lene. Eu, dacă n-aș munci așa muri”.

Soarta oieritului? Cine cunoaște această patimă de crescători de animale a vaideenilor („aș sta eu nemincat - spune un cioban de aici - decit să văd vita flămînzind”), păstori transhumanți veniți de veacuri din Mărginimea Sibiului aici, din jos de Carpați, cine le-a urmărit de aproape viața, obiceiurile, dotările păstrate cu sfințenie, cine a petrecut o seară lângă focul stinei, undeva, lângă poienile alpine pe care-și culcă obrajii stelele, cine a cunoscut fie și numai o frîntură din existența lor aspră, consumată în lumea ozonului tare, va avea o senzație tonică, de forță și de neclintire, de păstrare, prin însăși firea lucrurilor, a tradiției. Civilizația pătrunde la ei prin niște guri care sint aidoma gurilor de fluier și de caval. Adică folosește tot instrumentele pămîntului, sunetele joase, murmurate. Înființarea unui liceu zootehnic - primul din Vilcea - în comuna cu cei mai renumiți păstori este o idee salutară. Se construiește mult, centrul e marcat de clădiri impunătoare din care școlile, școlile care s-au înălțat în fiecare sat al comunei, cit de îndepărtat, sint construcțiile cele mai impunătoare. Unde? Aici, la Vaideeni, așezare în care copiii de ciobani - acești oameni au prețuit întotdeauna cartea și învățătura - își însușeau citeva buchii și socoteli cu totul la întimplare, lângă stină, de la un baci mai umblat, aici deci, școala a devenit cea mai impunătoare clădire, cea mai respectată, cea care dă cheia intrării în viață, cea care dezleagă tainele lumii. Pentru a ajunge cioban - spun unii - nu-ți trebuie carte! Pentru a ajunge cioban - spun vaideenii - îți trebuie carte! Cu un scris frumos, citește, de-o încărcătură barocă, scris de care este foarte mîndru, nea Ion Loghinescu își așterne pe carnețel versurile, frînturile de strofă care-i vin în minte acolo, în singurătatea împărăției de piatră. Scrisul l-a deprins singur. Copiii lui, toți cei nouă copii ai lui, au și vor avea posibilitatea să învețe în școlile din sat și poate și în altele, mai înalte, lucruri pe care el nici nu le-a visat. Unii vor pleca în lumea orașului. Alții vor urca împreună cu el în lumea muntelui, poate vor fi și ei tehnicieni veterinari, absolvenți ai liceului zootehnic din sat. Dar tot la stină vor rămîne și-i vor fi de ajutor mai ales că el îngrijește și de oile cooperativei. Aici, ciobănia nu-i o meserie de rușine. E o meserie de pricepere și de muncă, pe care-o fac oamenii respectați de sat.

În acest crepuscul de primăvară, oierii urcă din nou în lumea plină de neprevăzut a munților, în lumea legendelor și poveștilor lor, în lumea aceasta în care civilizația pătrunde discret, folosind instrumentele pămîntului, acele instrumente cu sunete șoptite, murmurate într-un pridvor al doinei.

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

a a întregului fond locativ, în anii 1975.

clul acesta s-a ajuns, de pildă, ca tlamonte de 2 camere să fie repartiată cite 1 persoană, 10 apartamente de ere unor familii alcătuite din 2 per-iar 20 de familii alcătuite din cite bri au primit apartamente de 3 ca- Aceasta în timp ce familiile cu 3 și oane primeau cite o singură cameră, p ce 10 familiile de 5 persoane, 4 fa- de 6 persoane, și o familie cu 7 per- au primit cite un apartament cu 2 e. Iată rezultatele candidelor și dez- satelor practice ale lui Mihai Năs- Si, ca și cind cele de mai sus n-ar de ajuns, realitatea ne obligă să com- m și alte ilegalități. Bunul, nevino- dezinteresatului Mihail Năstase (în - pe care am purtat-o cu dînsul s-a it din plin să se infățiseze în această) a repartizat sau mai exact a dat um obișnuia și cum a și reușit să de la el, nestingherit de nimeni (ați gă vreme), a dat ziceam, sfidînd cu ună dezinvoltură orice legi ale mō- 16 apartamente cu 2 și 3 camere unor i de felul celor de mai jos :

stantin Baboșilă și Maria Gulianu 3, scara A, ap. 10, trei camere ; re-a nr. 4441, din 1 octombrie 1974).

oria Stanciu și Gheorghe Cristian camere ; repartitia nr. 338/974).

Aporcăriței și Ștefan Dragomistea-esta avînd soția și copiii în altă lo- e (două camere ; repartitia nr. 1725 mai 1975).

an Tunăreanu și Natalia Năstase camere ; repartitia nr. 4133, din 7 orie 1974).

parcursul documentării am ajuns a nu ne mai mirăm de nimic, pen- după toate cele de mai sus aveam im că în perioada amintită au pri- apartamente în Buftea și persoane u locuință în București, iar cetățeni tăliți să primească, avînd și cereri achime” așteptau... și așteptau de-

Cit privește buteliile de aragaz, din cele 102 de bucăți repartizate în răstimpul controlat, 160 au fost date de același Mihail Năstase fără să fie analizate de biroul executiv, cum prevede circulara amintită la-nceput. Pentru celelalte 22 de cereri bi-roul executiv a aprobat, atita doar că le-a discutat pe toate după ce buteliile fuseseră distribuite din dispoziția lui M.N. Verificarea a scos la iveală un fapt de chiar toată frumusețea (o probă, dacă vreți, pentru dezinteresul și curățenia lui M.N. în aceste practici necurate) : primi- seră butelii și cetățeni care nu mai apu- caseră nici cel puțin să facă cerere. Acestea sint constatările controlului din toamna trecută. Și n-am expus decit în linia ge-nerale marea poveste a ilegalităților com- mise ani de zile de Mihail Năstase. Ori- cum, cei care au efectuat verificarea (in- spectorii din cadrul corpului de control al consiliului popular județean) inaintau, la 17 noiembrie 1975, un bogat material de concluzii asupra celor constatate. Rețineți : în noiembrie 1975. Ce s-a întimplat cu Mihail Năstase în continuare? Și-a văzut de treabă nestingherit. În ianuarie a.c. și-a făcut concediul de odihnă pe 1975. Odihnă activă, pentru că tot mai dădea pe la consiliu. Nu-l răbda inima și grija lui părin- tească față de muncitorii pe care nu voia să-i lase să aștepte să se facă atitea tabele și formalități pină să primească un apar- tament ori o butelie. (Așa încerca să ex- plice ce-a făcut...) Că tocmai și mai ales această grija îl făcea să nu stea liniștit în concediu o arată, de pildă, următoarea întimplare :

În ianuarie, dădea repartitie pentru un apartament Mariei Buganu, care făcuse, împreună cu alte două familii, cereri de schimb prin rotație. În această cerere (pe care M.B. nu știe cine a scris-o ? ! ?), ea își dădea o adresă fictivă. Și totuși, pe verso, a fost redactat următorul referat : „Subsemnata Mihăilescu Maria, inspector spațiu locativ, verificînd situația spațiului locativ (s.n.), tovarășii menționați în ce- rere indeplinesc condițiile de schimb de

locuință...” Se înțelege ce fel de verificare operase Maria Mihăilescu. Cererea n-a fost supusă aprobării biroului executiv. Dar repartitia Mariei Buganu nu e semn- ată de Năstase. Pentru el, l-a pus să semneze pe Traian Belcea, secretar al consiliului popular, iar pentru acesta semna altcineva. I s-a părut însă lui M.N. că tot nu e în regulă și i-a cerut lui Ene Dănuț, secretar-dactilograf la consiliu, să caute un număr „mai vechi” pentru cere- rea de mai sus, în registrul de intrări- ieșiri, pe care îl ținea acesta. Astfel, ce- rerea apare înregistrată sub nr. 7336 din 11 decembrie 1975. Ca s-o poată înregistra așa, Ene Dănuț a șters pur și simplu (foarte vizibil) ce fusese înscris anterior la rubrica respectivă. De ce a făcut falsifi- carea? „Pentru că mi-a cerut tovarășul Năstase”, spune cu figură de copil nevino- vat acest tînar de 32 de ani. De ce a semnat Traian Belcea un document care știa că e întocmit ilegal? N-are nici el alt răspuns decit că „mi-a cerut tovarășul Năstase”...

Aceasta era atmosfera, aceștia erau oa- menii (și nu numai cei mai sus) care i-au permis lui M. Năstase să facă ani de zile ce voia.

La 1 februarie a.c. el revenea din con- cediul, dar la 21 februarie se interna in- tr-un spital. La 25 februarie, o sesiune a Consiliului popular al orașului Buftea îl elibera din funcție. M.N. n-a participat. „Nu puteam să așteptăm să lasă el din spital”, ni se spune acum. Uită însă cei care gîndesc astfel că, dacă n-au așteptat ieșirea, au așteptat în schimb intrarea în spital a celui în discuție. Doar sint citeva zile de la 17 noiembrie pină la 25 fe- bruarie...

Ce face în prezent M. Năstase? Cînd am vorbit cu el, era în concediu medical și se considera nedreptățit. „Cu mine n-a stat nimeni de vorbă nici azi. Nu știu nici cine m-a schimbat, nici de ce. Nu mi s-a comunicat nimic”. Continua să se mire de ce i se impută atitea lucruri numai lui.

„Ce, numai eu eram acolo? Era un secre- tar al consiliului, mai erau și alții ; eu tot timpul eram ocupat, eram pe teren, stă- team foarte puțin în birou. Dacă li s-a părut că nu fac bine, de ce nu m-au tras de mincă? Eu am servit totdeauna mun- citorii, nu i-am lăsat să aștepte pentru tot felul de formalități”. În felul acesta se apăra cu candoare Mihail Năstase. Pus în fața numeroaselor cazuri care îl contrazic, tace blind. Deși e mai multă șiretenie de- cit blindețe. „Aici, nimeni nu sufla în fața lui Năstase”, ne spunea la Buftea actua- lul primar, Ion Radu.

Ani de zile M.N. a aplicat după ureche și a încălecat fără sfială reglementări le- gale precise. A sfidat legea și morala, de față cu atitii alți angajați din jur, care ori n-au avut curajul „să sufle”, cum zi- cea I. Radu, ori au comis alături de Năs- tase ilegalități și falsuri, convingși că acces- tuia nu i se întimplă nimic. Și, într-adevăr, deocamdată, ÎNCA, mare lucru nu i s-a întimplat, dacă judecăm după gravitatea faptelor comise. Este fără îndoială și acesta unul din lucrurile care explică falsa candoare a necinstei cu care autorul a sute de încălcări ale legalității se miră ce are lumea cu el. Noi însă ne îngăduim o altă mirare : ce miraculoase leacuri împotriva principialității și intransigenței față de abuzuri folosește „lumea” care se hotărăște atît de greu și lasă să treacă atît timp pină să aibă ceva cu un asemenea individ și cu practicile lui necinstite? Pentru că nevino- vatele întirzieri am văzut bine la ce duc. Cazul Mariei Buganu este un exemplu suf- ficient.

DORIN GHERGHINESCU ■

P.S. Informațiile de ultimă oră ne spun că M. Năstase este din nou internat în spital. Se pare că „se vor lua măsuri” împotriva lui. Acum. Abia acum ! Ca să nu mai vorbim de faptul că acum e un fel de-a zice: în fond, mai intii trebuie să se facă omul bine, nu ? ...

ACESTA ESTE Inginerul RADU PRIȘCU

CU SUFLETUL APROAPE DE OVIDIU ȘI BLAGA,

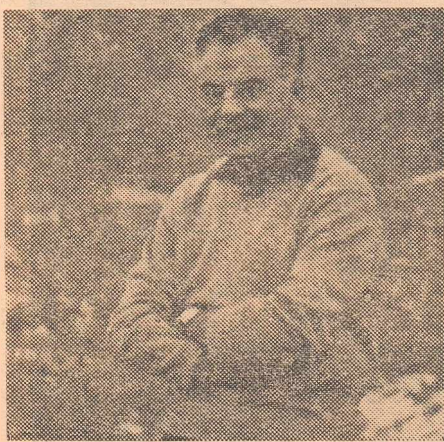
MINTEA I-A RĂMAS ÎNSĂ CREDINCIOASĂ INGINERIEI

S-a născut în ianuarie 1921, la Brașov, în casa învățătorului Radu Prișcu. Școala primară și liceul le face în orașul natal, iar între anii 1939-1944 urmează cursurile Facultății de construcții a școlii politehnice din București, obținând diploma de inginer cu mențiunea „magna cum laude”. Reținut în învățământul superior obține succesiv prin concurs gradele didactice de asistent, șef de lucrări, conferențiar, profesor-șef de catedră. În anul 1962 este distins cu titlul de Laureat al Premiului de Stat. Actualmente deține titlul științific de doctor docent și este rectorul Institutului de construcții din București. În paralel cu activitatea didactică participă la proiectarea și execuția unor importante obiective industriale și hidrotehnice. De numele său sînt legate realizarea, în premieră națională, după concepție românească, a barajelor de pe riurile Sadu, Cerna, Argeș, Doamnei, Vlăsia, Sebeș, Dof-tana, Dimbovița, Uz., ca și proiectele barajului Saveh din Iran și ale amenajărilor hidrotehnice Orontes și Yamuneh din Liban. A elaborat și publicat în țară și străinătate peste 75 de lucrări științifice, în majoritatea lor aducînd contribuții originale la calculul, dimensionarea și optimizarea barajelor. Recent, tratatul în două volume „Construcții hidrotehnice” a obținut premiul unu „Amel Vlaicu”, al Academiei R.S.R. pe anul 1974, iar pentru „calitatea activității tehnice, științifice și didactice din 1945 pînă azi” i s-a decernat Medalia Gustave Trasenster pe 1976, cea mai înaltă distincție belgiană ce se acordă unui inginer ori cercetător de către Asociația inginerilor constructori. Este titularul mai multor brevete de invenții și inventii.

„Aude, simte în urechi, vocile unor neîncrezătorii, ale unor sceptici tehnicieni care afirmă despre primul nostru baraj în arc, barajul Negovanu-Sadu, calculat cu metode proprii, că „este o demență”, că „niciodată nu vom putea construi la noi o asemenea lucrare”. Aude însă și acel glas grav, dar totodată ferm și încrezător al ministrului de resort : „Bagă de seamă că jucăria asta costă zeci de milioane de lei”.

Peste cîțiva ani, la 18 octombrie 1963, cînd se turna prima benă de beton în groapa barajului Vidraru, cel ce avea să devină al patrulea baraj arcuit în lume — baraj cu dublă curbură și cu o înălțime de 167 metri, situîndu-l de asemenea printre performanțele tehnice mondiale — nimeni nu se mai îndoaie de capacitate și autoritatea în materie a inginerului Radu Prișcu. Multe dintre lucrările sale privind calculul barajelor erau publicate în reviste de specialitate din numeroase țări, însoțite de elocioase prezentări privind activitatea și notorietatea inginerului român.

Profesorul Radu Prișcu face parte din prima serie de ingineri hidrotehnicieni din România. A intrat în profesie sub prevestirea nu tocmai mobilizatoare pentru un tînar : „N-o să ajungi tu niciodată să construiești baraje în țara românească”, i-au spus ironic colegii eminentului absolvent, sfătuiindu-l să se lase de vise și să rămînă să construiască blocuri în București, treabă sigură după război și mai ales bănoasă. «Și așa cum e viața — imi povestește profesorul, — viața joacă și feste, în 1951, cînd partidul nostru a lansat Planul decenal de electrificare al întregii țări și implicînd primul Plan de amenajare a apelor cuprinzînd un vast program de perspectivă pentru construcții hidrotehnice, de data aceasta au venit ei la mine să mă întrebe : „Nu cumva cunoști vreun loc și pentru mine ?”. Cum a terminat facultatea îmbrățișează pe lingă activitatea didactică și pe cea tehnică, direct inginerescă, făcînd mulți ani naveta între diverse șantiere din țară și amfiteatrele studențești. În toți cei 32 de ani de muncă s-a împărțit, în mod egal, între învățămînt, activitatea tehnică și cea de cercetare din domeniul construcțiilor hidrotehnice. Lucrează efectiv ca proiectant, șef de serviciu, șef de sector și inginer consilier la Institutul de studii și proiectări hidrotehnice, și a realizat, împreună cu colaboratorii săi, cum se spune în termenii de specialitate, „sarcina de proiectare, proiectul tehnic, proiectele de execuție sau studiile tehnico-economice” pentru peste 20 baraje și hidrocentrale din țară, fiecare lucrare fiind în felul ei un unicat, sau punînd probleme speciale de rezolvat. Pentru barajele Saveh din Iran și Orontes din Liban, soluțiile românești au concurat pe cele recomandate de birouri de studii străine, contribuînd totodată la afirmarea și creșterea prestigiului școlii tehnice românești peste hotare. A lucrat de asemenea, mulți ani, efectiv în calitate de cercetător științific la Institutul de mecanică aplicată, al Academiei R.S.R. Aspectul cel mai dificil în munca de concepție și proiectare a barajelor — se știe prea bine pretutindeni în lume — constă în calculele foarte laborioase prin care se verifică dimensiunile lor admise ca și rezistența și siguranța lor. Or, tocmai la acest capitol putem să enumerăm cele mai multe dintre contribuțiile originale ale inginerului român. Aport original în domeniul celor trei tipuri fundamentale de baraje din beton — de greutate, cu contraforți

și arcuite, cu unică sau dublă curbură. Studiul „Calculul barajelor arcuite cu dublă curbură” este publicat de „L'Energia Elettrica” nr. 1/1976, ca articol de fond și cu prezentarea profesorului Guido Oberti care afirmă că este vorba despre „un nou și interesant studiu asupra calculului barajelor cu dublă curbură... o nouă și importantă contribuție teoretică aplicativă a colegului și prietenului prof. Radu Prișcu, personalitate de relief a domeniului hidraulic și cunoscut proiectant al atîtor opere hidrotehnice în România”. Aprecieri deosebite peste hotare i-au adus și preocupările în rezolvarea analizei seismice a barajelor, ridicîndu-se deasupra unor lucrări ale inginerilor americani și italieni.

În martie 1976 i se decernează în Belgia Medalia Gustave Trasenster „pour la qualité de ses activités techniques, scientifiques et didactiques de 1945 à ce jour”, fiind al 45-lea laureat al acestei distincții științifice (amintesc cîteva mari personalități care au primit-o de-a lungul timpului — în 1933, cînd s-a instituit, fizicianul francez E. Branly, în 1934 fizicianul italian Marconi, în 1941 fizicianii Irène și Fr. Curie, după ce primiseră Premiul Nobel, în 1950 inginerul E. Freysinet, inventatorul betonului precomprimat...).

Tratatul de „Construcții hidrotehnice”, prima sinteză de acest fel la noi în țară, autorul îl dedică drept „neînsemnat omagiu celor care cu brațele, cu mintea și cu sufletul au construit aceste minunate lucrări” și mă roagă să nu uit să notez că într-un fel lucrarea sa este o operă colectivă ca înseși marile construcții a căror practică și experiență a sintetizat-o. Cartea însă își urmează drumul ei, drumul cărților mari și al cărților de căpătîi, este primită cu interes, recenzată, salută în țară și străinătate. „Personal, ne confirmă fostul său maestru, profesorul emerit dr. doc. Dorin Pavel, nu cunosc în literatura de specialitate mondială un tratat atît de cuprinzător și de echilibrat... cu o prezentare atît de logică și de sistematică a complexelor probleme de concepție, proiectare, execuție și exploatare a construcțiilor hidrotehnice”. Apar elocioase recenzii în revistele Water Power (nr. 9 — 1975), în „L'Energia Elettrica” (nr. 5/1975), în La Houille Blanche (nr. 4/1975), iar pe adresa profesorului Prișcu au sosit numeroase scrisori de felicitare de la specialiști binecunoscuți pe plan internațional, printre care : profesorii J. P. Stucky și G. Lombardi — Elveția, Guido Oberti — Italia, A. Sousa — Portugalia, R. Widmann — Austria, E. Mossonyi — R.F. Germania, Ch. Massonet — Belgia, prof. J. Raphael — S.U.A. și alții.

Îmi lasă timp să parcurg scrisorile, apoi mă readuce la ideea inițială — imi vorbește fără zgîrcenie și fără grabă, și mă roagă de asemenea să consenez despre aportul lor la elaborarea lucrării, despre tinerii săi colaboratori de la catedră — inginerii Adrian Popovici, Dan Stematiu, Lucian Ilie și Constantin Stere — în care își pune mari speranțe pentru viitorul școlii românești de hidrotehnică. Cunoștinđu-i, aceștia, la rîndu-le, imi vorbesc despre grija profesorului pentru creșterea și formarea cadrelor, despre încrederea în tineri. Nu face un secret, imi mărturisește direct și dezinvolt, că scrie și citește poezie. A fost mereu o întoarcere, părăsită doar în răstimpuri cînd ingineria îl acapara cu totul. Cărțile sale de căpătîi rămîn Ponticele și Tristele lui Ovidiu, Cugetările lui Marc Aureliu și scrierile lui Lucian Blaga. Iar poezia pe care o face e din această familie spirituală. Plec, așadar, cu o imensă surpriză — exactul, concretul inginer, cel ce a izbutit, cel ce și-a văzut visurile împlinite, omul de știință pe care-l putem lua ca model de viață pentru îndrăzneala și tenacitatea sa, este un trist, un interiorizat, avînd o sensibilitate atît de fragilă.

CICI IORDACHE

CĂLĂTORIND PRIN CHINA (II)

Ming

Coridorul are 273 de segmente, a cîte cinci-șapte compoziții fiecare, adevărată cronică pictată a civilizației chineze. În stînga avem tot timpul lacul Kuenming, o oglindă opalescentă de 200 de hectare, strălucînd în bătaia soarelui, cu vagi contaminări de verde, din verdele grădinilor împrejmuitoare, zic rafinații văzului, excepție făcînd lunile de iarnă, cînd natura își pierde hlamida, podoabele să-răcesc, în cîmpul acvatic se insinuează tonalități de cobalt și albastru de Prusia, încît Jinxuei ho (Tin siuei ho), Marea aurie, cum i se mai spune, încețeață de a fi Marea aurie, are focuri mocnit-fumegoase, cu flăcări indigo, care-i sporesc și mai mult misterul, cum se întîmplă la ora de față.

Mă conving că teritoriul acesta aparține apollonicului chinez, ca să folosesc o expresie improprie, însă la locul ei ca termen de comparație pînă stabilim duhul locului. Zic apollonicul chinez, tinînd cont de spiritul solar care domnește în tot și toate, materia și lucrurile încetează de a mai fi, rămîn doar aura acestora, balsamurile, trena de mister cu care au fost investite, adică : armonie, parfum, echilibru, înțelepciune, belvederi, reverie, culori, stări fulgurante, extaz. Pe scurt : plăcerea în stare pură, la care au lucrat, spune cronică, generațiile de meseriași a opt veacuri în șir, pînă ce materia a fost adusă la acest grad de desăvîrșire și rafinament. Impresionează polimorfismul edificiilor : acestea nu au propriu-zis stil, sînt chintesența fanteziei milenare pe plan constructiv, înția grijă fiind a irepetabilității, ceea ce a generat o horbotă de forme și volume, templele și palatele fiind, rînd pe rînd, hexagonale, rotunde, rombice, triunghiulare, cruciforme, trapezoidale, despletit-labirintice, piramidale, faguriforme, sinusoidale, în trepte, celulare, spiralete, în evantai, după cum o cere situația, locul și sensurile investite. Tot astfel putem judeca formele apei de aici : piraie, bulboane, izvoare de cristal, cascade, cursuri molcome și lungi, bazine, salbe de lacuri, golfuri, toate pogorînd din treaptă în treaptă pînă în sinul odihnitor al acestei mări mici care e vara aurie și iarna de cobalt. Denominația stabilimentelor e un șir de metafore : Palatul norilor bine orînduții, Podul cîngătoare de jad, Portalul lunii ce te îmbie, Grădina plăcerilor armonioase, Templul mării de înțelepciune desăvîrșită. Colina miilor de culori Pavilionul pentru ascultarea cîntecelor de privighetoare, Aleea frumosașelor peisaje, Sala în formă de evantai și atîtea altele.

Cine le-a născocit pe toate acestea ? Geniul popular anonim. Opera este a multimilor, desigur, deși acestea nu s-au bucurat de ea pînă în anii puterii populare, cînd porțile fabulosului palat au fost deschise larg și frumusețea a revenit în stăpînirea autorului ei de drept, poporul. Cîtorînd acest paradis pămîntean, împărații n-au făcut decît să-și omoare o tîfnă, să-și astîmpare un moft, să-și dea friu liber unui capriciu, adăugînd încă o mărgea în salba nelegiuirilor lor, plătînd iluzia nemuririi cu foamea, singele și moartea anonimilor. Să privim actul de naștere al Palatului de Vară și vom constata că la baza lui stă dezonzoarea, o tranzacție oneroasă de buduar : împărăteasa concubină Ci-si (Thi-si) mama penultimului împărat Kunag-xu (Kuang-siu), a subtilizat, pur și simplu, banii destinați echipării unei flote menite să apere China de atacul anglo-japonez, făcînd ceea ce numim noi azi o deturnare de fonduri, devenită de pomină, spre a ridica în buza lacului Kuenming, pe Colina longevității milenare, palatul sub semnul lui Sho, în care se putea ajunge, spune povestea, prin subterane secrete direct din Palatul imperial. Împărăteasa își făcuse singură acest cadou cu prilejul aniversării a cincizeci de ani de viață, operă prin care se voia proiectată în eternitate. Faptul nu s-a produs : împărăteasa hoată s-a proiectat singură în ridicol și dezonzoare, eternitatea fiind destinată exclusiv, ne dăm seama azi, jertfei mesterilor anonimi, care s-au transferat în descrierile superbii care n-au moarte. Deduc de aici că brațul nemuririi nu poate fi forțat, gînd pe care mi-l sugerează și sutele de Budha care plachează mozaicat, în terracotta galben-sulf, templul Marea înțelepciune desăvîrșită, care troncază în virful Colinei longevității milenare, semnînd cu o enormă carapace de broască festoasă, și aceasta simbol de longevitate, de nemurire.

De aici, de sus, văd pînă departe în linia orizontului și în toate culele zărilor tatuate cu poftă de nemurire, cum vede însuși Sho Sim, bătrînelul matusalemic al chinezilor, cel dincolo de vîrstă și dincolo de timp, cu deosebirea că n-am sceptorul pe umărul drept, nu călăresc cerbul cu rămuroase coarne, care să-mi înguncheze blind-supus la picioare și nu-mi umbli soarecii-lilicii jur-impresurului sferei mele gînditoare. Cum n-am văzut, nu văd și nu voi vedea, bănuiesc, eternitatea cu ochii, prefer să privesc în contre-jour-ul amurgului mierii multimi-le umbli care încotro prin imperiul falsei noastre nemuriri și, asemeni sutelelor de măști budhaice ale zidului de care mi-am lipit spinarea, imi asmut cîinii văzului spre insula Nanhu, din mijlocul mării mici, spre care curge Podul celor șaptesprezece arcuri, numărul fatidic al tuturor înfîmplărilor mele, bune și rele, de-a valma, cifra mea de destin, pe care imi place să o isc de aici, ca un zar rostogolit pe Dimbul sacru, la vale, sub impuls vitalist, în lumina lui Sho. Nu mă grabesc să deschid ochii să văd ce cade.

Durata în vreme și lăcomia întru nemurire se demonstrează prin dezlegarea succesivă a enigmelor pe care le închid mormintele dinastice. E un limbaj pe deplin revelator privind elucidarea înțeleșurilor ideii de nemurire, asupra cărora abia de acum încolo vor sta aplecați învâțații.

Murînd, împărații Chinei au pogorit în pămînt însoții de tot ceea ce, ipotetic, le-ar fi trebuit pentru crezuta și atavic dorita de ei reîncarnare, adică integrarea în circuitul vieții eterne : hrană, arme, soldați, femeile iubite, cai, vin, hlamide, aurărie și pietre scumpe, sceptorul de putere, sigiliul, pînă și scribul cu virginala foaie de piatră, gata să graveze înțiele porunci, înțiele legi ale revenitului întru domnie eternă.

Spre a ne face o idee despre necontenitul balans între viață-moarte-eternitate, într-o zi cu lumină incertă am ieșit din Peking la o depărtare de un ceas cu mașina, la nord-vest de Capitală, în amfiteatrul-potcoavă al Munților Yen (ai Rîndunelor), masiv de rezonanță în geografia și istoria Chinei, deoarece în antichitate existase Tara Yen, formată din teritoriile ce împrejmuesc Pekingul. O și mai mare notorietate are acest lanț de munți deoarece a primit în sinul său cele 13 morminte ale dinastiei Ming, pe care le păzește cu îndărătnicie, ca un cerber, fără a le trăda secretele. Un singur mormînt a fost descoperit, smuls cerbiei masivului Yen, motiv să-l vizităm și noi, dar nu înainte de a savura drumul cu ceremonii care ducе acolo.

Ca să ajung în platoul mormintelor, trebuie să trec pe sub colții Muntelui Tigru, în stînga, și pe sub arpile de piatră, cu inzorzonate platoșe, ale Muntelui Dragon, în dreapta, cei doi paznici ai amfiteatrului-tîntirim, care formează o trecătoare riguros controlată. E Calea Sacră sau Calea Sufletului (a Duhului) Shen Tao alee lungă de șapte mii de pași, lată de șapte, pe care hălăduiești molcom, în meditație, cu gîndul la cele trecătoare. Ajung astfel la granița dintre viu și neviu, marcată prin Pai fong, superbul portal de ceremonial, cioplit în marmură albă, cu cinci deschideri în arc, sprijinite pe șase picioare dreptunghiulare, adevărate colonne, care susțin poarta de 437 de ani. Dragonul sculptat se zvircolește în marmură, dînd parcă o continuă trepidăție aripurilor superioare ale porții încercate cu evantaiul copertinelor de faianță smălțuită, imitînd căpriorii și streșinile lungi, în dulce înclinare, ale palatelor tradiționale cu acoperișuri de lemn ; este o metaforă despre agonia puterii (dragonul) sub arcurile de triumf care nu-i mai servesc acum. Calea mă trece abia sesizabil, peste un pod cu trei volute, căruia îi urmează poarta cu tot atîtea deschideri, Ta hung măn, Marea Poartă Roșie, pe axul căreia, la șapte sute de pași distanță, se află broasca festoasă (iar simbol de viață lungă !) decupată din blocul amorf, dreptunghiular, greu ca moartea, așezat pe verticală, pîrînd a strivi viațea nemuririi : e Pei ting, Pavilionul cu Stelă, ce nemurește virtuțile unui împărat prin monumentul plantat la vămile pustului. Spațiile dintre simboluri se comprimă, totemurile merg în descreștere, însă limbajul lor se întetește, ca în auriile de bocet : la numai jumătatea distanței anterioare, marcată de porți, trec prîntre doi piloni, un semiportal, în dosul căruia se înșiruie, pe două rînduri paralele, flancînd Calea Sacră pe ambele sale laturi, cele 36 de hiperbole în piatră de granit, peste mărimea naturală, sugerînd o duzină de tipologii fundamentale (filozoful, demnitarul, războinicul), o duzină de animale domestice (calul, cămila, elefantul) și o duzină de animale fantastice, nedemolite de om (unicornul, leul, dragonul), ultimele două duzini făcînd parte din categoria vietăților sfinte, cărora li se atribuie puterea de a distruge spiritele rele. E de o ațîțată nebulie sacră acest coridor al giganților ce oficiază ceremonia „luatului de bun rămas” al celui ce merge în luturi, ritual de purificare și „ceas bun” pentru eterna călătorie ; fantasticii scutieri sînt gravi, neguroși, încremeniți în durere, doi cite doi, în cupluri ce ignoră regnul sau specia cărora aparțin, dar într-o perfectă rînduială și simetrie de ritual, pentru că dacă prima pereche stă în picioare, cea de a doua va sta obligatoriu în genunchi, cursul asincron al pozițiilor inchiupînd o prezență încă îndepărtată a cortegiului funerar, ca în partea a doua a aleii giganții să înguncheze într-o unanimă prosternare în fața strălucirii ce apune și, act final, ritualul sfîrșește cu generalii și demnitarii aliniați în încremire și onor.

Voină să alungăm morga și frigul acestor ceremonii, care începuseră să ne paralizaze voința și gesturile, noi, cei trei peregrini, strîmăm pe loc convenția, fastul, legea tenebrelor, și — dulci copii ai soarelui, ai vieții, ai pămîntului — ne cățărăm în spinarea vietăților mitologice, călărînd animalele de bun augur pe deșălate, convîși că la simpla lor atingere sintem purificați, ca nou-născuții, adică toate relele se mută în megaliții de piatră. Eu mă arunc pe o multărbătoare cămilă — nu zărisem inorogul pe alee, calul meu de destin, în care imi investesc în-deobște speranțele mele de bine — și frigul cocoșelor cămilare mă electrizează, dacă nu cumva o fi fost fiurul acela al descărcărilor de rele ; fapt e că pogor de acolo și fug la prietenul meu, inorogul (ce este, printr-un ciudat transfer de fantezie a celui ce l-a cioplit, jumătate dragon), mă arunc în spețele lui, pentru a fi rapid în miracolul pe care îl săvîrșește, dau pînteni calului meu cu corn în frunte și îl zgîlții teribil de unicorn, să arate tot ce-i în stare.

(Va urma)

POP SIMION

Povestea durează, nici mai mult nici mai puțin, de la 28 mai 1974. Se fac deci, iată, doi ani de zile de când în viața lui Nicolae Ghiță a pătruns nenorocirea — mai întâi sub forma unui accident, dealtfel destul de stupid (ce accident nu e stupid? !), urmat de un dosar penal care avea să ajungă la dimensiuni remarcabile și la urmă un proces de pe urma căruia are, încă, de ispășit o pedeapsă de zece luni închisoare, schimbate în executarea de muncă corecțională într-o unitate socialistă. Dar mai întâi faptele.

În aceea zi, de 28 mai, din dispoziția conducerii Trustului de montaj utilaj chimic București — Grupul de șantier Craiova, unde Nicolae Ghiță lucrează, fiind încadrat (este de reținut) ca muncitor cu categoria de remunerație 6/II, având marca 2722, deci dintr-o dispoziție înaltă se hotărăște o acțiune de curățenie exemplară pentru fiecare loc de muncă, luându-se în consecință câteva măsuri speciale. Nicolae Ghiță are de-o anumită vreme calificarea de maistru, a și funcționat o vreme pe postul respectiv, dar echipa sa s-a desființat și a fost trecut, temporar i s-a spus, pe post de muncitor

În timp ce suportul se afla în coborire, a cedat rezimul improvizat (zidul de înlocuitori de cărămidă s-a dislocat parțial în zona de sprijin a fringhiei de coborire a suportului), s-a rupt fringhia și suportul în cădere a surprins muncitoarea necalificată Drăghici Elena, care trecea în acel timp pe acolo și a accidentat-o...

Dosarul penal alcătuit de organele procuraturii, aflat apoi sub ochii celor care aveau să judece cauza la Judecătoria Craiova, a conținut, de asemenea, în această... primă fază a anchetei, o serie de declarații în sprijinul celor afirmate mai sus. Așa au susținut atât inculpatul Nicolae Ghiță, cit și martorii I. Zugrăvescu, M. Tudose, Gh. Fîru, Gh. Nițu, I. Pițigoi (acesta susține, textual: „Fringhia era nouă și în zilele anterioare o folosisem la ridicarea de materiale; încă de la începutul lucrării noi, împreună cu maistrul Ghiță, am discutat despre pericolul rupei fringhiei”) și încă alții... Și totuși a existat, chiar în această perioadă, o mărturie care ar fi trebuit să dea mult de gândit organelor anchetatoare. Iată ce declara la 6 iulie 1974 Ilie Drăghici, soțul accidentatei, fără însă ca nimeni să sesiz-

ta fiind în afară de orice pericol, nu aș fi avut ce risca. Cele de mai sus au fost susținute și de către ing. Potcoavă, care mi-a spus textual: „vă ard niște amenzii, le plătiți în colectiv și cu asta s-a terminat bilciul”. Pentru ajutorul dat de mine, ing. Gheorghiu, șeful șantierului, mi-a spus că în câteva zile mă încadrează maistru (subl. ns.) și că are el grijă de mine să nu se întâmple nimic, având relații mari în Craiova. (...) Inspectorul ing. Potcoavă A. mi-a dictat apoi declarația care stă la baza șirului de necazuri ce nu se mai termină, declarație în care am spus că eu am condus operația de coborire a suportului cu o funie și că aceasta s-a rupt, producând accidentul. Am mințit instigat de alții, care m-au convins că prin aceasta îmi aranjez și situația mea și ajut și șantierul, prin eliminarea elementului „lipsă de supraveghere” din dosarul accidentului...”

Procuratura generală a R.S.R., analizând memoriul lui Nicolae Ghiță, va decide că nu este nevoie de a fi declarat recurs extraordinar — că sint întrunite condiții suficiente pentru redeschiderea procesului, în urma noilor probe ivite, și

vreți, că la data accidentului, acesta nu figura pe statul de plată decât ca un simplu muncitor, e drept cu categoriile mare de remunerație, 6/II. „Pe atunci, zicea de curind Nicolae Ghiță, făceam tot ce mi se spunea de către șefii mei. Terminasem de cităva vreme școala de maistri și doream să fiu din nou încadrat pe postul care mi se cuvenea”. Practic însă, lucruri dovedite, N. Ghiță îndeplinea o multime dintre atribuțiile postului la care rivnea: efectua pontaje, semna fișe de protecție a muncii, făcea instructaje, dădea materiale pentru lucru, tăia uneori și zile, celor lipsă. Un om bun la toate, așa cum am mai spus, fără nici o decizie însă în acest sens! Așa a primit, la 28 mai 1974, și dispoziția de a-i conduce pe cei care făceau curățenie la hala de condiționare. Putea fi făcut el răspunzător pentru accidentul comis în zonă? Judecătoria a răspuns pozitiv, socotindu-l „mai mare în grad la fața locului”, poate nu atât pe hirtie, ci de facto. Dar, dacă Nicolae Ghiță este vinovat — și suferă din plin, mai cu seamă de pe urma pornirii cu stîngul în anchetă, cînd a as-cuns cu bună știință adevărul! — este el

Cum un accident de muncă a făcut din Nicolae Ghiță mai întâi un maistru și apoi un condamnat penal...

cu grad de remunerație mare. Nu lucrează, de fapt, practic ca muncitor — este mai mult un om de încredere al superiorilor săi, bun la toate, executînd orice dorință a șefilor direcți și așteptînd ca, odată și odată, să fie reîncadrat pe postul conform calificării obținute. De dimineață, șeful de lot, maistrul Gheorghe Nițu, cheamă la el cîteva maistri, între care maistrul Ion Zugrăvescu, dar și pe Nicolae Ghiță, transmitîndu-le ordinul de curățenie, dispoziție pe care Ghiță urma mai mult să o transmită la rîndul său șefului de echipă Ilie Pițigoi, de pe platforma NPK, aflată în construcție. Ghiță execută ordinul — este vorba de dispoziția de a fi dat jos un fel de suport metalic, devenit după montarea utilajului nefolositor, dar aflat pe o platformă situată la 5,50 metri înălțime. Anunță, de asemenea, un tractorist să-și tragă remorca mai aproape, pentru a putea începe de urgență suportul odată dat jos, ba chiar ține să-i facă atenți pe cei doi muncitori care aveau să execute operația propriu-zisă de coborire a suportului (Pițigoi și Gh. Fîru) cum că „bă, fiți atenți să nu rupeți firul asta de curent electric, că dăm de dracu!”. După care, cu inima ușoară și conștiința împăcată, intră pe un culoar să stea de vorbă cu altă persoană, neașteptat la ce se mai întimplă în jur. Pițigoi și Fîru se opinesc singuri acolo sus, la peste 5 metri înălțime, reușind să clinească cu o rangă suportul greu (cifra este importantă, veți vedea de ce) de peste 300 de kilograme. Îi duc pînă la marginea încăperii, acolo unde în zid se află o spărtură. Încep să-l balanseze, puțin cîte puțin, apoi din ce în ce mai mult, și o dată — hop, zviril cu el peste zidul scund de mai puțin de un metru înălțime. În cădere obiectul atinge însă pe cineva (sau, mai plauzibil, suportul rîcoșează din pămînt, după atingerea solului) și se aude strigăt groaznic de femeie. A fost accidentată Elena Drăghici, muncitoare, angajată la T.C.I. Craiova — șantierul nr. 1 Ișalnița, un șantier vecin celui pe care lucrează Trustul de montaj utilaj chimic. Acestea sint faptele; poate deloc complicate veți zice. Să mai amintim doar că incidentul a ajuns sub supravegherea procuraturii numai datorită unei întîmplări, sau ambiții — legată de obligativitatea sau din cele două șantiere să declare accidentul. T.M.U.C.B. nu mai avusese de mai bine de doi ani vreun accident pe șantierul de la Craiova, și a încercat să strecoare varianta după care chiar accidentata trebuia socotită vinovată, pentru că nu avea ce să caute, în acel moment, la locul cu pricina. Dar nici T.C.I. Craiova nu s-a lăsat mai prejos, bineînțeles, pentru că un accident în plus scris la registrul aduce întotdeauna tăierea primelor, penalizări, ștergere de pe lista fruntasilor și așa mai departe. Deci, să hotărască împăciuitoarul. Acesta a trimis tot dosarul procuraturii, care — constatînd accidentul destul de grav suferit de Elena Drăghici, care avea să-i aducă luni de zile de incapacitate de muncă — deschide acțiunea de urmărire penală. De aici, lucrurile încep să se complice, chiar foarte mult.

Faza I — varianta cu fringhia

Dumneavoastră, stimați cititori, aveți de-acum cit de cit în minte datele accidentului. Dar trebuie să știți că n-a fost așa de limpede de la început. Iată un citat din primul act întocmit, de fapt la 15 zile după accident (!), sub semnătura inspectorului pentru protecția muncii, inginerul Andrei Potcoavă:

„După curățirea locului de muncă la cota 0, s-a efectuat aceeași operație și la cota +5,50 m. Coborirea suportului s-a făcut manual, cu fringhia (subl. ns.), dirijarea fiind asigurată de Ghiță Nicolae, care se găsea la cota 0.

zeze neconcordanța celor afirmate de el față de varianta oficială: „...De la muncitori am aflat că în timp ce accidentata era transportată la spital, mai bine-zis la policlinică, piesa (suportul metalic — n.n.) a fost urcată într-o remorcă și îndepărtată de la locul accidentului, aruncînd în locul piesei doi înlocuitori de beton. (...) De la muncitorul Fîru Gh. am auzit că în timp ce se pregătea coborirea piesei, a strigat maistrul Ghiță să arunce (subl. ns.) piesa mai departe, ca să nu atingă cablul electric ce deservea liftul. (...) La sosirea mea pe șantier am găsit drumul de acces spre locul accidentului îngrădit cu trei bare de șelă metalică și legată o plăcuță pe care scria „trecerea strict oprită”. Mi-am dat seama că este scrisă proaspăt, deoarece cînd am dat cu mina pe deasupra ei s-a luat vopsea!”

În fața instanței, Nicolae Ghiță își menține declarațiile date la miliție și procuratură; la fel procedează și toți martorii. Judecătoria Craiova, luînd în considerare cele recunoscute de inculpat, plus mărturiile aflate la dosar, îl condamnă pe acesta la executarea unei pedepse de 18 luni închisoare, reduse apoi la 10, dar prin executarea de muncă corecțională, într-o altă unitate socialistă, unde urmează să presteze muncă productivă. Nicolae Ghiță rămîne însă chiar și acum tot cu capul în nori, crezînd în continuare în steaua mincinoasă pe care i-au arătat-o alții. Cere deschiderea acțiunii de recurs împotriva deciziei judecătorești, dar susține exact aceeași teorie de pînă acum (ar fi răspuns de lucrare, era datoria lui, apoi povestea cu fringhia etc.). Răspunsul Tribunalului județean este însă de respingere a cererii de recurs, ca nefondată. Sentința urma să rămînă definitivă. Începe tragedia.

Faza a II-a — varianta fără fringhie !

Astfel stînd lucrurile, lui Nicolae Ghiță nu-i rămîne decît să dea toate cărțile pe față. Trimite astfel la 28 iulie 1975 un memoriu la Procuratura generală a R.S.R., în care cere acordarea recursului în supraveghere. De această dată însă, e mult mai aproape de adevăr. Stringe chiar, din proprie inițiativă, cîteva declarații ale unor martori, în sprijinul afirmațiilor sale. Textul memoriului e aproape asemănător cu acela al scrisorii înregistrate la redacția noastră la 18 martie 1976:

„...La întorcerea pe șantier (Ghiță a fost primul care a intervenit în ajutorul femeii lovite, urcînd-o apoi într-o mașină și însoțind-o la policlinică — n.n.), unde aduceam vestea că femeia accidentată este în afară de orice pericol imediat, dar că era reținută pentru supraveghere, întrucît era vorba de o lovitură la cap — am fost chemat în biroul șefului de șantier, ing. Gheorghiu Valeriu, unde se aflau și inspectorul cu protecția muncii de pe platformă, ing. Potcoavă Andrei, și șeful de lot Nițu Gheorghe. Aici mi s-a spus că suportul metalic în greutate de peste 320 kg a fost coborît cu o funie și că aceasta s-a rupt — deci este vorba de un accident tehnic. (...) Mi s-a explicat că zona fusese asigurată, că s-au pus tăblițele avertizoare respective și că singurul necaz este că la fața locului nu a fost nici un cadru din conducerea lotului sau șantierului, care să dirijeze și să supravegheze coborirea suportului. Ing. Gheorghiu, șeful șantierului, și maistrul Nițu, șeful de lot, nu s-au jenat de prezența inspectorului cu protecția muncii al platformei, ing. Potcoavă A. — și mi-au propus să declar că eu am condus operația coboririi, că fringhia s-a rupt din motive tehnice (stasul asigură pentru diametrul respectiv rezistența pînă la 1500 kg), că toate au fost în regulă. Fiind vorba de un accident tehnic și accidentata

a revizuirii sentinței penale acordate. Trimite astfel dosarul, pentru completare, înapoi la Procuratura județeană Dolj.

O fringhie ruptă, deci, cu bună știință pentru a împiedica mersul normal al cercetărilor; o tentativă (multă vreme reușită!) de a împinge organele de anchetă pe o pistă greșită. Dar a cui a fost ideea; cine a fost „capul” acestei escrocherii?! Să fi fost chiar Nicolae Ghiță (33 de ani, om simplu, direct și uneori agresiv la vorbă, 16 ani de șantier, trei copii acasă — un om deloc introvertit), așa cum au susținut doi dintre martorii citați la Procuratură? Destul de greu de crezut. Este în orice caz un punct pe care — spre surprinderea mea — anchetatorii nu s-au străduit să-l limpezească. Or, el poate avea o importanță aparte. Să vedem însă o altă lucruri s-au mai petrecut în lipsa lui Nicolae Ghiță, plecat pentru o vreme, așa cum vă amintiți, să ducă femeia la spital. Există mărturia la dosar după care, din dispoziția șefului de lot Gheorghe Nițu, cîteva muncitori au urnit de la locul accidentului suportul metalic, l-au dus pînă într-un loc unde l-au și „ajustat” nițel, tăind o bucată bună (amintiți-vă neconcordanța dintre greutăți!), apoi l-au adus înapoi și l-au așezat, de fapt, puțin alături de locul unde căzuse inițial. În același timp, s-au blocat intrările cu bare metalice, s-au pus chiar și tăblițe avertizoare, proaspăt vopsite — pentru ca toate lucrurile să fie exact așa cum scrie la cartea de protecție a muncii. Sint însă lucruri pe care Nicolae Ghiță nu le-a putut face — pentru că nu era acolo în acel timp, lucru indubitabil! Din nou surprinzător, dosarul nu limpezește nici această problemă, lăsînd-o pur și simplu baltă de parcă n-ar putea schimba absolut nimic din capetele de acuzare împotriva inculpatului...

Astfel, Judecătoria Craiova va respinge cererea de revizuire a sentinței penale din 22.II.1975, apreciînd că motivele invocate sint de natură a reliefa în plus culpa (de-acum condamnatului) Nicolae Ghiță în producerea accidentului de muncă. Acesta va face o ultimă încercare, făcînd recurs la Tribunalul județean Dolj — moment în care revista noastră a primit „S.O.S.”-ul semnat Nicolae Ghiță: „...sentința Judecătoria Craiova a rămas definitivă și a trebuit să mă prezint la întreprinderea de industrie locală Craiova — secția vopsele, unde începînd de la 1 noiembrie 1975 îmi execut pedeapsa ca muncitor necalificat, e drept nearestat, dar stigmatizat pe viață și ironizat de cei din cauza cărora am ajuns aici. Maistrul Nițu a avut cinismul să-mi spună „dacă ești traier, acum plătește — și să-ți vinzi tot din casă, și nevastă, ca să scapi!” Nu am altă vină decît aceea de a fi ascultat orbește de niște oameni care mi-au promis numai binele, pentru ca mai apoi să ridă de mine. Am albit la 33 de ani, nu mai am odihnă de doi ani.

Unde e „varianta” adevărului?

Să revenim însă. Să amintim că T.M.U.C.B. a cerut o aminare de trei luni a executării pedepsei lui Nicolae Ghiță, pentru că acesta avea de terminat una dintre cele mai grele lucrări de pe șantier, turnul de granulare — lucru care arată cit i-a fost apreciată competența profesională. Totuși — pentru a intra acum în substanța culpei lui Nicolae Ghiță — e de reținut, încă o dată dacă

singurul vinovat al acestei povești a fost de incurcate? Noi credem că nu — și pentru a demonstra asta, cel mai simplu lucru e de a reveni asupra unui pasaj din memoriul lui N. Ghiță, trimis Procuraturii generale: „Pentru ajutorul dat de mine, ing. Gheorghiu, șeful șantierului, mi-a spus că în câteva zile mă încadrează maistru...”. La 28 mai 1974, Nicolae Ghiță figura încă pe statele de plată drept muncitor. Numai trei zile mai tîrziu, la 1 iunie, N. Ghiță a devenit... maistru! Decizia cuprinde termeni de „avînd în vedere necesitățile producției”, dar — după ce am verificat — am văzut că postul lui Ghiță a fost găsit printr-o echilibristică, prin transferarea unui post de maistru de la o unitate în subordine, Atelierul de reparații S.U.T., aflat tot mai la Slatina! Și încă un lucru: între muncitor și maistru mai e nevoie de o treaptă, cea de tehnician. Directorul grupului de șantiere, Petre Andreescu, mi-a arătat o hirtie după care Ghiță ar fi funcționat încă de la 29 aprilie ca tehnician — deși statul de plată al lunii mai îl situează indubitabil între muncitori. „Trebuie să fie o greșeală a salarizării, spunea directorul; îl vom sancționa pe contabilul șef!” — dar lucrurile mi-au devenit ceva mai clare abia cînd am văzut fotografiile după deciziile originale, la dosarul cauzei. Acolo se vede negru pe alb că deși decizia pentru numirea în postul de tehnician poartă data de 29 aprilie 1974, iar cea de maistru de 1 iunie — ambele au fost primite la lotul respectiv al șantierului în ziua de... 3 iunie, iar de către inculpat (conform semnăturii de primire) abia pe 4 iulie! Chiar să nu aibă aceste extrem de curioase „amănunte” nici o legătură cu culpa lui Nicolae Ghiță?!

Toate aceste întrebări, pe care cred că și le poate pune, logic, oricine studiază mai atent dosarul, ne-au făcut să așternem pe hirtie cele de mai sus, așa cum, în urma deplasării la Tribunalul județean Dolj, speram într-o limpezire efectivă a cazului. „Cazul Ghiță” nu cere după părerea noastră căutarea unui vinovat, ci stabilirea cu exactitate, în funcție de tot concursul de împrejurări pe care l-am expus parțial aici, pentru fiecare parte sa de vină, răspunderea și pedeapsa corespunzătoare. Așa era legal și omenos. Dar — la citeva zile — am aflat că nu a mai fost nevoie decît de un singur termen pentru judecarea cazului, mai exact pentru respingerea (ca nefondată!) a recursului privind cererea de revizuire a dosarului. Din nou, se spune în hotărîrea judecătorească — rămasă acum definitivă — că elementele suplimentare nu sint de natură decît de a demonstra în plus vinovăția condamnatului. Cu alte cuvinte, se menține „varianta” după care N. Ghiță ar fi fost unicul răspunzător în fața accidentului, indiferent de condițiile în care acesta s-a desfășurat. Soluția respingerii acțiunii de revizuire a procesului a fost cea mai comodă cu putință. În cazul în care ea ar fi fost acceptată, atunci tot dosarul trebuia luat de la capăt, aduse noi probe, mărturii, confirmarea altora — lucruri care, probabil, ar fi putut duce la clarificarea reală a cauzei, la descoperirea celor care l-au împins pe N. Ghiță pe drumul minciunii. Pentru că, oricum am lua lucrurile, cel care ispășește astăzi pedeapsa penală nu a putut în nici un caz să-și dea singur decizie de numire pe post de maistru, drept recompensă, la numai trei zile după accident!

DUMITRU GRAUR ■

BLOCNOTES

Caragiale azi

Multe, foarte multe straturi de semnificații au fost explorate în opera lui Caragiale și această acțiune de investigație, care a dat rezultate strălucite, trebuie să continue pentru că depărtarea în timp relevă noi perspective, iar teatrul e un neîntrerupt proces de cunoaștere a lumii prin intermediul marilor conștiințe. Descoperirea unor noi înțelesuri în opera neîntrecutului nostru scriitor nu înseamnă, cel puțin pentru mine unul, anularea sau combaterea adevărilor aflate până mai ieri. Dealtfel, aceasta e și una din funcțiile culturii: a însuma mereu alte înțelesuri, a îmbogăți din alte unghiuri de vedere posibilitățile reale și neistovite ale paginilor ilustre, pentru a ne defini pe noi înșine. **Năpasta**, spre exemplu, poate fi interpretată în multe feluri: ca o dramă cu profunde determinări sociale, ca o expresie a pasiunilor absolute și mistuitoare constituite într-un destin interior, ca o viziune tragică asupra luptei pentru adevăr și dreptate, ca o confruntare pe viață și pe moarte, pentru ca justiția

să triumfe cu orice chip etc. **Conu Leonida**, bunăoară, poate fi citată ca o critică feroce a micii burghezii, ca o satiră amuzantă a consecințelor unei epoci istorice caracterizate prin demagogie, confuzie și monstruoase compromisuri în gândire și în fapte, ca o ilustrare tragicomică a disensiunilor dintre realitate și modalitățile ei de a se reflecta în spiritele educate întru conformism și abdicare etc. Nici una din aceste exegeze artistice nu-i — în principiu — mai profundă decât alta. Totul e ca autorul spectacolului, indiferent pe ce drum se angajează, să nu conceapă uniliniar opera de artă printr-un act restrictiv sărăcindu-i substanța și abolindu-i multiplicitatea de semnificații. Totul e ca noul creator al reprezentației să descopere acel plan al operei care consună cu receptivitatea noastră dintr-un anume moment istoric și din perspectiva căruia însăși opera se mărturisește într-un fel original, nemaizisit până atunci.

Pe scurt: regizorul de astăzi al lui Caragiale nu poate ignora tradiția — asta ar însemna să se exileze din cultură. El o folosește pentru a merge mai departe atît pentru a-l defini pe cel mai mare dramaturg al literaturii noastre cît și pe aceia ce se înfîlesc astăzi cu el.

RADU BELIGAN

CRONICA SPECTACOLELOR

Critica criticilor

Joi, 20 mai, între orele 16 și 18, de pe scena Teatrului dramatic Bacovia din Bacău, unsprezece actori — jucînd un spectacol în fața unei săli goale de spectatori și populată doar de exact trei croniciari de la București, unul de la Iași și unul din Bacău, jucînd cu amărăciune și încercinare sufletească — reparînd o urită gafă organizatorică a administratorilor teatrului au făcut totodată o cumplită și sublimă probă de loialitate, abandon și umilință față de profesia, arta și rostul dumnealor în viață și în lume.

Piesa se numește **La margine de paradis** și este în premieră absolută. Autorul ei, un nume care obligă la atenție: poetul **Ovidiu Genaru**. Un poet-cetățean care purta în memorie, conștiință și talent, o dramatică povestire-sinteză despre o lume care, fiindcă așa a hotărît timpul istoriei, a avut parte de-o viață meschină, îngrijorată, frămîntată și chiar nedreptățită, însă, totodată, de-o viață cutremurătoare de simplu omenească și înălțător de demn revoluționară. Meritul cert al acestei lucrări constă, fără îndoială, în faptul că ne amintește, ne trezește la realitatea că paralel cu lavina coalescentă și spectaculoasă a vieții trepidante ca ritm, tehnice ca profil, și intens urbane ca organizare, există încă insule de viață pe care, concret-prozaic și dramatic-moral, oamenii trăiesc potrivit posibilităților materiale și cuminenței blînde, chinuite și neputincioase din vechile noastre tirguri. Și tot de meritul cert al acestei lucrări aparține ideea-concluzie că, indiferent de ponoscala lor exterioară și indiferent de încercările la care obiectiv-conjunctural-istoric sînt supuși, oamenii cei mai banali pot fi esențial frumoși, demni, învingători. Ovidiu Genaru — făcînd un portret colectiv, social, un portret în culori calde, înțelegătoare, omenești și cu nuanțe care denotă spirit de observație și sensibilitate față de oamenii cei reali și viața lor cea reală, și făcînd și o suită de portrete individuale, unele aprofundate, altele doar schițate și nu tocmai inedite — dovedește că nu-i doar poet, ci și un bun dramaturg portretist.

Această suită de portrete individuale a căpătat concretețe vie datorită actorilor **Titorel Pătrașcu** (care a reușit, stînd nemîscat pe un scaun cu rotile, să joace și înțelepciunea și răbdarea și neputința și puterea și onestitatea și ironia și narcisismul și chiar dinamismul personajului), **Constanța Zmeu** și **Dorina Păunescu** (ambele realizînd zbućiumul personajelor — slavă Domnului! — fără îngrosări, **Liviu Manoliu** (care a dat personajului o ambiguitate interesantă), **Florin Gheuca** (actor în care cred că zace un Ianke foarte bun), precum și datorită actorilor **Bibi Ionescu**, **Gheorghe Gheorghiu**, **Iuky Botoșescu**, **Mihai Drăgoi**, **Doina Iacob**, **Vasile Cambos** (mult mai puțin privilegiați de text).

Iar portretul colectiv a căpătat concretețe — într-un cadru scenografic realist înțeles, fericit gîndit, limpede desenat, cadru semnat de **Ștefan Georgescu** — datorită unui regizor — **Cristian Pepino** — care, deși minunat de tînar, are

darul gîndirii limpezi, are puterea selecției firescului cel simplu și adevărat de scîlîmbăiala cea groasă și împovărătoare (excepțiile întăresc regula și, în timp, mai pot fi greblate sau chiar măturate), are bunul gust al discreției. Spectacolul ar putea părea lipsit de ritm dar, cred, și acesta e un merit al regizorului: a găsit tempoul cel mai potrivit vieții lumii din piesă.

Joi, 20 mai, între orele 16 și 18, de pe scena Teatrului dramatic Bacovia, unsprezece actori, cu lacrimi de plumb în sufletele lor, le-au spus — celor care-și arogă dreptul de judecatori ai muncii altora, celor care mai mult din dure desființări ori din conformisme osanale decât din înțelepte judecăți își tot înalță socluri pentru numele lor și își tot adună pagini pentru volumele personalității lor chipurile literaro-scriitoricești, celor care, comod și fără abandon și umilință, își justifică remunerațiile certe, nu în prelungi turnee prin toate colțurile țării unde trăiesc oamenii cei mulți care au nevoie de teatru și de educație prin teatru și pentru teatru, ci la sediul domiciliului lor bucureștean, unde așteaptă să vină teatrele provinciei și oamenii teatrelor provinciei la înaltul nivel al privirilor și condeiilor lor — le-au spus un adevăr. Un adevăr despre adevărata responsabilitate față de artă.

Dacă aceste rînduri ar fi o scrisoare către actorii teatrului din Bacău, ori ai oricărui alt teatru din provincie, înainte de semnătură as săpa, cu tipar adinc, în hirtie, aceste patru cuvinte: Cu foarte multă stimă,

NELU IONESCU

CRONICA FILMULUI

Localizarea în filmul de actualitate

Astăzi, cînd ne aflăm în preajma Congresului educației politice și culturii socialiste, cinematografia română — ca și toate celelalte domenii ale artei noastre contemporane — este datoare și are prilejul să facă un bilanț edificator al realizărilor sale, să analizeze în spirit partinic, critic, etapa, nivelul artistic la care a ajuns, veridicitatea redării prin intermediul ecranului a temelor pe care și le-a propus spre dezbateră.

În ceea ce privește filmul cu acțiune contemporană, domeniu la care se referă

rîndurile de față, cred că nu ar fi rău să privim un aspect mai puțin discutat în critica de specialitate, și anume cel al localizării — firește, în spațiu — a acțiunii propriu-zise. În marea lor majoritate, scenariștii noștri — și mai refer mai ales la aceia, mulți, proveniți din rîndurile scriitorilor — își concep subiectul filmului într-un loc anume; pornind, de cele mai multe ori, de la un oraș sau o comună cu atmosfera lor specifică, fiecare avînd un „ceva” ce îl deosebește de altul, sau de la o zonă a țării, un loc — în sfîrșit un punct situat cu precizie pe hartă — ei introduc, cu sau fără voie, specificul acestui dat geografic, localizează, așadar, încă din scriitura cinematografică a viitorului film. Din păcate — și nu întotdeauna din condiții obiective — regizorul, producătorul, echipa de filmare nu se simt datorți să respecte acest numai în aparență „amănunt nesemnificativ”.

Dacă într-un film istoric — prin însăși natura sa, acțiunea desfășurîndu-se pe teritorii vaste — se poate reproduce, de pildă, o celebră bătălie consumată, istoric, într-un anumit loc al țării — în cu totul altul, din necesități materiale, plastice, cazare, mijloace de transport etc. — în filmul contemporan, alegerea să zicem a unui șantier (fiind vorba de o acțiune ce se petrece într-un șantier) la întimplare, contribuie implicit la scăderea aceluia veridic cinematografic atît de necesar, cu atît mai mult cu cit autorul și-a conceput acțiunea ca avînd loc pe un șantier anume, din altele cite există pe întreg cuprinsul țării. Este ca și cum cineva ar scrie un scenariu despre viața oțelarilor din Oțelu Roșu, iar echipa — pentru a da o turnură mai „spectaculoasă” — trage filmul la Reșița. Și invers.

Problema aceasta a localizării nu trebuie înțeleasă în sensul strict al cuvîntului. Este vorba, în cele din urmă, ca spectatorul să se obișnuiască mai întîi cu locul — să luăm un oraș, de pildă — prin care se mișcă eroii filmului, treptat apoi acest loc devenindu-i familiar; să recunoască în cadrele următoare, amănunte localizate — străzi, case, detalii — văzute anterior. A face spectatorul să creadă în unitatea de loc a acțiunii — repet: unitate în sensul larg — este un cîștig incontestabil al realizatorilor unui film contemporan. Și ar fi de ajuns să amintesc aici firescul localizării din „Patima” (firescul zonal, filmările efectuîndu-se în mare parte în Lușo și Baile Herculane) sau admirabila atmosferă a orașului „încă” de provincie din „Mere roșii” (unde regizorul a folosit — insistînd cu o deosebită intuiție — asupra unor străzi și clădiri mai vechi din, dealtfel modernul, Rimnicu Vilcea).

HORIA PATRAȘCU

DIN FOTOLIUL SPECTATORULUI

Nici Cațavencu, nici Farfuridi, cî Tipătescu

Fiind vorba despre o nouă versiune scenică a **Scrisorii pierdute**, ne-am fi putut opri, desigur, asupra a zeci de noi elemente pe care le conține și le dezvăluie spectacolul realizat de Anca Ovanez-Doroșenco și actorii Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași. Dar, date fiind intențiile acestei rubrici, ne vom limita numai asupra unui personaj, de obicei neglijat de către spectatori și chiar de către cronicari. Acest personaj este Ștefan Tipătescu, prefectul aceluia județ de pomină, prietenul bătrînilui și ramolitului Trahanache și ceva mai mult decît confidentul Zoei. S-a vorbit, așa cum l-au conceput diferite puneri în scenă ale **Scrisorii**, mai mult despre poziția lui Tipătescu în acest triunghi conjugal. Actorul ieșean Constantin Popa realizează un Tipătescu ceva mai deosebit, în

strînsă conformitate cu textul, un Tipătescu care, în contrast cu celelalte personaje, foarte rar stîrnește risul. Este evidentă neglijența programatică pe care o afișează Tipătescu față de toate ieșirile pline de patos îndoielnic, aproape vulgare, ale Zoei. Sînt momente în care, pur și simplu, o îndepărtează cu silă parcă. Tipătescu înțelege, în condițiile și prin felul în care se desfășoară, tot mai precipitat evenimentele, că funcția și puterea sa administrativă sînt simple mofuri pe care le calcă în picioare. Cațavencu, Zoe și chiar Trahanache. Bruma sa de adevărate față de oamenii partidului din care face parte și ei se risipește mai ales prin venirea lui Agamiță Dandanache care, în ochii lui Tipătescu, degustat de adevărurile pe care i le-au dezvăluit ultimele întîmplări, este un crețin și un idiot total. Se spune că, în timpul elaborării piesei, Caragiale oscila și se-ntreba cine să învingă în duelul electoral, Cațavencu sau Farfuridi? S-a decis pentru Dandanache, dar învinși nu sînt nici Cațavencu și nici Farfuridi, înșelatul, nu în iubire ci în micile sale sentimente politice, este acest Tipătescu, care, așa cum spuneam, foarte rar stîrnește risul.

VICTOR NIȚA

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

Csaba Szezenly — un pictor de naturi statice

Ar fi, desigur, o exagerare să vedem în toate întîmplările vieții de artist corespondențe în operă. Dar așa cum e posibil citeodată ca mersul unei opere să pară cu totul altfel decît mersul existenței zilnice, sînt cazuri cînd viața și opera ajung să fie unul și același fapt. Un fapt atît de real, atît de expresiv în realitatea lui încît ne impresionează ca orice lucru excepțional. Csaba Szezenly, absolvent de cîțiva ani al Institutului „Nicolae Grigorescu”, este o persoană pentru care viața și pictura sînt, în chip evident, de unele reguli unice, Csaba Szezenly are un soi de mare vrăjmășie la obiectele fără stil și, mai cu seamă, fără patina vechimii. În atelierul și în casa lui nu găsești nici un lucru care să nu poată fi cercetat în sine, ca piesă de muzeu, dar piesă într-un muzeu special, care arată cum trece timpul peste toate și cum ajută timpul unele obiecte ieșite din mina binecuvîntată a meșterului să capete stil. Să se antropomorfizeze. În jurul picturii Csaba Szezenly și în opera lui — expusă de curînd la „Căminul Artei” — se preumblă duhul unor timpuri de altădată. Artistul nu e un colecționar, fiindcă minunățiile ce-l înconjoară, licîrînd în lumina umbroasă a odăilor ca recuzita unor venerabile naturi statice, sînt culese cu răbdare și mare intuiție a formei ca să-i slujească la cele zilnice. Sticlărie, unelte de artist, scule din atelierul breslarilor ardeleni de odinioară, alături și piei, stufe, cărți și catifele, oale de pămînt și mobilier, toate, absolut toate sînt manufacturi trecute, preț de secole, prin mîini de tot soiul, lustruite de ele. Cînd ia să privească o oală transilvană de păstral oloi, din cele mingiate de slăvitele burice ale degetelor de olar, Csaba Szezenly este el însuși un lucru de privit. Îi place linia curbă, sovăitoare, simte elegia suprafețelor roase și pipăite de vreme, caută scoicile și amoniții pentru umanul alcătuirii lor. Un pictor tipic de naturi statice. Un contemplant. Tehnica picturală e proprie acestui mod discret de a cerceta obiectele și relațiile dintre ele. Este o pictură fină, ușoară, înceată, suavă. Apar unele aluzii la natura moartă a secolelor 17 și 18, filtrate de o anume ironie. Brunurile roșcate și calde și sideful stîns dau, cum e și firesc, tonalitatea generală a acestor lucrări armonioase, pe un loc aparte în pictura generației și, de fapt, în pictura noastră contemporană.

TUDOR OCTAVIAN

INSTANTANEE

EUGENIA POPOVICI, un om care știe cum se creează marea artă Poetul VLAICU BĂRNA privește în sine însuși Pentru ION IRIMESCU Dramatismul actriței Regizorul MIRCEA MU-REȘAN gîndind la un nou film sculptura este înainte de ICA MATACHE toate

CRONICA MUZICALA

Cîntăreți de muzică populară și ușoară în competiție

Am asistat la sfîrșitul săptămîinii trecute la desfășurarea concursului interjudețean de muzică populară și ușoară „Steaua litoralului”. Sala Sporturilor din Constanța a cunoscut în aceste zile o animație deosebită; publicul constănțean s-a dovedit același cald partener în dialogul cu muzica (așa cum l-am cunoscut cu un an în urmă cînd în aceeași sală aplauda frenetic muzica și poezia tînăra cu ocazia spectacolelor Cenaclului Flacăra) încurajînd acum cu căldură tinerii concurenți sosiți din mai toate județele țării. Din acest punct de vedere „Steaua litoralului” a fost o reușită deplină, concertele au ținut trează atenția publicului pînă seara tîrziu, iar calitatea interpretărilor, mai ales la secția de muzică populară, denotă existența unei tinere generații de cîntăreți talentați pentru care asemenea concursuri constituie imbolduri binevenite și asigură o îndrumare competentă în alegerea repertoriului și în conturarea unui stil interpretativ propriu.

Întrecerea tinerilor interpreți de muzică populară s-a situat la un nivel valoric mai ridicat decît competiția similară de muzică ușoară. Este într-adevăr reconfortant și de bun augur pentru destinele cîntecului nostru popular existența atîtor tineri interpreți, amatori care se apropie cu dragoste de tezaurul folcloric și pe care-l abordează, de cele mai multe ori, în respectul autenticității, al valorilor sale perene. O revelație a constituit-o eleva de numai 14 ani, Petronela Rusu, din județul Botoșani (cîștigătoare dealtfel a premiului I și a trofeului „Steaua litoralului”), care a cîntat emoționant o splendidă baladă **De pe vremea lui Ștefan cel Mare**. Alîta emoție condensată în cînt, atîta farmec juvenil și atîta prospețime în interpretare mărturisesc că

nu am mai întîlnit de mult. Stilul Petronelei Rusu este apropiat de acela al unui alt interpret amator de pe meleagurile Moldovei, Valeriu Penișoară. Le este comună sfiala, vorba dulce și mai ales credința în cîntec. Dar dacă balada Petronelei Rusu a convins și emoționat, nu același lucru îl putem spune despre interpretarea altor balade în concurs. S-a văzut că obligativitatea prezentării pe scena din Constanța de către fiecare concurent a unei balade se dovedește superfluă atunci cînd acest lucru este făcut formal, dictat de litera regulamentului și nu de existența unui repertoriu în acest sens, a unui stil adecvat de interpretare. Aceeași observație este valabilă și pentru așa-zisele cîntece de viață nouă (și ele cerute prin regulament), din care cele mai multe nu erau decît contrafaceri, adaptările unor texte confecționate de instructori la partituri muzicale autentice.

Concursul de muzică ușoară atestă popularitatea de care se bucură încă acest gen în rîndurile tineretului dezamăgit de atîtea *la-la-uri* și *of-uri* (prezentate și la „Steaua litoralului”), dar încă sperînd în apariția acelor cîntece inspirate, melodiioase, care să răspundă spiritualității sale efervescente. O certă dotare pentru interpretarea acestui gen de muzică au dovedit în special Adrian Orlea (Sibiu), Adriana Stroe (București), Liviu Mîndreanu (Constanța) și Anișoara Grigoruță (Vilcea), prezenți pe interminabila listă a premianților (14 premii pentru fiecare secție!), dar nu în ordinea aceasta, ci în aceea preferată (chiar dacă nu în unanimitate) de juriul prezidat de compozitorul Temistocle Popa.

La buna reușită a celor trei seri de concurs și-au adus contribuția orchestrele dirijate de maestrul Farnica și, respectiv, Aurel Manolache, soliștii Sofia Vicoveanca, Ileana Sărăroiu, Marina Voica și Cornel Constantin, precum și prezentatorul Ion Mustățiu, unul dintre cei mai buni comperi pe care-i avem la ora de față, inteligent, spontan, creator de atmosferă și de bună dispoziție. Iar din partea organizatorilor am remarcat eforturile directorului Teatrului „Fantasio”, Aurel Manolache, și ale șefului agenției ARIA „Litoral”, Sebastian Tașcă.

NICOLAE SPIRESCU ■

CRONICA DISCULUI

Un act de cultură

Electrecordul a inițiat de curînd o nouă serie care prezintă un deosebit interes: „Cultura muzicală în România de la origini pînă în zilele noastre”. Și așa cum o altă serie „Istoria muzicii universale în exemple” este editată în colaborare cu profesorul și compozitorul Zeno Vancea care însoțește fiecare disc de o broșură explicativă, „Cultura muzicală în România...” apare sub îngrijirea muzicologului dr. Vasile Tomescu. Primul disc (STM EXE 0984) la care este atașată o amplă broșură explicativă în patru limbi (română, franceză, engleză, rusă) cu exemple de note muzicale se referă la cultura muzicală pe teritoriul României din antichitate pînă în evul mediu, urmînd ca în curînd să apară un al doilea disc dedicat aceleiași perioade.

În afara exemplificațiilor din muzica practică în România — vechi balade și cîntece populare, colinde arhaice din monografiile muzicale, melodii bizantine atestate pe teritoriul patriei noastre în secolele XI—XIII — discul cuprinde o vastă ilustrație muzicală bazată pe diverse culegeri din Europa în care se vorbește despre istoria și existența românilor pe aceste meleaguri: „La Chanson du Roland”, cîntece ale trubadurilor și truvelor, dar și fragmente din creația unor compozitori din Occident care se face ecoul unor evenimente din istoria românilor. Astfel, poate fi ascultat un fragment

din opera **Traiano in Dacia** de compozitorul Giuseppe Nicolini, în interpretarea tenorilor Valentin Teodorian și Ludovic Spiess, în duet. În textul doctorului Tomescu sînt menționate dealtfel un mare număr de lucrări despre Traian și Decabal începînd din 1684 cînd la Veneția s-a reprezentat drama per musica a lui Tosi, **Traiano imperatore Romano** și pînă în 1658 cînd la Teatrul San Carlo din Roma a avut loc premiera operei **Il trionfo di Traiano** de Tritta.

Dintre interpreții care apar pe disc se cuvine a fi menționați Gheorghe Zamfir — nai, Marin Chisăr — caval, Nicolae Licareț — clavicin, soliștii vocali Grigore Panțiru (care cîntă vechi melodii bizantine), Elisabeta Neulce-Carțiu și grupul vocal dirijat de Andrei Porfetye.

„Cultura muzicală în România...” este un eveniment discografic, un autentic act de cultură.

DUMITRU TECU ■

Opera Năpasta la București

În cadrul decadelor operelor și baletelor românești, Teatrul muzical „Gh. Dima” din Brașov a readus pe scena Operei Române — gazda întregii decade — drama muzicală **Năpasta** de Sabin Drăgoi, pe un libret al compozitorului, după cunoscuta creație a lui Caragiale. Seara oferită de muzicienii brașoveni a împlinit nu numai o lipsă (fiindcă **Năpasta** a dispărut inexplicabil din repertoriul Ope-

rei Române încă din 1963) dar a readus — spre restituire — o creație de seamă a compozitorului Sabin Drăgoi, autorul **Divertismentului rustic**, pe care din păcate, de asemenea, nu-l prea mai întîlnim pe afișele concertelor simfonice. Cu talentul său, inspirația bogată și o deplină știință a mijloacelor muzicale, Sabin Drăgoi ne-a lăsat o operă serisă după toate „canoanele” genului, mereu vie și actuală.

Protagonistii serii, soprana Margareta Gingă (Anca), I. Popescu-Loredan (Gheorghe), basul Ion Gontea (Dragomir), au demonstrat frumoase calități. Iar basul Ion Hvorov, prim-solist al operei bucureștene, invitat în spectacol, s-a integrat perfect în ansamblul-gază, realizînd o zguduitoare imagine a lui Ion. Experiența, rutina, seriozitatea sa exemplară s-au vădit încă o dată în seara prezentării **Năpastei**. Rolul îi era dealtfel familiar lui Hvorov încă de acum 20 de ani cînd îl cîntase și pe scena Operei Române din Cluj, și mai apoi aici, la București.

Regia Stelei Periceanu, cadrul scenografic al lui Valeriu Vasilescu și conducerea muzicală asigurată cu competență și autoritate de Lucian Gropșeanu, au contribuit la reușita acestui spectacol pe care l-am dori montat cît mai repede și pe prima noastră scenă lirică.

GHEORGHE STĂNESCU ■

Un mare grup

La al doilea turneu prin țară, Beatles a fost ea însăși vedeta, iar turneul a fost numit **The Liverpool Sound** (sunetul de Liverpool). Se înregistrează și apare primul lor LP „Please, Please Me”, care va rămîne în top-ul albumelor mai bine de șase luni. Al 3-lea single „From me to you”, care apare în aprilie 1963, ajunge rapid pe locul întâi. În august 1963, de ziua primei aniversări a căsătoriei lui John, Beatles dă ultimul său concert la Caverne. În aceeași lună îi se produce al 4-lea single. „She loves you” — primul succes uriaș al grupului — 500 000 de discuri vindute aproape instantaneu. La 13 octombrie '63, cînd a participat la primul show televizat, văzut de 15 milioane de spectatori, formația n-a putut să repete din cauza miilor de fans dezlănțuți. Ziarele nu mai aveau decît un singur subiect — Beatles. La sfîrșitul lui octombrie, în turneul în Suedia, gheața nordică este incendiată, tinerii suedezi se îmbracă și se coafează ca Beatles. La întoarcerea lor în Londra, aeroportul arăta ca locul unei răscoale. La 4 noiembrie, domni John Winston Lennon, James Paul McCartney, George Harrison și Richard Starkey sînt invitați la Royal Variety Performance, seară regală, oferită anual de regina Angliei celor mai merituoși supuși ai săi. În fața reginei Elisabeta a II-a, a principesei Margaret, a celorlalți invitați și a 26 milioane de telespectatori, John Lennon (fiul unui docher din Liverpool, cel care avea să declanșeze mai tîrziu o serie de cîntece cu temă revoluționară) a spus: „cel ce ocupă locurile cele mai puțin scumpe puteți să aplaudați pe prietenii mei Paul, Ringo, George și pe mine. Cellalți multumîți-vă să mîscăți din buțeri”. La sfîrșitul lui noiembrie, grupul scoate al cincilea disc — „I want to hold your hand”, care ajunge în cîteva zile pe locul întâi, vînzîndu-se într-un milion de exemplare.

La 7 februarie 1964, Beatles traversează oceanul ajungînd în America, unde „I want to hold your hand” ajunsese, în sfîrșit, pe locul întâi în top, loc pe care a stat șapte săptămîni. Primirea lor a fost peste așteptări — au fost luați ca vedete în cel mai mare show TV american — Ed Sullivan Show, 73 de milioane de telespectatori!! În toate seriile turneului, mai bine de 6 000 de persoane asistau, pe viu, la show. În tocul american, mișcări mari pe locul I. „I want to hold your hand” e înlocuit cu „She loves you”, care, la rîndul său, lasă primul loc lui „Can't buy me love”, pentru a fi schimbat cu „Love me do”. În total, Beatles a stat în top pe primul loc de la 7 februarie pînă la sfîrșitul lui iulie '64.

Pe lîngă aportul de-a dreptul revoluționar la dezvoltarea muzicii „de divertisment”, Beatles a devenit o mare afacere. Beatlemania era o modă care nu vindea numai discuri ci și ghete (la Beatles), peruci, insigne, tricouri avînd imprimate chipurile celor patru din Liverpool. Nici cinematografia nu se poate ține departe de furtună și astfel se toarnă primul film (regizor Richard Lester) „A hard day's night” (Noaptea unei zile grele) descriînd epulzantele zile din viața unui mare grup ca Beatles.

GEORGE STANCA ■

Discutate și... prea discutabile probleme

Marele oraș industrializat în care mă aflu s-a transformat mult în ultimii ani. Masivul schimb de populație ce s-a produs, îndreptarea tineretului sătesc către uzine și fabrici au avut, bineînțeles, o mare înriurire și asupra folclorului. Specificul regional a început a se șterge prin pătrunderea melodiilor aduse de cei veniți din alte regiuni și prin schimbarea condițiilor de viață ale puținilor săteni care au din ce în ce mai puține legături cu locurile lor de naștere.

Tocmai din această pricină soliștii vocali profesioniști de muzică populară încadrați în orchestra populară a respectivului oraș, întîmpină din ce în ce mai multe greutăți în ceea ce privește alcătuirea unui repertoriu valoros, autentic, reprezentativ pentru regiune.

Ținînd seama de aceste dificultăți am fost cu atît mai impresionat de faptul că de data aceasta cîntăreții profesioniști s-au prezentat meritoriul la întîlnirea avînd drept scop reimprospătarea repertoriului cu melodii și texte cît mai potrivite și care să ilustreze geniul muzical creator al regiunii (renumită odinioară pentru frumusețea cîntecelor sale). Textele — atît de discutabile și discutabile texte populare moderne — prezentate de cîntăreți și alăturate unor melodii mai vechi, de astă dată nu se asemînau cu acele texte supărătoare, supărătoare prin formularea pompoasă, convențională, lipsită de sinceritate, de trăire adîncă, de valoare artistică, cu care am fost prea răsfățați în ultimii ani și care au fost prea ușor acceptate și omologate pentru că erau prezentate sub pavăza titlaturii „tabu”: înecînd sub noian de platitudini accente viguroase și sincere, pline de dragoste de patrie ale creatorilor populari aleși, cu har poetic (căci din fericire nu chiar tot românul e născut obligator poet)

O solistă ne cîntă — neacompaniată — o melodie asupra căreia urmează să avîzim în privința autenticității. Cîntecul ne amintește de fermecătoarele creații muzicale, denumite de specialiști — cu 40 de ani în urmă — „cîntece moderne”, apărute între cele două războaie, și caracteristice mai cu seamă Munteniei subcarpatice. Avem totuși o rezervă în privința stilului adoptat în interpretare de cîntăreată.

- De unde ai învățat cîntecul?
- Am fost în sat și am auzit fetele cîntîndu-l pe ogoare.
- Chiar așa cum mi-l cînti?
- Nu, ele îl cîntau mai „doinit”.
- Adică cum? Poți să-l cînti ca ele?
- Bineînțeles.

Și deodată, cîntecul precipitat și încorsetat într-un ritm convențional, promovat obișnuit fără prea multă socoteală de dirijorii ansamblurilor ce acompaniază cîntăreții, s-a transformat ca prin minune într-o melodie nobilă, de largă respirație, un cîntec ce curgea limpede și sprinten precum izvorul muntelui, liber, fără îngîrării, spontan și plin de strălucire.

- De ce nu l-ai cîntat așa de la început?

— Păi nu știu dacă am voie, l-am cîntat cum trebuie să-l cînt acompaniată de orchestră...

Mi-am dat încă o dată seama în ce constă greșeala care îndreptățește pe mulți să socoată monotonă muzica noastră populară, așa cum a fost ea „popularizată” de-a lungul timpului de multe ansambluri. Totul vine de la o comoditate adoptată de mulți dirijori în scopul de a-și face viața ușoară. Iei cîntecul original, îi schimbi ritmul sub pretextul de „a-l face mai vesel” și-l integrezi ritmului prestabilit, convențional, „potrivit” oricărui cîntec. De unde la origine solistul trebuia să fie acompaniat de orchestră, adică de unde la început orchestra era cea căreia îi revenea sarcina de a urmări cîntărețul subliniindu-i melodia prin intervenția discretă orchestrală, s-a ajuns la paradoxala situație în care solistul e nevoit să devină „acompaniatorul” orchestrei, fiind nevoit să-și modifice cîntecul spre a corespunde exigențelor impuse de dirijor, exigențe care pînă la urmă nu fac decît să sărăcească valoroasa creație populară de tot ce are ea mai de preț.

HARI BRAUNER ■

Prozatoarea GERTRUDE GREGOR este sceptică în fața aparatului de fotografiat

VARUJAN COZIGHIAN, prim-concert-maistru al Filarmonicii „George Enescu”, fără vioara sa

Scena ospătului, momentul culminant al piesei „Căsătoria” de Gogol în interpretarea actorilor de la Teatrul National. Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ și VASILE BLENDEA ■

I. T. B.

O întreprindere în vitrina orașului

Directorul general al I.T.B.-ului, inginerul Dumitru Stoian, nu este nici pe departe un om liniștit, așa cum și-ar putea închipui unii dintre cei ce așteaptă zile și nopți autobuzul 31R sau tramvaiul 30. Dinsul nu se suprapune în nici un fel imaginii pe care cite un călător cu fantezie și nervi și-o poate închipui: nepăsător, cu cafea în față și muzică la radio, într-un cabinet ploușat și lustruit în care faimoasele țipete și scrișnituri ale mijloacelor I.T.B. nu-și permit să-l deranjeze. Nicidecum, dinsul este iute și nervos, cafea bea ziaristii care-l caută zilnic ca să-și coloreze paginile, muzică face cei cu reclamații virulente împotriva taxatoarelor cutare „care mi-a zis că sint vacă și eu nu sint”, ori împotriva șoferului „care s-a jucat cu mine ca șoarecele cu pisica, cind credeam că ajung autobuzul, el accelera și pleca din stație”. În cameră se intră și se iese ca la tramvai, zgomotul fiind la fel de plăcut. Pe peretele din față biroului directorului general — harta transportului din București, mare și împăienjenită bine cu linii diferite colorate, în lungul și în latul cărora aproape 4 000 000 de călători își văd de treburi zilnic. Directorul general pare că ne așteaptă.

— Abia a plecat Televiziunea, exclamă.
— Nu-i nimic, noi (eram doi) sintem de la „Flacăra” și am venit să vă lăudăm, răspunzind astfel la solicitarea a numeroși cititori bucureșteni ai revistei. Am fixat și titlul: I.T.B.-ul merge foarte bine, încasatoarele au învățat să zîmbească, iar șoferii și vatrmanii să citească ceasul fără profesor.

— Ha, ha, ha, bună, tovarășe... cum ați spus că vă numiți? Aha. Abia așa ne-ați face și v-ați face o mare bătaie de cap, că nici noi, nici dumneavoastră n-am avea pe unde să ne mai așezăm de altăa floră pe care le vom primi din toată lumea. Problema transportului a fost și este încă o problemă mondială. Cît privește transportul în București, acesta este în primul rînd o problemă a I.T.B.-ului, în al doilea rînd a factorilor de răspundere din întreprindere și nu în ultimul a fiecărui locuitor al Capitalei.

— Tovarășe director, eu sint bucureștean, locuiesc într-un cartier nou, dar îndepărtat de centru și nici nu am mașină, așa că, vrînd-nevrînd, îndeplinesc toate condițiile unui bun călător cu mijloacele I.T.B.-ului. Și atunci, vă întreb: dacă eu sint transportat și nu transport pe nimeni în circă, Doamne fereste, atunci ce altă legătură mai am eu cu „fiecare locuitor al Capitalei” cu lucrurile bune și rele din transportul bucureștean?

— Uite ce, să discutăm deschis. Dumneavoastră nu vă place să mergeți pe jos, este?

— Mie?
— Dumneavoastră, adică bucureșteanului nedeprins să meargă pe jos nici 400 m. Are el de mers de la Casa Sentei la Arcul de Triumf, se suie în autobuz și merge o stație, uneori fără să plătească, pentru că biletul e atât de ieftin, încît nu face nici cît efortul băgatului mîinii în buzunar după bani. De-aia aici, în București, nu poți să distanțezi o stație, că sar toți „sportivii” în sus și fac gălăgie.

— Unora le-ați putea sui tramvaiul cu liftul la ușa apartamentului, nu?

— Exact, atît că s-ar plînge atunci de gălăgie. Dar să vă spun: pe plan mondial distanța între stații este de peste 1 km. La noi avem stații la 100 m și chiar 50 m!

— 50 m?
— La „23 August”, la capătul tramvaiului. Și atunci, ce flux să avem, dacă nici n-apucăm să pornim că stop, oprești să se urce nea Cutare să-și cumpere ziarul? Din 1974, de cînd sint aici, am făcut eforturi în acțiunea de rîrire a stațiilor și am mărit distanța medie cu 100 m. Ar fi 370 m între stații.

— Deci bucureșteanul este sedentar.
— Și unde mai pui că nici nu-i place să se transbordeze și apare astfel iar o mare hibă a I.T.B.-ului: liniile foarte lungi (de exemplu mașina 74 are un traseu de 19 km). La o ambuscadă, la o blocare, cade linia. Singura soluție ar fi secționarea acestor linii.

★
Călătoarea Aurelia Cucu: Mai bine l-ar desfășura pe 74, am ști și am încerca să ne descurcăm altfel. A, dacă am încredere

în I.T.B.? În I.T.B. am, în 74 nu. Imi mîncă viața în fiecare zi. Uneori, cind stai și aștepti, vezi cum din partea cealaltă vin în cîrd, parcă ți-ar face în ciudă. Dacă n-ar mai fi, barem am ști și n-am mai conta pe el. Ne-am lua mașină mică...

★
— Pe traseele lungi se mai întîmplă ceva: un accident, o tamponare, o blocare „adună” turele, strică intervalul dintre ele, dau peste cap graficul. Merg pe urmă pachet.

— Lăsați, mai merg „la pachet” și ca să-și dea mina pe fereastră.

— Acestea sint cazuri de indisciplină pe care le sancționăm cu cea mai mare severitate. Dealtfel, am pus la fiecare cap de linie un controlor care notează și ștampilează ora. Dacă a întîrziat, l-am penalizat. Așa că de staț la cap de linie nu le mai arde, peste faptul că nici n mai au cum.

★
Călătorul Iulian Neacșu: La sfîrșitul toamnei trecute, după un aprig meci pe Ghencea, la capătul mașinii 113, un controlor cap de linie, un șofer și un taxator fumau liniștiți, cu ușile închise, cu motorul mergînd, în timp ce în jurul lor o mulțime de oameni tremurau de frig. Nu voiau să plece în cursă, pur și simplu, iar „spectacolul” de afară îi amuza, se pare. Și n-au plecat.

★
— Sint cazuri de indisciplină, recunoaștem. Însă pe măsură ce vom asigura creșterea numărului personalului de bord, ne vom dispensa de cei care întîrzie sau lipsesc de la program. Am desfăcut nici mai mult, nici mai puțin decît 1 800 de contracte de muncă. Alții au plecat ci singuri.

— Revenind însă la călătorul bucureștean, în afară de faptul că nu-i prea place mersul pe jos, care este de dorit, dar nu obligatoriu, ce ar mai fi de spus?

— Ceva autocritic: noi, I.T.B.-ul, nu avem încă o imagine reală a modului în care populația din marile cartiere ajunge la focurile de muncă. Nu știm încă unde se duce și cum se mișcă fiecare călător. Am dat însă chestionarele în întreprinderi, răspunsurile le vom băga în calculator și astfel, pînă la sfîrșitul anului vom remedia această lipsă a noastră. Pentru aceasta trebuie însă să fim înțeleși de întreprinderi care, printr-o decalare științifică a programului, să ne ajute să nu mai avem suprapuneri și blocări în punctele centrale. Ele trebuie să înțeleagă că și din cauza străzii au întîrzieri.

— Cum din cauza străzii? Motivele întîrzierilor sint puse pe seama tramvaiului, autobuzului și sint atît de curente, încît nici nu mai sint luate în serios. Cînd o să avem trotuare rulante, poate că vom invinovați străzile. Dar pînă atunci?

— Pînă atunci să vă arăt Bucureștiul, așa cum îl vedem noi, cei de la I.T.B., mai ales prin prisma schimbului I, cînd scoatem populația activă, în jur de un milion, la lucru. Bucureștiul, spre deosebire de alte orașe de mărimea lui, nu are inele de transport care să ocolească centrul, e făcut pe două axe. Deplasările din cartiere spre platformele industriale se fac la ora maximă prin perimetrul central, care este supraaglomerat, aproape impenetrabil la ora actuală. Nu mai încap vehiculele; troleibuzule, pe bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej, practic, merg bară în bară. În ora de vîrf transportăm pe acolo peste 200 000 de oameni, e un trafic infernal. Între Kogălniceanu și Universitate, la ore de vîrf, mergi mai repede pe jos. Mai sint arterele nesistemizate, nodurile de la Podul Grant sau Piața Leu la un singur stop se string aproape 50 de mașini.

— Dați-mi, vă rog, tovarășe Stoian, cîteva cifre la care să ne putem gîndi în stații, în orele de vîrf, bineînțeles.

— Trafic pe oră și sens: Piața Unirii—Operetă — 70 000 de călători; Magistrala—Piața Națiunii — 40 000 de călători; Bulevardul Magheru — 35 000 de călători. În fiecare dimineață scoatem la schimbul I: din Balta Albă, 100 000 de oameni, din Drumul Taberei, 70 000, iar din Bercești, 40 000.

— Ce îmbunătățiri întrevedeți?

— Tovarășe redactor, de aceea e făcut I.T.B.-ul: ca să transporte. Noi nu trebuie să-i obosem pe oameni în drum spre întreprindere și nici să-i îmbolnăvim cînd se întorc la ei acasă. Problema transportului e însă complexă, v-am spus, Bucureștiul nu este încă suficient de pregătit pentru o medie zilnică de transport de 4 000 000 de călători. Sintem siguri însă că legătura directă, prin metrou, a marilor centre cu platformele industriale ne va

ajuta mult. După cum și legăturile ocolite dintre cartierele noi vor evita strîngulările de acum. Aș mai adăuga repararea unor străzi care ne distrug autobuzule și mai ales decalarea programului în perimetrul central la ministere, întreprinderile de comerț exterior și institutetele de proiectări. Acestea însă se fac ca nu ne aud (M.E.F.M.C., Ministerul Justiției, M.I.C.M., Centrala de exploatare a cimentului, Forexim, I.S.G.D.C.P.C. (?) ș.a.). În ceea ce privește personalul de bord, deși avem o fluctuație mare, dat fiind că majoritatea vin și pleacă din provincie, am luat măsuri de ameliorare (asigurăm locuințe, cît putem, îi școlarizăm, am crescut substanțial remunerarea, desfășurăm intense activități politico-educative, aplicăm cu severitate sancțiunile etc.). Mai avem însă multe de făcut, să nu creadă nimeni, nici dumneavoastră, că nu ne frîmîntăm cînd transportul merge prost, chiar și atunci cînd șoferii și taxatoarele noastre, în loc să zîmbească politicoș, să se poarte frumos, se iau la hartă cu călătorii. Dar ce ziceți? Între cei ce merg zilnic cu I.T.B.-ul nu sint și uscături? Călătorii care nu plătesc (180 000 lei, amenzi în martie), huligani care bat personalul în indiferența publicului (unui șofer trei inși i-au scos dinții din gură la Pipera, altă taxatoare a avortat în urma injuriatelor derbedeilor), sălbatici care degradează autovehiculele (riscul întreprinderii atinge aproape un milion anual!). Ce înseamnă aceasta? Mie dacă îmi lipsește un șofer, nu merge mașina, este imobilizată, ori dacă mașina trebuie reamenajată, stă la garaj, iar pe traseu lumea așteaptă.

— Am înțeles că și noi, călătorii, ca și dumneavoastră, I.T.B.-ul, putem fi vinovați cînd lucrurile nu merg cum trebuie. Iată însă că la un tramvai nou, V3A, nu se închide sau nu se deschide ușa. În cazul acesta cine este de vină?

★
Noul tramvai silențios V3A este fără doar și poate o frumoasă realizare a I.T.B.-ului. El asigură o călătorie civilizată și rapidă.

— În continuare, tramvaiul V3A rămîne cea mai mare realizare a muncitorilor de la atelierele centrale I.T.B., a celor de la C.I.R.A. Grivița și în general a industriei bucureștene. Subliniez că putem transporta simultan cu aceste tramvaie peste 30 000 de călători. Tramvaiul V3A are performanțe superioare și dacă mai face zgomot, aceasta se întîmplă din cauza șinei.

— Piese de schimb?

— A, da, sigur, și aici avem probleme cu întreprinderile cu care colaborăm. Noi am făcut eforturi și am asimilat pentru parcul nostru peste 3 000 de repere pînă acum, ei însă sint mai incoți, își dezvoltă

mai greu capacitățile de producție. În această direcție mai sunt multe de făcut și avem nevoie de sprijin.

— Un exemplu, vă rog, ca să se știe că, atunci când ne înghesuim sau așteptăm prea mult, pot fi și alții vinovați, nu numai I.T.B.-ul.

— Unui: nu avem perne de aer (burdufe de susținere, cum li se spune) pentru unele autobuze. Centrala cauciu-cuii Danubiana a asimilat burdufele din spate, dar abia la sfârșitul lui august le va asimila și pe cele din față. Aceasta înseamnă că din 300 de autobuze, peste 100 nu vor circula la sfârșitul lui iunie, începutul lui august (sună telefonul, vorbește). Poftim, azi (n.n. 25 mai) nu merg din cauza asta 73.

— Și de ce nu mai merg autobuzele?

— Cum să nu meargă, zilnic rulăm peste 200 000 km, față de ecuator...

— Cele care stau pe dreapta.

— Stau că n-au piese de schimb. O serie de piese pentru motor și direcție nu sunt asigurate prin balanță. Producătorul, Centrala Industrială de autocamioane și turisme Brașov nu a asigurat de la începutul anului decât 12%. Și tragem pe dreapta.

— Știți și de ce scot fum autobuzele, cele care parcă ard pe stradă?

— Sigur. Nu atât din vina șoferilor, cum crede lumea, ci din cauza pompelor de injecție.

— Tovarășe director general, v-am ascultat cu mare atenție și am înțeles că nu este deloc ușor să conduci o întreprindere cu atâtea complicații și mai ales implicații în viața orașului, mai ales că, spre deosebire de altele, „producția” I.T.B.-ului se vede zilnic pe străzi și poate fi deci măsurată de oricare dintre noi prin timpul pe care îl pierdem sau eiștigăm datorită ei. Cu alte cuvinte dumneavoastră, toți cei aproape 100 000 de itb-iști (soțotind și familiile, nu?) trăiți în vitrina orașului. Aș dori să vă mai întreb: dumneavoastră mergeți cu tramvaiul sau autobuzul?

— Da.

— Auziți comentariile neplăcute la adresa I.T.B.-ului?

— Da.

— Ce simțiți când le auziți?

— O mare părere de rău când ele sunt nedrepte, iar noi, itb-iștii, luăm în bătaie de joc de parcă nu am munci ca toată lumea, ci am tăia frunze la ciini. Eu știu ce înseamnă să lucrezi în turnus, cu secularea la 2 dimineața, să rulezi 17-20 de ore cu un autobuz care se mai și defectează, face pene, să pleci cu oameni pe scară, riscându-ți libertatea — altfel ți-ar sări lumea în cap — să înfrunți cu calm 4 000 000 de temperamente, caractere, interese... Cred însă că și călătorii ar trebui să știe măcar o parte din eforturile pe care le facem noi, cei de la I.T.B., ca transportul în orașul nostru să meargă din ce în ce mai bine. Atunci când părerile critice, în presă sau pe stradă, sunt judicioase, luăm măsuri din mers. Anual

răspundem la un volum de peste 150 000 de sesizări, ceea ce înseamnă că primim cu sinceritate și obiectivitate critica.

— Vă mulțumesc.

— Încă ceva, scrieți și asta: itb-iștii nu sunt, cum îi aud pe unii că mai zic, ciurucuri, după cum nici I.T.B.-ul nu este Gara de Nord în care oamenii vin și pleacă.

— Deși aveți încă o fluctuație mare. Pe șleau spus, mulți vin, puțini rămân. De aceea „unii” îi vorbesc de rău, deși nu știu ciți dintre ei s-ar scula la 2 noaptea ca să conducă, și încă teferi, autobuzul sau tramvaiul pe Podul Grant, Franzelari, Corbeni, General Ipătescu, Popa Nan, Labirint, Călărăși, Papazoglu, Dudești, Vitan, Giulești sau Ferentari. Și pe urmă, dacă știu eu bine, I.T.B.-ul stringe oameni mai ales din afara Capitalei, aceștia au nevoie de locuințe pentru ei și familii, dacă nu le dai, pleacă. La I.T.B. înghesuială nu-i, muncă este, și în văzul lumii, iar de laudat nu te laudă nici rudele. N-am auzit încă pe cineva să se laude dimineața în tramvai cu un frate itb-ist.

— Avem în colectivul nostru oameni minunați, printre incasatoarele sunt și fete care urmează la facultăți la fără frecvență, lucrători de-ai noștri pictează, fac teatru, joacă șah, citesc cărți, deși nu s-ar putea spune că au timp. Sunt oameni ai muncii și trăiesc la fel ca toți oamenii muncii din țara noastră, nu undeva, la periferia societății. Ei trebuie respectați cum vor să fie respectați și colegii lor, călătorii.

IULIAN NEACȘU ■

Cum ne văd ei

Despre fotbal se discută săptăminal, despre I.T.B. zilnic. Nu există oameni, indiferent de vîrsta lor, care să nu aibă nimic de spus despre această proprietate a noastră, a tuturor, transportul în comun. Amintirile noastre zilnice sînt bogate în întâmplări petrecute în tramvaie, autobuze, troleibuze, amintiri în care de cele mai multe ori ne-am învățat să ne luăm noi, călătorii, rolurile bune, lăsându-le pe cele rele în seama vatmanilor, șoferilor și taxatorilor. Zilnic 8 000 000 de ochi scrutează cu atenție mijloacele de transport în comun și tot zilnic 4 000 000 de păreri sînt spuse tare sau în gînd, însă rar ne-a fost dat să auzim, în afara părerilor noastre, părerile lor, ale celor fără de care totuși ne-am fi mult mai greu decât ne închipuim. Mi se pare deci drept ca în aceste pagini, în care a trebuit să mă dezbar eu primul de prejudecățile proprii călătorului, să le dăm posibilitatea celor care ne transportă să ne spună și cum ne văd ei, chiar dacă unora dintre noi, mai certăreți, ori mai neînțelegători le-ar veni mai greu să afle cum arată atunci când întîmpină în stații vehiculele cu pumnii deasupra ca-

petelor și cu injurăturile pe buze. I-am întrebat pe aceștia dacă le-ar conveni atunci cînd ei înșiși întîrzie să fie întîmpinați la fel de către colegii lor. Și le-am amintit că mulți dintre cei care asigură transportul nostru sînt încă impresionați de primul lor contact cu un oraș atît de mare cum este Capitala țării, au încă dificultăți de adaptare la ritmul său specific și că deci o minimă bunăvoință față de ei nu-i poate lipsi nici unui bucureștean cu stagiu. Nicidecum n-am să scriu aici că problema I.T.B.-ului este rezolvată, problemele la urma urmei de aceea și sînt probleme, ca să ne pună la încercare un timp mai lung sau mai scurt capacitatea noastră de rezolvare. Și nici că în I.T.B., dealtfel ca și în alte locuri de muncă, nu mai apar și oameni indisCIPLINAȚI, leneși, chiulangii, bețivi, chiar huligani (oricînd vom fi și vom scrie împotriva lor). Fiecare pădure are uscăturile ei, însă în această „pădure”, spre deosebire de altele, ne plimbăm cu toții, aici greșelile sînt evidente și au implicații mai mari, pentru că atentează la viața și timpul nostru atît de prețios astăzi. Un șofer beat la volanul unui autobuz în care sînt cîteva zeci de oameni devine un pericol social, după cum unul care lipsește, întîrzie de la lucru sute de oameni care îl așteaptă în stație. O taxatoare care repede călătorii, le vorbește urit, enervează în schimb ei mii de oameni care astfel ies dintr-o condiție psihologică propice muncii lor. Dar, întreb, un cîtătean beat care injură personalul de bord este mai puțin scuizabil? Un călător sau o călătoare care lovește un taxator sau un șofer este mai puțin reprobabil? Nu. Stîmna trebuie să fie reciprocă, iar eforturile de civilitate în transport trebuie conjugate. Ca să înțelegem de ce, să-i ascultăm pe cîțiva dintre ei:

Depoul Dudești. Aici „dorm” tramvaiele de pe liniile 27, 19 și 30. Cînd nu „dorm”, sînt reparate de lucrătorii din depou.

— Acum, în depou e mai bine, înainte iarna lucram pe sare afară, degeram. Acum e mai bine, mai ales cînd merg aerotermele. Iar cu frigul ne-am obișnuit, nu crăpăm de-ațita (Miron Alcu, lăcătuș, șef de echipă).

— Bucureștenii, cînd merg vara la mare, se duc la plajă pe jos, cu copiii în circă. Acasă le ei însă n-ar face un pas, pentru 500 m preferă să stea în stație și să mormăie sau să se agate de scară. Pe traseele noastre (27, 19, 30) nu avem reclamații (Stoica Ion, șeful depoului).

— Ei nu știu cum e serviciul la I.T.B. Cînd se intrerupe curentul, pe noi, cînd e accident, pe noi... (Marian Săndulescu, șofer taxi).

— O parte țin cu noi, alții sînt certați cu disciplina și acasă, sînt mai slab pregătiți. Pe mine, chiar dacă mă mai injură unul, merg înainte. Ascultați, la cap la Pantelimon a tras cineva alarma cu 2 stații înainte de F.R.B. și mi-a ars siguranța de la patină. Nu mai puteam să plec fără frînă. Și atunci au tăbărit pe

noi cîțiva, alții se uitau, că nu și nu, să plec cu patinele tiriș. Am stat pe scaun și ei îmi dădeau cu pumnii în cap, pe taxatoare o trăgeau de păr, iar pe mecanic îl dădeau cu capul de vagon. Mi-au luat și marșul (manivela). Ce să-i urăsc, oameni și oameni, trăim și noi pe lingă dinșii (Șerban Vasile, manipulant).

— Unii, beți, ne injură, „așa serviciu faceți, să vă desființeze!” Noi avem interval de la comanda telefonică de 10', dar ei vor să zboare mașina. Pleacă de unde au comandat, nu recunosc cei care au rămas și plătim noi cursa șoferului pînă acolo (Mureșan Maria și Bardas Elena, dispecere la taximetre).

— Sînt cinstiți. De exemplu, la taxi șoferul e singur, nu știe nimeni ce-a găsit și vine aici și predă bani, sume mari, casetofoane, ceasuri. Acum a plecat un cîtătean beat de bucurie. Pierduse portofelul cu bani și buletin în taxi. Șoferul, Geană Alexandru, l-a adus aici. Numai să vină toți utucii, că am lucruri de ani de zile găsite (Serbu Nicolae de la Biroul de obiecte găsite I.T.B.).

— Dacă nu e disciplină nu facem treabă Măsurile sînt aspre, dar meritate. Nu ne putem juca așa, cu viețile altora. Cît despre noi, am făcut o cantină, mulți stau în gazdă sau la cîmin, aici găsesc o mîncare caldă, un ceai, o cafea. Altfel lucrează și ei. Cu călătorii? Li respectăm, chiar dacă nu au întotdeauna dreptate (Oprenu Ion, directorul Exploatarii transport electric).

Despre respect mi s-a vorbit îndeosebi. Despre respectul pe care marea majoritate a itb-iștilor ni-l acordă, chiar dacă unii nu sînt dispuși să-l recuhoască. Respectul unui oraș, I.T.B.-ul, care merge înăuntrul Bucureștiului. Respectul unor oameni care știu că, fiind mai puțini, fiecărui greșeală a unuia le umbrește munca în fața a sute și mii de călători. Ceea ce nouă nu ni se întîmplă, o greșeală a unuia dintre noi petrecîndu-se în fața unuia sau a doi itb-iști și pierzîndu-se în mulțimea milioanei. Sîntem deci și noi datori să le arătăm tot atîta respecte cît ne arată ei nouă. Așa lucrurile vor merge din ce în ce mai bine, poate chiar pe roate.

N. IULIAN ■

Noutăți I. T. B. -iste

Trecerea masivă pe reconșionarea pieselor de schimb prin introducerea tehnologiei moderne de reconșionare, ceea ce va permite sistarea importului de piese și recuperarea altora.

Scoateră din imobilizare a autobuzelor (peste 60 care zăceau de cîțiva ani în autobaze, circulă). Vom merge mai repede și vom păstra distanța între noi.

Pregătirea șoferilor pe simulatoare, avînd ca beneficii: cunoașterea bordului în 10 ore (față de 40) fără consum de carburant, fără uzarea mașinii și... fără aglomerarea străzii.

Școlarizarea intensivă care va permite repartizarea în funcția de capacități și aptitudini și formarea unui șofer bun în numai 6 luni (față de 12 luni, ca pînă acum).

Pînă la sfîrșitul anului, prin dotările primite în planul de investiții, vor veni în ajutorul călătorilor bucureșteni încă 260 de autobuze, 215 taximetre și 40 de tramvaie silențioase. Acestea vor întări liniile deficitare din cartierele noi (de exemplu Șoseaua Giurgiului) și virful de după-amiază, alături de îmbunătățirea traseelor existente, rămînd în atenție, cînd se poate, înființarea de noi linii și prelungiri.

Întărirea personalului de control al traficului I.T.B. în puncte fixe, care, cu ajutorul radiotelefoanelor, să anunțe dispeceratul central ori de cîte ori au loc blocări, accidente, pene, asigurîndu-se astfel posibilitatea intervenției rapide pentru remediere.

I. N. ■

Fotografii de EMANUEL TÂNJALA ■

VIN' LA MINE, PUIULE!

Un copil de patru ani, Nicolae Păpușoiu, se juca pe unul din trotuarele străzii 30 Decembrie din Ploiești. De pe celălalt trotuar l-a strigat mama: „Vin' la mine, puiule!”, fără să se uite nici în dreapta, nici în stânga, la mașini, Nicolae, ascultător, a traversat și a fost accidentat mortal de un autocamion, proprietate a C.A.P. Călugăreni-Prahova. Primele cercetări au stabilit că șoferul a condus neatenț, aflându-se și sub influența alcoolului, dar că și mama poartă o parte din vină. Acum e prea târziu pentru regrete.

PRINȘI CU CIMENTUL ÎN SAC

Deunăzi, șoferul Toma Stan și Teodor Bălan, muncitori necalificați la șantierul fabricii de zahăr din Urziceni, au plecat acasă luând în autocamion, ca amintire, 25 de saci de ciment. Ce s-au gândit ei? „La urma urmei, n-avem nevoie de un asemenea suvenir, fiindcă șantierul îl cunoaștem și așa foarte bine. Hai mai bine să vindem sacii”. N-au apucat să-și pună planul în aplicare, fiindcă de colecționari s-a interesat miliția din Urziceni, care i-a prins cu cimentul în sac.

VISUL ÎNTRERUPT

O autodubă proprietate a Secției de îmbunătățiri funciare din Rîmnicu Vilcea s-a răsturnat în albia pârului Hotarasa. La volan se afla Lazăr Drăguțoiu, care nu era șoferul autodubei și nici măcar nu poseda permis de conducere. Șoferul adevărat, Valeriu Bondoc, se afla alături de el, beat. Dăduse volanul amicului, ca să poată visa în liniște. S-a trezit la spital. A declarat că n-a visat frumos.

SPIRITISM

Intorcându-se la locuința sa din Craiova, Dumitru Stoica a auzit zgomote ciudate. Să fie oare strigoi?, s-a întrebat omul. Dar fiindcă nu aștepta vizitatori de pe celălalt tărâm, a dat alarma. Și bine a făcut, deoarece după doar câteva ore de suspense miliția din Craiova a identificat hoții deghizați în fantome: Ștefan Frunză și Petre Constantinescu. Ar fi vrut ei să rămină nevăzuți, ca orice fantomă care se respectă, dar nu le-a mers.

ACCIDENT ÎN LUNCA CORBULUI

Pe drumul național 65, în apropiere de Lunca Corbului, Argeș, un autocamion al autobazei Filipești, condus de Gheorghe Brezeanu, a tamponat grav autocamionul 22-B-8279, care staționa reglementar, cu luminile aprinse, în pană. Au fost cîțiva răniți. Cauza — vechiul dușman al șoferilor: adormirea la volan. Dacă cel puțin Gheorghe Brezeanu ar fi dormit cu ochii deschiși...

ÎN GURA LEULUI

Tinerii Costache Stere, din strada Gura Leului 6, București, și Anton Vasile din Afumați, Ilfov, s-au infățșat la bufetul din strada 7 Noiembrie, nu ca să servească un sprîi, ci să se autoservească. Au furat, în toiu nopții, bunuri în valoare de citeva mii de lei. Chestia cu autoservirea n-a ținut, cei doi nimerind, în cele din urmă, la circumscripția 4 de miliție. Din punctul lor de vedere au nimerit tocmai acolo unde nu vroiau. Mai bine stăteau acasă, Costache, în Gura Leului 6!

LIONEL NIȚESCU ■

CU O PALMĂ MAI JOS DE CEREBEL

...Dar nu face zece metri cînd, neluat în seamă, tovarășul se repede pe la spate și, cu un gest de crasă bestialitate, începe să-l lovească. După primele două lovituri, care numai providența a făcut să nu-și nimerească ținta, fiind date cu o palmă mai jos de cerebel, celălalt tovarăș cade jos și reușește, stringînd genunchii la piept, să oprească a treia lovitură ce venea drept în numele tatălui. Apoi, unui tovarășu care, acum, după cum ar spune un autor de aventuri, simțise gustul singelui. (Din declarația martorului I. P.).

JOIANA ERA HOATĂ

Cu citva timp în urmă, la C.A.P. Pantelimon a decedat o vacă de rasă. Cerindu-i-se explicații, brigadierul I.V., în îngrijirea căruia se afla animalul, a dat organului de cercetare penală următoarea declarație: „Joiana asta, fiind prea lăcomă, a sustras în repetate rânduri din hrana colegelor vecine și atunci a decedat”. De unde se desprinde morala că furtul și lăcomia nu privesc nici chiar patrupelelor. (Din declarația martorului I.V.)

SEMNEAZĂ BRE, NEA DUMITRESCULE!

În ultimii cinci ani, Mircea Dumitrescu, șef al laboratorului de cofetărie și patiserie al Întreprinderii comerciale de stat, Roșiori de Vede, și Marinel Constantin, șef de depozit, și-au însușit mai multe bunuri din gestiune printr-un fel de „ajutor reciproc”: cînd controlul cădea pe capul lui Dumitrescu, acesta îi făcea transfer fictiv de mărfuri lui Marinel. Dacă inventarul bătea la ușa depozitului, transferul era expediat lui Dumitrescu. Jocul era înlesnit de economistul Petre Voiculescu. Dialogul

avea. Numai tatăl nu începuse să mănince. Sta pe gânduri și se uita mirat la nevestă:

— Aa, ba fa, tat' to az'noapte țuică n-a cerut?

APOSTOL TURBATU ■

Dumitrescu despre Marinel și Voiculescu: — Nota fictivă de transfer, nr. 66, a fost întocmită tot de Voiculescu, care mi-a spus că, de data aceasta, Marinel are stoc supranormativ și că urmează ca eu să primesc doar scripici mărfurile și apoi să le restituie. Era și Ionete Eftichia de față și ea mi-a zis: „Semnează bre, nea Dumitrescule!” Am făcut greșeala și am semnat această blestemată de notă fictivă. Cînd am semnat-o nu mi-am dat seama pentru că nu aveam ochelari.

Și nu e adevărat că i-aș fi dat lui Coloc două kilograme de fursecuri pe gratis. E zvon. Precizez că șeful contabil, Vărațic, m-a sfătuit să declar că mărfurile mi-au fost furate de subalterni și astfel el îmi va acorda permisibilități. Chiar și Stavara-

che, directorul, în ianuarie, 1975, a zis că eu n-am vrut să recunosc că am fost furat de subalterni, și că o țiu una și bună în legătură cu transferul 66. În realitate, eu cred că m-au înșelat Marinel, Voiculescu și Ionete.

Marinel despre Dumitrescu:

— Am auzit că subalternii îl cam pișeau pe Dumitrescu. Chiar pot să jur, pentru că am văzut, cînd Gușter, Angela Florca și Fierăscu luau prăjituri în pachete, fără să le vadă Dumitrescu, și le dădeau la diferite cunoștințe. Din spusele lui Popescu, am aflat că Dumitrescu ar fi dat prăjituri și torturi lui Năstăsescu, lui Voiculescu și chiar lui Voivozescu. (Am citit din declarațiile inculpaților de mai sus, dosar nr. 962/1976, Tribunalul Suprem, așa încît, orice asemănare cu vreunul din textele lui Caragiale este absolut întimplătoare).

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDA NR. 110

Găinarul

În vremuri îndepărtate indeletnicirea de găinar era una dintre cele mai simple, neisprăvitul sărea gardul gospodarului și șterpelea un anume număr de orătâni. Deci definiția e simplă: găinar e acel om care fură găini. Ca să îi găinar nu trebuie să ai vocație, trebuie numai să ții cu tot dinadinsul să fii.

După cite știm, găinarii erau priviți cu infinită ironie și condescendență de către hoții de cai. Aveau și dreptate. Orice s-ar spune, una e să furi cai și alta e să furi găini. Deosebirea e fundamentală. De aceea între găinari și hoții de cai nu poate exista nici o legătură sufletească. Sferiiala găinarului, într-adevăr modestă, nimeni nu devine Rockefeller cu trei roșcate în plus, dar, și asta-i foarte important, și riscurile sînt mici, mici de tot. Ce păteau găinarii prinși în flagrant delict? Erau trași de fundul pantalonilor și admonestați cu citeva ciomege. Cam atît. În schimb, sărmanii hoți de cai. Da! o herghelie de cai de rasă îi putea îmbogăți peste noapte, dar și cînd erau prinși, vai de mama lor. Nu degeaba se spune „L-au bătut ca pe hoții de cai”. Mărturie despre atrocitățile la care găinarii ar fi fost supuși, nu există.

Deci găinarul avea țeluri modeste pe măsura riscurilor asumate, el se mulțunea să mănînce în singurătate o fripturică și pușin mujdei, n-avea ibovnică, nu dădea chiolhanuri, nu chema lăutarii să-i cînte de inimă albastră.

„Explozia psihologică” s-a produs cînd găinarul, învidios pe nivelul de trai mai ridicat al hoților de cai a ajuns la concluzia că ar fi bine să-și extindă raza de acțiune, păstrînd însă intactă modestia riscurilor. Așa se face că deși găinar, a renunțat să mai fure găini, nu prea mai era rentabil, se aventura cu prudență în afaceri de anvergură. „Aventurat” e impropriu spus, găinarul nu cunoaște necunoscutul, el nu se aventurează, el se strecoară, în cel mai bun caz se cocoază ca o rămășiță atavică, i-a rămas în structură ceva din psihologia victimelor de altădată, a luat de la găini obiceiul de a se cocoța, de a inspecta situația și de a o întinde cu promptitudine la o adică. De aceea găinarul are întotdeauna două biografii, una din care reiese că se trage din ramura Cantacuzinilor și alta din care reiese că e fiul unui muncitor oțelar. Găinarul are de asemenea despre fiecare fenomen cite două idei absolut personale care se bat cap în cap precum cocoșii în clipele lor de extaz. Asta-i dă un mare avantaj căci și atunci cînd contrazice la ora

10 seara ceea ce spusese — bătîndu-se cu pumnii în piept — la 10 dimineața, rămîne tot personal, tot integru. Nu neagă ideile altora, își neagă propriile idei. Riscurile nu există, și fată mare și devreme acasă.

Vechiul complex față de gloria și viața plină de primejdii a hoților de cai a luat în noile condiții forme dintre cele mai ciudate. Bunăstarea hoților de cai a reușit să o ajungă din urmă, dar ce te faci cu aureola primejdiei? Ei bine, și găinarul riscă. Din cînd în cînd, din motive de demnitate personală își pune cu prudență existența la bătaie. Chiar în momentele de triumf ale demnității, găinarul, tot găinar rămîne. E în stare, ca în loc de 10 000 lei să încaseze numai 8 000 lei sau să nu plece în august în concediu, uite așa de-al dracului, tocmai în octombrie, cînd e vremea nesigură.

Privește toate avantajele cu modestie, n-are calități dar nici nu se mindrește cu ele. Are și aventuri tragice și citeodată la un pahar de vin regretă că omul e muritor.

Găinarul nu-și poate depăși condiția. Asta e tragedia vieții lui. În clipele de bejenie își amintește de crizele de demnitate și scoate și untul din ele. A făcut și din risc o afacere dintre cele mai rentabile.

... O! Doamne! Unde sînt găinarii de altădată care aveau măcar riscul unor nobile ciomege!

TEODOR MAZILU ■

Mic îndreptar pentru întocmirea anonimelor

Maestre,

Ignoranța, cupiditatea, lașitatea refulată scot capul chiar în preajma Domniei Voastre. Încălziți la piept un șarpe, o anacondă lirică ce se pretinde discipol, care vă citează copios în interviuri, vă trece generos în bibliografie, dar în spate!!!

Vorbește: folosește venin, verde de Paris în cuvinte alese, care nu pot să-i mascheze congenitala invidie, ura, da, ura, trebuie să sublinieze acest cuvînt pe care eu l-aș scoate din fondul principal de cuvinte.

Nu mai mult decît ieri, acest Samurache contemporan, acest material bibliografic pentru fabule corosive, la propunerea dezinteresată a unui confrate, de a publica versurile unui tînar de mare talent, Păscălutză Benjamin, a răspuns că, atîta vreme cît el mai lucrează în redacția pe care o conduceți, acest imberb, citez exact: „Cu creierul neted și limba ciocușă” nu va publica nici un, iar citez: „rînd din ineptiile sale rimate”. De ce asemenea ură, de ce desconsiderarea opiniei dumneavoastră? Acest tînar de mare folos literaturii, care v-a fost recomandat telefonic de un văr de al Domniei Voastre, trebuie să se resemneze acum, să-și puie capăt, să caute un tren în fața căruia să copieze destinul Anei Karenina de Tolstoi Lev?

El trece peste opinia redactorului șef, el împarte sentințe, califică jignitor tinerele condeie, un exemplu B. Păscălutză.

Cei aflați de față s-au privit cu subînțele, au schimbat priviri, iar un alt „prie-

ten”, poetul Mirza, a făcut chiar cu ochiul sting, adică limpede, se duce bătrînul. Nu vă duceți! Arătați-le că nu opinia lor contează, că nu ei hotărăsc destinul tînarului talent Păscălutză în plină afirmare gata să fie frîntă. V-am citit ultimul volum de versuri. Sînt și acum interzis. Un sincer admirator care semnează în numele unui grup de cititori și admiratori ai tînarului și al dumneavoastră personal.

Neluțu
Pentru conformitate
CORNEL UDREA ■

ROTUNDA

Masa din vis.

Pe la cîntatul cocoșilor, ea se scutură din somn cu sentimentul de a fi pierdut ceva în vis, ceva ce nu mai este pe lumea asta.

— Ioane?
— ?!
— Ioane, scoal'mă, dormir-ai mort, că așa te știu de cînd te-am luat. Dormi de parcă ești și tu dus pe-acolo.
— Ce-ți veni fă, acu, în miezul nopții?
— Ho, mă, gură de petece, că nu te mincai. Se făcea că eram la vie și cum mergeam așa pe potecă, mă pomenii cu un nor peste mine și dintr-o dată văzui pe tata. „Aa, ba fată, n-ai o bucată de azmă?” „Ba am tată”. Și cînd să bag mina în desaga norul cu tata cu tot se făcu nevăzut, se risipi. Of, și-mi lăsă așa un dor în inimă și-un oftat.

— Bine că avuseși piine la tine. Că nu te-aștepta să i-o dai, e treaba lui. Așa că nu fi supărată, culcă-te și-om vedea miine ce facem. De, cînt' pune să visezi tocmai asta? Visează și tu altceva.

— Dacă visam unul din ai tăi, din neamul tău, ai fi știut ce să fac. Cînd este vorba de ai mei, niciodată nu zici nimic, mutul pămîntului ce ești, aha! Ai mei totdeauna sînt ruda săracă și nici în vis nu-ți plac...

A doua zi zarvă mare în curte. Se pune la cale jertfa: se tăia o pasăre în cîntea evenimentului de noaptea și felul cum se realiza acest ceremonial se auzea și era cunoscut pe toată ulița și oamenilor — iertați de vorbă proastă! — și la celălalte orătâni. Operația o făceau îndeoșebi copiii, iar locul unde se petrecea acest fapt era după șira de paie. Cîte nu se întimplau după șira de paie! Aici erau încoltite toate păsările și unul din copii țipa: „Țin-te bine la ea și lovește-o”. Biata pasăre zdumecată de la cap pînă la coadă era pregătită după aceea pe jeratic pentru prînz cu ocazia visului de azi-noapte.

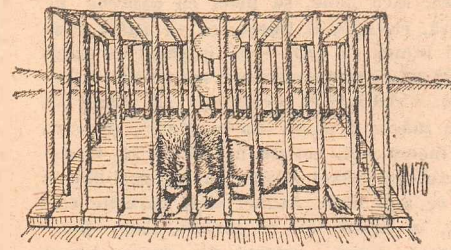
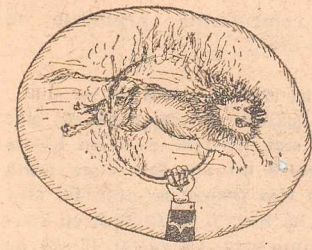
Tatăl, de cînd s-a-nsurat, mănîncă numai capul și gîtul păsării, cele două fete aripile — să se mărite mai repede — băieții, patru la număr, copanele și pieptul împărțit în două, iar cel mic, tîrțita. Numai mama consuma șira spinării, pîn' la sfîrșit potrivit rolului ce-l avea prin tradiție în gospodărie.

După ce se făcuse această împărțire, fiecare atingea cu bucată respectivă în mujdeiul din strachina comună și visau la alte vise viitoare, pentru că găini mai

aveau. Numai tatăl nu începuse să mănince. Sta pe gânduri și se uita mirat la nevestă:

— Aa, ba fa, tat' to az'noapte țuică n-a cerut?

APOSTOL TURBATU ■

MIHAI PINZARU-PIM ■

POȘTA RACULUI

K. K. — EDMOND. Nu mai pot ține pasul. Epistolele dv., cînd pricetenoase, cînd amenințătoare, cînd jignitoare, au sfîrșit prin a mă deruta. Dacă ați fi, așa cum vă pretindeți „fire de spadasi și cavaler” ați evita epitetele de genul „vipere troglodită” mai ales cînd e vorba de o doamnă (CUNIGUNDA), chiar dacă din sa v-a criticat. Cît despre traduceri pe care mi le-ați trimis, ele nu se ridică la înălțimea operelor dv. originale. (Puteți s-o luați ca un compliment.) Prefer o trăsnaie autohtonă unor banalități culese de pe aiurea.

P.S. În ultima scrisoare apare fraza „desigur că ironizîndu-mă sperați să scăpați de mine, dar așa ceva nu este posibil”. Credeți? Oricum, eu voi încerca.

GEORGE SAND: Tot enigmatică, tot răutăcioasă... Noroc că scrisorile dv. nu depășesc spațiul unei cărți de vizită. Citez: „VARIANTA I (RISIPA) „Flacăra nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis și nu uitați să vă iscăliți”. VARIANTA II (ECONOMIE DE ȘAPTE CUVINTE ȘI DOUA PARALE) „Flacăra ia în considerare scrisorile concise chiar și semnate cu pseudonim”. GEORGE SAND”. Din cite înțeleg îmi reproșați faptul că în ultima poezie v-am dat atenție. Nu se va repeta.

E.A. Nu, n-am uitat. Mulțumesc pentru frumoasele cuvinte adresate cenaclului, Andei Călugăreanu și micului Plătici. Aștept scrisoarea următoare, eventual mai pușin anonimă.

AL. MONCIU-SUDINSKI ■

DIVIZIA A : 23 MAI

ARAD : U.T.A. — Jiul Petroșani 3-0 (2-0). O partidă de bun nivel tehnic și cu multe faze curate, dominată de gazde de la un capăt la altul, în fața unei garnituri care n-a opus decât o foarte palidă rezistență. ● Pe de o parte, U.T.A. a jucat ca în zilele ei bune, cu Pojoni foarte siguri și cu o linie mediană — Schepp, Domide, Broșovschi — neobosită, pe de alta, Jiul a contat prea puțin, lăsând totul pe seama citorva scripuri ale lui Mulțescu și Moldovan, ultimul nerefăcut după o accidentare. ● Au înscris Domide și Broșovschi, ultimul de două ori, ambii amintind prin joc de „epoca de aur” a U.T.A.-ei de pe vremea calificării în fața lui Feijenoord. ● A arbitrat M. Buzea 9, ajutat de T. Istrate 9 și I. Pop 9 — toți din București. (Cornel Ionescu). ● TIMIȘOARA : Politehnica — F.C. Bihor 4-2 (2-1). Două reprize identice ca scor, dar nu și ca fotbal, cea de a doua fiind mai frumoasă și mai disputată. ● Victoria gazdelor se plasează dincolo de orice dubiu, Politehnica avind în tinărul Roșca un atacant percutant, practicind un fotbal modern și eficient. ● Ca mai controversată feză a confruntării a fost cea în urma căreia, din penalty, oaspeții au egalat la 1-1. Publicul a protestat vehement la decizia arbitrilor Fr. Coloși, care a penalizat just hențul în careu al lui Mehedințu, transformat mai apoi în gol de orădeanul Popovici. Sportiv, la pauză, fundasul timișorean a recunoscut infracțiunea. ● A arbitrat Fr. Coloși 9, ajutat de V. Murgășan 9 și V. Ivanovici 9 — toți din București. (Dumitru Constantinescu). ● SATU MARE : Olimpia — F.C.M. Reșița 1-2 (1-1). Mare triștețe la Satu Mare, unde gazdele au pierdut două puncte uriașe. Olimpia a evoluat bine numai primele zece minute din fiecare repriză (1-0, gol înscris de Bathori II în min. 10), jucătorii ei căzând apoi într-un mod inexplicabil, permițând oaspeților să se instaleze la conducerea jocului și să câștige pe merit. ● Veniți să se apere, reșițenii s-au văzut generos invitați la atac, golurile lor — Florea în min. 43 și Tănase în min. 75 — fiind o consecință logică a degradingoladei gazdelor, de la care nu poate fi remarcat, cu bunăvoință, decât fundașul Bocșa. În ultimul minut de joc, acesta a fost la un pas de egalare, dar balonul lovit de el a izbit bara. ● A arbitrat un meci sportiv M. Fediuc (Suceava) 9, ajutat de A. Pop (Cluj-Napoca) 8 și T. Vass (Oradea) 8. (Gheorghe Amuza). ● CLUJ-NAPOCA : Universitatea — A.S.A. Tg. Mureș 1-3 (1-2). Victorie indiscutabilă a oaspeților, obținută lejer în fața unei garnituri ce și-a pierdut definitiv șansele și busola. După aspectul jocului, scorul putea lua proporții dacă portarul Lăzăreanu n-ar fi blocat temerar șturile violente expediate de Băloni în minutele 81, 83 și 87. ● E drept însă că golurile oaspeților s-au realizat la gafe monumentale ale defensivei clujene, Vasiliu greșind în două rânduri copilărește, iar Anca trimițând chiar balonul în propria poartă. ● A arbitrat Max. Popescu 9, ajutat de V. Navroșchi 9 și Gh. Dumitru 9 — toți din București. (Radu Mircea). ● PITEȘTI : F.C. Argeș — C.F.R. Cluj-Napoca 0-2 (0-0). Și iată că feroviarii clujeni, după ce au pierdut mai ales pe teren propriu numeroase puncte, se agată din nou de același fir de pai pe care-l prind de câțiva ani încoace. Greu de valorificat această infimă șansă, dar, după cum au jucat în compania vlăgușilor argeșeni, mizindu-se în continuare pe ambiția, efortul și angajamentul total al unor jucători ca Tegean, Boca, Vișan, Ciocan și Moga minunea s-ar putea totuși implini. ● Chiar și pină la eliminarea, pe drept, a lui Radu II, deci pină să ajungă în avantaj numeric, clujenii au arătat o evidentă poftă de joc, în contrast cu amorțelă gazdelor care așteptau o victorie venind din cer. ● În prima parte a meciului, gazdele au ratat unele ocazii, iar ceferiștii, pe contraatac, s-au apropiat pericolos de poarta lui Cristian, dar au fost sistematic oprii de tușierul Gh. Vasilescu II care, uimindu-l chiar și pe arbitru de centru, ridică de fiecare dată fanișonul, semnaland imaginare poziții de ofsaid. ● În repriza secundă, oaspeții au pus cu adevărat stăpânire pe joc, au înscris prin Tegean și Boca, au ratat numeroase alte ocazii, dar au luptat și împotriva celuiilalt tușier, N. Gheorghe, care a bătut recordul, semnaland ofsaid chiar și la executarea unui corner ! ● De menționat că la scorul de 0-0 Dobrin a reușit un gol, dar centrarea care i-a adus balonul venise într-adevăr de dincolo de linia de fund, decizia arbitrilor fiind justă, ca și eliminarea lui Radu II, dealtfel. ● A arbitrat R. Stincan 9, neajutat de Gh. Vasilescu II 2 și N. Gheorghe 2 — toți din București. (Victor Niță). ● CRAIOVA : Universitatea — F.C. Constanța 2-1 (1-0). Dacă ar fi să judecăm numai după șturile și acțiunile avute în prima repriză, am putea afirma, fără teamă de a greși, că Universitatea merita să învingă la o diferență de cel puțin 3-4 goluri. Lansările spectaculoase, în adincime, lucrate de Balaci, pătrunderile în forță și viteză ale lui Desclnicu, șturile-bombă ale lui Oblemenco (din care unul, în minutul 19, zguduie bara laterală după ce amușise un stadion întreg) sau ratările lui Cămătaru și Crișan puteau fi tot atâtea goluri, cu mai multă șansă sau, dacă vreți, cu mai multă luciditate. ● Golul vine tirziu, tocmai de unde ne așteptam mai puțin : Dașcu în minutul 35. ● În partea a doua a întâlnirii, micuțul extrem stînga — care nu prea fusese văzut pină la primul gol, studentul lăsându-l să șomeze și forșind mereu partea dreaptă, deși Crișan

juca slab — zburdă în careul advers, cu un remarcabil simț al porții și cu o bună detentă, reușind să înscrie din nou în minutul 55, la o centrare a lui Balaci. ● În continuare, Universitatea slăbește ritmul, constanțenii ies ceva mai curajoși la atac și în minutul 60 Mărculescu înscrie pe lângă Purcaru, ieșit inoportun din poartă. Meciul devine confuz, cu numeroase greșeli tehnice, fiind cu totul sub nivelul primei reprize, sub aspect spectacular. Studenții îngheșuie acum jocul pe spații mici, traviu de despecer al lui Balaci nu mai are aceeași eficacitate, iar acțiunile lor sînt rezolvate de portarul Popa, foarte bun în această repriză. ● A arbitrat Gheorghe Popovici 7, ajutat de Constantin Raica 7 și Vasile Măndescu 7 — toți din București. (Răzvan Bărbulescu). ● BUCUREȘTI : Sportul studențesc — Rapid 2-2 (0-1), la capătul unui meci mediocru și adesea plictisitor, care a avut marea avantaj de a nu nemulțumi, în final, nici una dintre combatante, Sportul lustruindu-și blazonul de neînvingă în retur, iar Rapidul cucerind un punct scotit în deplasare. ● Pe nesimțite și fără să deșune prea mari eforturi, giuleștenii au ajuns să conducă la 2 goluri diferență, Leșeanu în min. 43 și Rontea în min. 48, dar mai drept ar fi fost ca diferența să fie mai mare, arbitrul Petriceanu anulind, în minutul 12, un gol perfect valabil înscris de Rontea, la o centrare a lui Bartales. La faza cu pricina, la care așezarea fundașului Tănăsescu elimina posibilitatea unui ofsaid, arbitru de centru s-a lăsat indus în eroare de semnalandă eronată a tușierului V. Roșu. ● La 0-2, Sportul n-a dezarmat, s-a întors în atac și a punctat în două rânduri, obținind o egalitate meritată după aspectul jocului. Exact din același loc al gazonului, Tănăsescu a avut de executat două lovituri libere, a doua acordată cu îngăduință, centrările lui fiind fructificate de Marica și, respectiv, Mircea Sandu. La golul egalizator, mingea n-a intrat în plasă, dar ea a lovit bara de fier, decizia arbitrilor de a-1 valida, chiar dacă dezaprobată de public, fiind exactă. ● Mai reproșăm conducătorului jocului greșeala dublă din min. 53 cînd rapidiștii au cerut, pe bună dreptate, penalty la o fază în care Marin Stelian a fost agățat de picior de Răducanu. Infracțiunea a fost evidentă, numai că ea a fost precedată de o iregularitate comisă de Rontea care a ajutat printr-o obstrucție flagrantă pătrunderea coechipierului său. ● Am mai văzut o metodă năstrușnică de a încălzi jucătorii de rezervă. În minutul 10 (!!) al partidei, antrenorul Motroc i-a trimis la încălzire pe Neagu și pe Rîșniță. Ultimul va intra în joc abia după o oră de alergări și genulflexiuni, vreme în care spectorii se vor amuza copios, strigînd că Rîșniță „a dat în clocot” sau solicitînd intervenția pompierilor pentru a-1 stinge pe jucătorul prea înfierbîntat ! Propunem antrenorului Motroc să nu renunțe la „inovația” sa, ci s-o perfecționeze, spre binele fotbalului. Trimiterea rezervelor la încălzire cu un sfert de oră înaintea începerii partidei ni se pare un prim pas pe această cale. ● A arbitrat Nicolae Petriceanu 7, ajutat de D. Ghețu 8 și V. Roșu 3 — toți din București. (Ovidiu Ioanitoaia). ● STEAUA — DYNAMO 1-1 (0-1). Derbyul campionatului nostru a plăcut, dar n-a mulțumit pe de-a întregul. ● Dinamo a vrut victoria, s-a străduit adică s-o obțină, și a fost chiar o vreme aproape de ea. Formația campioană (încă) a făcut tot ce-a putut pentru a contracara forța de joc a liderului, dar — lucru evident odată cu scurgerea timpului — eforturile sale au fost izvorite din ambiția unor jucători ca Lucescu, Dinu sau Dudu Georgescu, și mai puțin susținute de forma de moment a echipei, care rămîne mediocră. ● Steaua putea să înscrie din prima repriză, cînd a avut perioade în care a legat mai bine jocul, dar Iordănescu, Troi și Răducanu au ratat uneori copilărește, din poziții excelente. Este însă de reținut că echipa lui Jenei n-a mai făcut și de această dată jocul colectiv cu care ne obișnuise, atacanții săi complăcîndu-se în lungi acțiuni individuale, nu prea greu destrămate de ferma apărare

dinamovistă. ● Primul gol l-a înscris Dinamo : pasă lungă a lui Dinu spre Lucescu, dribling și centrare excelentă a acestuia, lovitură splendidă cu capul a lui Dudu Georgescu, care i-a lăsat țintuții pe Vigu și Iordache. Cu numai trei minute mai devreme însă (min. 32), Răducanu a fost împiedicat în careul dinamovist de către Sandu Gabriel, penalty de o evidență pe care, din păcate, numai arbitru Rainea n-a realizat-o ! ● Astfel stînd lucrurile, Iordănescu a forțat în a doua repriză de două ori penaltyul, pe care l-a obținut (la cel mai puțin evident fault din cele trei) în min. 75, atunci cînd Rainea — aplicînd o inedită „lege” a cumulului de trei faulturi în careu pentru un 11 metri ! — a indicat punctul loviturii de deapă. A transformat tot Iordănescu, după ce însă Ștefan respinsese primul șut. ● Rezultatul este într-adevăr echitabil, și mai cu seamă mulțumitor pentru ambele echipe, care au mai scăpat astfel de o grijă pentru actualul campionat — dar cel mai frumos lucru al meciului rămîne, după părerea noastră, prezența a peste 50 000 de spectatori în tribunele stadionului peste care, în repriza secundă, pare a se fi declanșat potopul lui Noe. ● A arbitrat Nicolae Rainea (Birlad) 6 ajutat de G. Fodor 7 și D. Isăcescu 8 — ambii din București. (Dumitru Graur). ● BACĂU : S.C. — Politehnica Iași 3-2 (1-1). Derbyul Moldovei — foarte disputat, pasionant, cu răsturnări spectaculoase de scor, nedecis în favoarea vreunei combatante pină în finalul său — a suferit din influența care l-au marcat în chip hotărîtor. Primul factor de influență — ploaia, care a transformat terenul în patinoar și jucătorii în acrobați. Al doilea factor de influență — arbitru, care a făcut o singură greșală în tot meciul, dar o greșală gravă, decisivă pentru întreaga desfășurare ulterioară a partidei. În minutul 38, la un fault obișnuit de joc al fundașului ieșean Mureșan — căruia în prealabil — câteva minute înainte, îi arătase cartonașul galben — arbitru Sever Drăguțici i-a arătat cartonașul roșu, hotărîndu-i deci eliminarea din teren. Subliniem : în urma unui fault obișnuit, pe care nici un arbitru din lume nu l-ar fi taxat cu atîta asprime. ● Această eliminare producîndu-se la scorul de 1-1 (marcaseră Dușan — pentru gazde, Romilă, din 11 m — pentru oaspeți), echipa ieșeană s-a văzut nevoită să joace aproape o oră în 10 oameni, ceea ce în economia și desfășurarea ulterioară a partidei nu avea să treacă fără urmări. ● Luînd conducerea prin golul înscris de Dănilă în urma căderii într-o bală a fundașului băcăuan Margasoiu (contraatac Doru Ionescu, centrare — Dănilă, șut-gol : 1-2), oaspeții vor fi după aceea asediați pină la sfîrșitul meciului, vor lupta eroic, „pe baricade”, zeci de minute, dar vor ceda în cele din urmă (ce mult a contat în uzura echipei absența unui om !), primind două goluri de la Băluță și Șosu, cei mai buni oameni de pe teren alături de Aelenei, Pană și de ieșenii Romilă, Simion și Costăș. ● A arbitrat Sever Drăguțici (Drobeta-Turnu Severin) 4, ajutat de I. Igna 10 și I. Lăcățiș 9 — ambii din Arad (Marius Popescu).

DIVIZIA B : 24 MAI

● ORĂȘTIE : Dacia — F.C. Șoimii Sibiu 0-1 (0-0). Partidă dramatică, gazdele jucîndu-și una din ultimele șanse de supraviețuire, iar oaspeții făcînd eforturi să nu piardă „trena” liderului. ● Meci plăcut și sportiv, desfășurat în fața unor tribune arhipline, cu spectatori din localitate, Deva, Sibiu și chiar Hunedoara. Mai mult de jumătate din meci, Dacia a dominat, impulsivitate de galerie care a răgușit strigînd „luptă, luptă, Dacia, să între Corvinu-n A”, dar dominația ei a fost haotică și fără lumină. ● Scăpați basma curată din strînsoarea gazdelor, care au ratat câteva ocazii (au avut și două bare), sibienii au echilibrat jocul trimițînd câteva contraatacuri extrem de periculoase. La unul dintre acestea, în min. 80, Marcu a fost faultat în careu, arbitru a mutat infracțiunea dincolo de 16 metri, Marcu a șutat într-un apărător din Orăștie, balonul i-a revenit și de data aceasta a reușit imparabil, hotărînd o victorie meritată, dacă ținem cont de luciditatea și tehnicitatea superioară a garniturii oaspete. ● A arbitrat C. Manușaride

(București) 8. (Cornel Ionescu). ● TURNU MAGURELE : Chimia — Dinamo Slatina 2-0 (1-0), victorie obținută împotriva cursului jocului, cei care au evoluat mai bine, ca o adevărată mașină de pase la mijlocul terenului, și au ratat mai mult fiind oaspeții. Mincioagă în min. 5, 14 și 16 a irosit ocazii de gol uriașe, privindu-i pe slătineni de egalarea golului înscris de Nica, în min. 8. La rîndul lor, chimiștii au trimis de două ori mingea în bară, min. 25 și 30, dar jocul lor a fost lipsit de orizont, bazat numai pe forță și ambiție. În min. 76, slătinenii trec din nou pe lângă egalare — bară a lui Răutu — pentru ca apoi, cu 2 minute înainte de final gazdele să înscrie golul al doilea, la o fază confuză, la care mingea n-a intrat în plasă, dar pe care arbitru M. Vasiliu, aproape de fază, a văzut-o în gol, ajutat și de semnalandă promptă a tușierului M. Marinici. Dinamoviștii, în frunte cu Taralungă, au protestat vehement și nesportiv, Ciocioană văzînd cartonașul roșu. ● A arbitrat M. Vasiliu (Ploiești) 8. (Ilie Dobre). ● BUCUREȘTI : Progresul — C.S. Tîrgoviște 1-0 (0-0). Pas foarte mare al echipei bucureștene spre divizia A ! ● Progresul a început meciul în trombă, ratînd în primele șase minute cele mai mari ocazii ale meciului (Dumitru — șut peste bară din 6 m ; Iuț al lui Apostol în fața porții goale), dar încet-încet partida s-a echilibrat, ba chiar de multe ori, la cirna jocului au trecut oaspeții. ● C.S. Tîrgoviște — fără Tătaru II, Tănase și Sava, oameni de bază în echipă — a jucat curajos la București, lăsînd o bună impresie celor peste 10 000 de spectatori care au umplut pină la refuz... malurile de pămînt dimprejurul stadionului Progresul. Echipa oaspete n-a avut mari ocazii de gol (de notat pot fi doar incursiunile, prin efort individual, ale lui Neagu, care a produs panică în min. 16 și 41), dar jocul său de ansamblu a plăcut, mai cu seamă prin comparație cu felul în care au evoluat elevii lui Mateianu. Cu cei trei jucători amintiți (suspendați sau accidentați) în teren, părerea noastră este că formația lui Nicolae Tătaru nu ar fi pierdut acest meci, relansînd lupta pentru promovare. ● Unicul gol, înscris abia în minutul 84, atunci cînd prea puțin se mai așteptau, poate concretiza o lege necrisă a fotbalului nostru : „totul e să fii în careu, chiar la întîmplare, poate ieși ceva !” Și, într-adevăr, în min. 84 D. Ștefan a executat o lovitură liberă, Dragu a șters balonul cu fruntea, mingea a lovit soldul lui Ene (excelent pină atunci). Haidu n-a putut reacționa și... victorie pentru Progresul, extrem de prețioasă ! ● A arbitrat O. Anderco (Satu Mare) 10. (Dumitru Graur)

5 minute cu antrenorul ILIE OANĂ

Fotbalul nostru are o singură soluție : s-o ia curajos de la capăt !

— Tovarășe antrenor Oană, vă propun să începem dialogul nostru referindu-ne la acest sfîrșit de campionat, dominat de plictisală, dezinteres și calitate generală mediocră. Credeți că cenusiul finalului de întrecere este consecința exclusivă a ratării tuturor ambițiilor noastre în planul competițional internațional ?

— Nu. Există desigur o criză de interes ca urmare a ratării obiectivelor competiționale, dar ar mai fi destule altele motive.

— Vă gîndiți și la alte crize ?

— Fără îndoială. La criza de valori, la criza de instruire, la criza de productivitate a centrelor noastre de copii și juniori.

— Centre cărora statul le-a asigurat condiții foarte bune, iar ele produc foarte puțin.

— Ba uneori nu produc nimic. Știți că există serii întregi de juniori în care nu găsești nici măcar o singură valoare, un singur băiat care să îndreptățască speranțe ?

— Ce soluții vedeți în această direcție ?

— Reconsiderarea întregului lanț, verigă cu verigă, și orientarea lui spre producerea de valori. Producem rapoarte, dări de seamă, cifre statistice, producem de toate în afară de fotbaliști.

— Ca fost antrenor al echipei naționale, coechipier, cîndva, al actualului conducător tehnic al reprezentativei noastre, cum apreciați activitatea din ultimele luni în acest sector ?

— Se simte un suflu nou...

— ...Și după suflu ar trebui să vină și noul, nu ?

— Noul a apărut deja, au intrat în echipă o serie de tineri care vor rămîne, cred eu, și vor face treabă, pentru că sînt valori certe (Băloni, de pildă), dar mai sînt și alții care-și așteaptă pe drept rîndul.

— Ce jucători ați titulariza imediat dacă vi s-ar cere acest lucru ?

— Pe Porățchi — n-avem fundași de margine ! — pe timișoreanul Păltinișan și pe Radu II, care este un pericol de moarte pentru orice apărare adversă.

— Ce jucători ați păstra din vechea gardă ?

— Dumitru, Dinu, Sătmăreanu II... Putem oricînd alinia o linie mediană bună, marile probleme sînt fundașii de margine și virfurile de atac care fac de toate în teren cu excepția primei lor îndatoriri : să marcheze goluri.

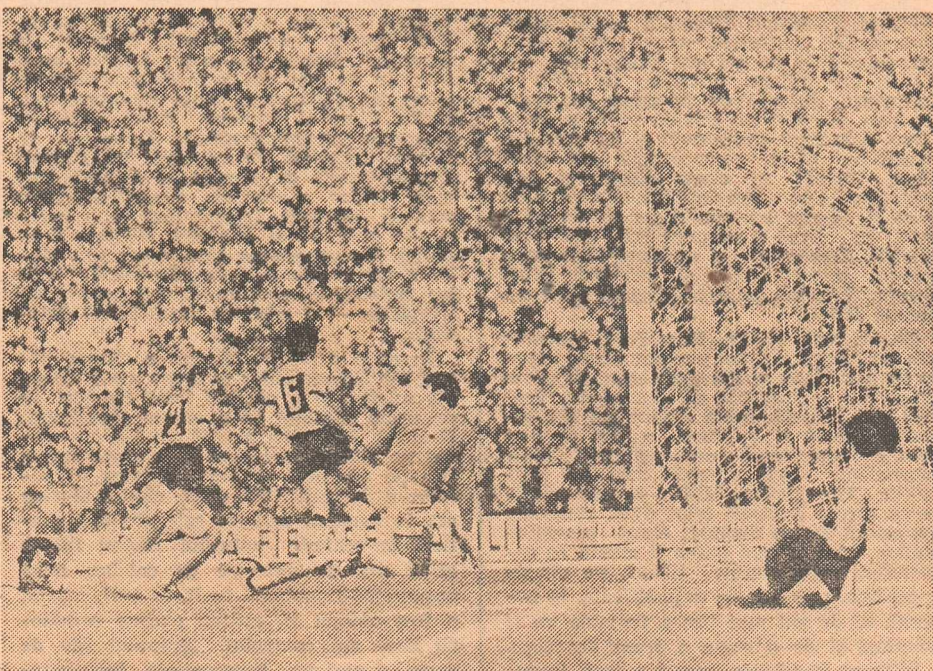
— Cum priviți viitorul sezon internațional al fotbaliștilor noștri ?

— Cred că reprezentativa se „va lega” pină la toamnă, speranțe îmi dă și Steaua, de restul echipelor care vor juca în competițiile europene ce să spun ? După cum se prezintă azi, au șanse foarte mici.

— Care este după părerea dumneavoastră soluția fotbalului nostru ?

— Singura soluție a fotbalului nostru este s-o ia curajos de la capăt. Să promoveze tineretul. Să pună cit mai repede în drepturi noul !

M. POPESCU ■

Răducanu ingenușcheat de fosta sa echipă, dar de data aceasta mingea va ocoli poarta.

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ ■

MILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

Hearst, Patty et Co

Urmărit cu mare atenție, lungul proces avea să se termine, totuși, într-o zi. Acea zi a fost simbăta, 20 martie 1976. Atunci, juriul — atât de exigent și imparțial, care ascultase într-o tăcere perfectă și fără reacții de vreun fel lungul rechizitoriu, la fel de lungă pledoarie a apărării, lungile depoziții ale martorilor acuzării cit și pe cele ale apărării — s-a pronunțat răspicat, după la fel de îndelungate deliberări care au durat peste 11 ore: „Noi, juriul, o declarăm vinovată”. Vinovată de a fi participat deliberat și cu arma în mână la jefuirea băncii Hibernia.

Patricia Hearst, în timpul procesului său la San Francisco.

„unul dintre cele mai senzaționale din era televiziunii”. „M-am gândit mereu că n-am nici o șansă să scap” — murmură ea avocatului apărării.

Cum spuneam, după peste 11 ore de deliberări s-a ajuns la impresionantul verdict. Mai trebuie, totuși, spus că el a fost adoptat în totală unanimitate de cei 12 membri ai juriului care au constatat că cele 22 capete de acuzare sînt prea grave.

Cine era inculpata pentru a cărei apărare fusese angajat cel mai prestigios avocat american?

4 februarie 1974. În orașul San Francisco părea că în această zi nu se va înregistra nimic neobișnuit. Desigur, dacă excludem câteva incidente de rutină, ciocniri de mașini sau furturi nesemnificative. Domnișoara Patty, pe atunci de 20 de ani, venea spre casă în mașină, mai atentă la noul val al melodiiilor de rock-and-roll ce se succedau în radioul superbeii limuzine decât la ceea ce se întâmpla pe șosea. Dar tinăra domnișoară cu sufletul curat n-a ajuns acasă nici după o oră, nici după trei, nici după o zi. Ingrijorați, părinții au anunțat poliția. Minuțioasele și amplele investigații n-au dus însă la nimic. Nici un accident și nici vreo aventură a tinerei domnișoare. Mai rămăsese o posibilitate: răpirea. Și, într-adevăr, la puține zile după dispariția fetei se află că ea a fost răpită de membri ai... armatei de eliberare simbioze (?!). Pentru moment, deci, fata apare ca o nevinovată victimă a unor răpitori neobișnuiți care, în loc să reclame o sumă acătării pentru eliberarea ei, cer tatălui să distribuie hrană în valoare de două milioane dolari indigenilor de pe coasta Pacificului. Cererea a fost îndeplinită. Tatăl „răpitei” afirmă că a dat 500 000 dolari, ceea ce, spune el, ar fi reprezentat un sfert din avere. Restul i-ar fi oferit grupul său financiar. Au mai trecut însă două luni și știrile — de la sau despre Patty — lipseau cu totul. Pînă într-o zi cînd lumea i-a descoperit stupefiată fotografia în ziare. În miini avea un pistol mitralieră și participa la jefuirea băncii Hibernia. De atunci și pentru acest motiv a început să fie căutat asiduu de FBI — Biroul Federal de Investigații — pe întregul teritoriu american. Apoi în Canada, în Mexic, în Guatemala. Fata era Patricia Hearst, fiica lui Randolph A. Hearst, magnat al presei americane, reprezentant al unei celebre familii a cărei istorie o vom depăna în continuare.

„Rămîneți unde sînteți. Trimiteți fotografiile și eu voi furniza războiul”. Acesta este textul celei mai celebre telegrame din istoria presei americane. Depeșa fusese adresată în anul 1898 artistului american Frederic Remington de către William Randolph Hearst care-l trimisese la Havana în calitate de correspondent și fotograf al cotidianului „New York Journal”. Textul citat era un răspuns la telegrama prin care Remington îi spunea lui Hearst că „întrucît aici domnește calmul

și nu va mai fi război, doresc să revin la New York”.

Hearst, zic istoricii, n-a furnizat, în adevăratul sens al cuvîntului, războiul hispano-american din 1898, dar campania pe care o ducea în ziarul său a contribuit mult la izbucnirea conflictului. Potrivit biografilor, William Randolph Hearst n-a fost un „self made man”, spre deosebire de cea mai mare parte a miliardarilor și „regilor” americani ai epocii. Se născuse în 1863, la San Francisco, și era deja foarte bogat. Și aceasta datorită unui pionier al Far West-ului care fusese tatăl său, George Hearst, ajuns în California pe vremea celebrului drum spre aur al anului 1850. După cum afirma el, „Hearst, tatăl, nu s-a îmbogățit minind solul californian cu sudoarea frunții sale, ci speculînd concesile miniere, companiile de căi ferate și de creștere a bovinelor”. De asemenea, din rațiuni politice el cumpărase în 1880 ziarul „San Francisco Examiner”, iar între 1886 și 1891 fusese senator al S.U.A.

În anul 1859, pentru 450 de dolari, George Hearst cumpărase jumătate din acțiunile minei de aur Alvah Gould, apoi, pentru alți cîțiva dolari, o șesime din Ophir — cea mai bogată dintre toate minele de argint din Nevada — care, în 1863, anul nașterii viitorului magnat al presei, aducea venituri în valoare de patru milioane de dolari. Curînd, Hearst și asociatul său James Ben Ali Haggin au cumpărat Homestake, cea mai mare mină de aur din Statele Unite. Apoi au achiziționat Anaconda, care era în exploatarea cuprului ceea ce era Homestake pentru aur. Membru înflăcărat al clubului milionarilor, amator de whisky, tutun, pocher și curse rapide de cai, George Hearst se inscria, astfel, în colorata legendă a „regilor” minelor de aur din Far West.

Toate acestea sînt suficiente pentru a conchide că tinărul William Randolph Hearst pornea în viață pe baze dintre cele mai bune. A urmat doi ani 1881—1884 de studii universitare la celebra instituție de învățămînt superior Harvard. Apoi a început să fie atras în mod deosebit de ziaristică. A făcut practică la diferite ziare americane, între care și „New York World”, condus de celebrul Joseph Pulitzer. Cînd în 1887, revenea în California pe deplin încrezător în posibilitățile sale, tatăl i-a oferit vaste domenii din imperiul său. Mai exact, o treime dintr-un ranch mare cît un departament francez, părți din mina Homestake și o treime din beneficiile minelor de cupru Anaconda.

Deci William Randolph avea 24 de ani și putea să trăiască liniștit și într-o perfectă opulență. Dar nu-i era felul. Cînd papa Hearst a murit — în anul 1891 — lăsînd 10 000 ha în Arizona, 1 800 ha la sud de San Francisco, 600 000 ha în Mexic, 110 000 ha între coasta Californiei și Munții Santa Lucia — el a cerut ca drept de moștenire ziarul „San Francisco Examiner” care, pe atunci, avea un tiraj de 5 000 exemplare, fiind deficitar cu regularitate.

— Într-un an, spunea încrezător noul proprietar, tirajul va trece de 10 000 de exemplare. În doi ani vom avea beneficii, iar în cinci vom avea cel mai important ziar de pe coasta Pacificului. Profetia s-a realizat dar mai mult ca sigur că nu s-ar fi întimplat așa dacă William n-ar fi apelat la pungața de aur pe care o moștenise. După propria mărturisire, a cheltuit peste zece milioane dolari din averea sa pentru a deveni un mare editor de ziare. Acestea fiind spuse, el s-a lansat energic în ziaristica americană, cu idei innoitoare: titluri mari, în negru și roșu, caricaturi, benzi desenate, editoriale ascuțite, dezvăluiri scandalose și în mod scandalos exagerate, atacuri politice personale. Multe îi mergeau bine lui William Randolph, care nu avea decît o singură idee: nimic nu înlocuiește ceea ce americanii numesc cifra de afaceri a unui ziar. Și circulația lui „San Francisco Examiner” creștea constant. În primii ani, de parcă nimic nu s-ar fi schimbat, Hearst petrecea la „Examiner” 18 ore din 24. Avea idei, era debordant, toate acestea ascunzînd sub o excentricitate aparentă un om foarte calculat.

După ce a „cucerit” coasta Pacificului, William Randolph Hearst a pornit ofensivă pentru „cucerirea” coastei Atlanticului, de o sută de ori mai importantă din punct de vedere ziaristic. În 1895 a cumpărat „New York Morning Journal”, ce avea pierderi tot atât de serioase ca și „San Francisco Examiner” și pe care l-a lansat pe piața la concurență cu „New York World”, al cărui proprietar era Pulitzer. Acest ultim cotidian se vindea cu 2 cenți, Hearst l-a vîndut pe al său cu 1 cent. Pe urmă a angajat cei mai buni ziariști, desenatori și scriitori din acea vreme, printre care și celebrul Mark Twain. Evident, pentru început, avea un enorm deficit.

Un an mai tîrziu „New York Journal” era cotidianul cel mai popular de pe coasta de est. Unele ediții erau trase în peste un milion și jumătate de exemplare. Tocmai din această luptă dintre cei doi giganți, Hearst și Pulitzer, a luat naștere ceea ce americanii numeau „the yellow journalism” după o bandă desenată intitulată „The Yellow Kid”, pentru publicarea căreia patronii celor două cotidiene avuseseră aprige dispute. Acest senzaționalism, cum ar mai putea fi numit, se caracteriza prin enorme titluri, pe cît de seducătoare pe atât de nejustificate, în general, 35 de ani mai tîrziu, formula va fi adoptată și de o parte a presei franceze.

William Randolph Hearst a ieșit învingător din duel, ceea ce nu l-a împiedicat pe Pulitzer să prospere în continuare, numele său rămînînd în istorie prin cele-

brele premiilor „Pulitzer”, care sînt acordate și astăzi celor mai merituoși ziariști americani. După „cucerirea” orașelor San Francisco și New York, Hearst și-a extins imperiul în toate marile orașe americane din Pacific pînă în Atlantic, din Canada pînă în Mexic. Foarte curînd, a devenit proprietarul unor ziare din Chicago, Boston, Washington, Detroit, Seattle, Rochester, Los Angeles, Oakland, Syracuse, Baltimore, Pittsburgh, Atlanta etc.

În 1929, cînd era la apogeu, Hearst dispunea de 25 din cele mai mari ziare americane și de peste 12 reviste, averea sa personală fiind estimată la 200 milioane de dolari.

Între timp, W.R. Hearst făcuse un lucru pe care nu-l făceau și... nu-l fac nici azi... decît rar magnații și miliardarii americani: profitase de banii de care dispunea și încă în cel mai ostentativ mod cu putință. Între atîtea alte lucruri, Hearst își oferise două pasiuni. Una se numea, în spaniolă, San Simeon, iar cealaltă, în americană, Marion Davies. Prima era o adevărată frumusețe arhitecturală. Într-un ranch din San Simeon (California), cu o suprafață de 110 000 ha, ranch pe care-l moștenise de la tatăl său, Hearst construisese o clădire cu 150 de camere, diverse clădiri secundare, o mulțime de terase, lacuri artificiale, grădini și alte dependințe tradiționale, a căror valoare se ridicase la 40 milioane dolari.

O altă tradiție pe care Hearst o păstrase la San Simeon era aceea a prostului-gust, lucru specific, în general, noilor îmbogății. Pe Cuesta Encantada, Coasta Fermecată, cum îi plăcea s-o numească, devansînd Disneyland-ul cu o jumătate de secol, Hearst amestecase toate stilurile și toate epocile... Turnuri crenelate medievale, cupole și minarete în stil maur, colonade grecești, atriumuri romane, lemnierie în stilul renașterii italiene, mozaicuri bizantine, grilaje în stil colonial spaniol. În afara prostului-gust, Hearst dovedea o lipsă de cultură care, adesea, era notorie la bogății americani din acea epocă. Credea, fără îndoială, că putea compensa lipsa aceasta alinîndu-și în bibliotecă personală din San Simeon cele 5 400 de cărți legate în piele și cu cotoarele scrise în aur.

Celelalte 149 de încăperi ale castelului Hearst le țicisise cu colecții de toate genurile, printre care se aflau inestimabile piese de orfevrerie semnate de Benvenuto Cellini, relicve rămase de la Benjamin Franklin, marmură grecescă, antichități egiptene și tablouri în ulei (de mina a treia). Agenții lui Hearst parcuseră Europa întreagă pentru a cumpăra arta cu tonă și la orice preț. „Dl. Hearst a cumpărat la un moment dat o treime din obiectele de artă existente în lume, de 504 categorii artistice” — declară ghizii în fața turiștilor care vizitează San Simeon.

În 1951, urmașii lui Hearst au donat acest monstru statului California, care l-a proclamat State Monument (monument național). Astăzi, peste 4 milioane de turiști vizitează anual Cuesta Encantada, plătind la intrare cite 3 dolari care fac din pasiunea defunctului magnat al presei americane o afacere care nu mai pare deloc o pasiune.

A doua pasiune a lui William Randolph Hearst, Marion Davies, se numea, în realitate, Cecilia Douras. Era o splendidă blondă cu ochii verzi, admisă de celebrul impresar Florenz Ziegfeld să facă parte din trupa sa de dansatoare — Ziegfeld Follies — care dădea spectacole ce aveau să precedă marile muzicaluri americane. În 1918, Marion avea 25 de ani iar Hearst 55. Hearst era tipul de personaj pe care americanii îl numesc sugar daddy, protector în vîrstă al unei tinere doamne. A pune mina pe un miliardar era visul tuturor actrițelor americane fără falent, care nu se numeau încă starlete. Într-o zi cînd, în liftul din „New Amsterdam Theater” — New York — i-a fost prezentată Marion Davies, Hearst s-a îndrăgostit brusc de ea. Evident, a concediat-o pe Margaret Morris pe care o cultiva atunci — oferindu-i, totuși, considerabile indemnizații de rigoare — și a început „să încurajeze” sistematic cariera artistică a tinerei Marion Davies. Dar Hearst nu se limita la acest „a încuraja”. Lucrul era ușor, întrucît avea interese în mai multe mari studiouri de filme din Hollywood. Deja finanțase mai multe filme și fondase chiar propria companie cinematografică. Finanțată de Hearst, angajată de cineastii lui Hearst, făcută vedetă de ziarele lui Hearst, Marion Davies a devenit, firesc, un mare star al Americii. Lăsînd însă la o parte aceste staruri și starlete, William Randolph Hearst era un tată și un soț. Milioane Hearst, soția — o americană de mijloc, liniștită și, paradoxal, fără preocupări mondene — îi născuse cinci băieți doli-fani.

În ce o privește, Marion a rămas alături de Hearst chiar și după ce a devenit celebră și a cîștigat bani frumoși de pe urma filmelor în care era distribuită. Dealtfel, frumoasa actriță nu l-a abandonat pe Hearst nici cînd el a ajuns într-o situație cu totul delicată. Acestea se petreceau în anii 1929—1932, cînd Marion era la apogeu al carierei sale cinematografice. În schimb imperiul Hearst fusese atins așa de puternic de celebra criză economico-financiară încît, în 1937, Hearst a fost obligat să cedeze pentru următorii zece ani controlul grupului său de ziare, American Newspapers Incorporated. Mai mult chiar, după patru ani a ajuns să vîndă și o parte din marile colecții de tablouri, tapiserii, mobilă ve-

che, obiecte de artă etc. A recurs la câteva mari magazine americane care i-au oferit banii peșin de care avea atîta nevoie.

La foarte puțin timp după încheierea celui de-al doilea război mondial, ziarele grupului Hearst, care acopereau cea mai mare parte a marilor orașe americane, au început să prospere iarăși. Mai multe dintre revistele editate de Hearst, îndeosebi „Cosmopolitan”, „Good Housekeeping”, „Town and Country”, „Motor” au atins tiraje enorme. Astfel, William Randolph Hearst a redevenit „regele” presei americane și așa a rămas pînă la 14 august 1951, cînd a decedat.

A murit în casa actriței Marion Davies, din Beverly Hills, cartierul în care își au reședințe luxoase și cosmopolite marile stele în vogă ale Hollywood-ului. Trăia acolo din 1947, an în care, suferînd un atac de cord, fusese constrins să abandoneze conducerea activă a „imperului” său. Avea 84 de ani, iar Marion Davies 54. În pofida frumuseții și chiar a fidelității sale nedezmintite, Davies nu ajunsese pînă acolo încît să devină „lady Hearst”. Aceasta pentru că, deși Hearst se mutase de mai mult timp la Marion, a rămas în buni termeni cu soția sa, căreia, cu regularitate, îi trimetea tot ce trebuia: bani — nu puțini, desigur — cadouri scumpe etc. La rîndul lui, Hearst n-a putut să-și satisfacă una din marile ambiții: cea politică. Avea opinii schimbătoare, trecea cu repeziune de la o stare la alta dar, în realitate, nu ele aveau importanță, ci mijloacele la care recurgea. Acestea au făcut să fie ales „representative” (deputat) în Parlamentul din Washington (1903—1907). Hearst, însă, n-a apărut decît rareori în Congres, întrucît nu considera mandatul decît un mic debut, și viza mult mai sus... Casa Albă.

De aceea a dorit două înalte posturi, considerate, de obicei, ca primi pași spre președinție: primar al New York-ului și guvernator al statului New York. Nu l-a obținut nici pe unul nici pe celălalt.

Acest membru al partidului democrat era descris ca fiind, în realitate, un autocrat, un patron ale cărui ordine de serviciu începeau invariabil prin peremptoriile cuvinte: „Seful spune...”. Dealtfel, nu întîmplător, celebrul regizor și actor Orson Welles l-a avut în vedere pe Hearst, autoritarismul și apetitul lui de putere, cinismul său, certitudinea lui că totul era posibil cu ajutorul banului, pentru a face un film vestit — „Citizen Kane”. Pornind de la acest film, unii i-au spus magnatului „Citizen Hearst”.

Revenînd la eșecurile sale oficiale, e de consemnat și că ele nu l-au împiedicat să încerce să-și impună ideile politicii americane. Astfel, a făcut campanie împotriva intrării S.U.A. în cele două războaie mondiale. De aceea, în timpul primului conflict mondial, guvernul britanic și francez i-au interzis să folosească poșta și telegraful din aceste țări.

Dar cel mai elocvent exemplu al gândirii sale politice retrograde rămîn vizita și omagiul adus lui Hitler cu puțin timp înaintea războiului. Culmea ironiei sau a miopiei politice, pentru el „caporalul” reprezentă nici mai mult nici mai puțin decît „o forță eliberatoare dedicată consolidării păcii” (!!!?). Persistînd în ideile sale retrograde, 15 ani mai tîrziu avea să-l elogieze pe generalul MacArthur pentru ideile lui belicoase.

Să revenim însă la momentul august 1951, cînd „regele” a murit dar nimeni n-a strigat „trăiască regele” și n-avea s-o facă nici ulterior. Imperiul Hearst există încă și este cel mai important dintre grupurile de presă din S.U.A. Evident, averea lui Hearst a fost împărțită iar principalul moștenitor a fost... fiscul american. Avea sefului actual al clanului, Randolph Hearst II, fiul lui William, a fost pe larg evocată în 1974, odată cu strania răpire a Patriciei.

Într-o zi, un ziarist a pus o curioasă problemă: „Domnișoara Hearst are drept de moștenire la o imensă avere, conform dorinței bunicului ei, William Randolph. Dar dacă ea tot fuge și participă la acte banditești, cum va mai putea intra în posesia moștenirii?”. Ca să nu mai vorbim că ea contractase datorii față de justiție. Poliștii care-o căutau au interogată peste 30 000 de oameni (după unii), 35 000 (după alții), și au petrecut citeva sute de mii de ore pentru a-i da de urmă. La rîndul lor, contabilii F.B.I. socotiseră că toate acestea îi costaseră peste 1 250 000 dolari pînă spre sfîrșitul anului trecut.

Ce s-a mai întîmplat cu Patty după „procesul secolului”? La 13 aprilie a.c. ea a fost operată la o plămîin de medicii spitalului Seguoia din Redwood City (California), iar la sfîrșitul lunii a fost, pe neașteptate, transferată la o Casă federală de refacere din Pleasanton. Rațiunile acestei mutări au fost de ordin financiar: poliția plătea nota ei și a echipel care o supraveghea.

Apoi, la 12 mai a compărut — mută și impasibilă în fața unui tribunal din Los Angeles.

★

Vom încheia cu ceea ce scria un ziar american despre avaturile afacerii Hearst: „Dacă bunicul Patriciei ar fi trăit încă, el ar fi trebuit să convingă mai întîi lumea că nu el a înscenat răpirea Patriciei pentru a face să crească vînzarea ziarelor sale...”

PETRE NICOLAE ■

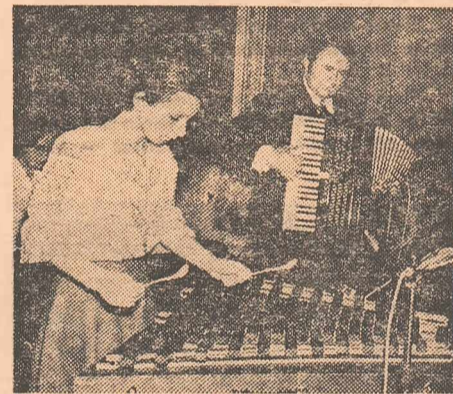
In cea-de-a doua etapă a turneului din Transilvania, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar și-a desfășurat ședințele de lucru în orașele Arad (joi, 20 mai), Oradea (vineri, 21 mai), Satu Mare (sâmbătă, 22 mai) și Baia Mare (duminică, 23 mai). Cu sprijinul Comitetului de cultură și educație socialistă al municipiului București, al conducerii teatrului Lucia Sturdza Bulandra, C. I. Nottara, Giulești, Tândărică din Capitală, al Teatrului de Stat din Brăila, al Centrului Universitar Cluj-Napoca, organizatorii, C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, au reușit să asigure prezența, fie și parțială, a majorității membrilor cenaclului. Aceștia s-au străduit și au reușit să fie ei înșiși, să-și învingă oboseala unor zile extrem de grele, să fie valzi pentru artă chiar când fizicele erau bolnave. Chiar dacă, desigur, se deosebesc prin talent, pregătire sau experiență profesională și de viață, ei s-au mobilizat exemplar pentru spectacol, au reușit să fie alții în fiecare oraș și aceiași în toate. Angajarea liberă, dar responsabilă, față de arzătorul destin al României socialiste de astăzi, omagierea cîrmăciului destinului țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, evidențierea șanselor noului, a forțelor binelui, frumosului, recurgerea la opere în care criticarea deschisă și curajoasă a stărilor de lucruri negative, și un imn, mereu, progresului patriei, unității politice, morale și spirituale a cetățenilor țării, indiferent de naționalitate — iată caracteristicile de fond ale celor 21 de ore de spectacol la care au luat parte peste 11.500 de spectatori. Această etapă a turneului a relevat că în momentul de față Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar se constituie, prin structura sa, ca un colectiv ce cuprinde reprezentanți ai tinerilor muncitori, țărani, intelectuali din țară, în care activează plini de har exponenți ai principalelor naționalități din România — români, maghiari, germani. De aceea, versurile din George Coșbuc, Alexandru Vlahtuță, Octavian Goga, Geo Dumitrescu, Meliusz Jozsef, Dumitru Popescu, M. R. Paraschivescu, Alexandru Andrițoiu, Horvath Imre, Geo Bogza, George Bacovia, cîntecele revoluționare și muncitorești ale românilor și altor popoare au sunat frumos și convingător, spectacolele prezentate fiind adevărate manifeste de conștiință ale tineretului revoluționar din România. Marea lor audiență la public, dovadă participarea fierbinte și spontană la aproape fiecare punct al programului, este de natură să dovedească că în România artiștii tineri se acordă sprijin și interes, că ea este chemată să se constituie ca dimensiune majoră a vieții spirituale a țării. Valorile de esență ale cenaclului nostru, Lumină, Luptă, Libertate, cărorora dealtfel poetul Adrian Păunescu le-a dedicat incendiarul poem numit chiar așa, se adresează forțelor omului tânăr, capacității sale de a înțelege și participa la schimbarea revoluționară.

Să fi alături de țara ta și de conducătorul ei în orice moment, s-o iubești fierbinte prin muncă, să-i dovedești binele cu prețul ființei tale — iată esența lucrurilor prezentate în cenaclu, lucruri atât de bine ilustrate de versurile: „Gurile noastre spun „nu“ birocrăției / Scieroză, dogmei, friei, plînsorii în zadar / Spun „nu“ imburghezirii, trădării, inertei / Un spirit nou cuprinde pămîntul României / Necruțătorul spirit revoluționar (...) Noi ne trăim viața, cum e, cu tot firescul / Dar spiritul acesta păstrează neamul / eaz / E flacăra găsită în ochii lui Bălcescu / Neclătina forță a țării, Ceaușescu / Curajul luptei noastre, în patria de azi”.

La toate spectacolele au fost prezenți membri ai birourilor și secretariatelor comitetelor județene de partid și conducerele comitetelor județene U.T.C.

La fel Evandro Rossetti. Mai nou, Gheorghe Gheorghiu. Sintem în cenaclu nu numai cu îndatoriri egale ci și cu drepturi egale. Sintem datori ca, educînd pe alții, să ne educăm și pe noi înșine, criticînd la obiect, de fiecare dată cînd apar tendințele de brucare a talentului tînăr, de invidie, sau de cupiditate, de egoism, cum se mai întîmplă să răbufnească uneori. Aceste lucruri au fost discutate la cea ședință pe care sperăm să n-o uite nimeni.

Grupul compus din Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski, grup serios în fața căruia stau mai de fiecare dată caiete cu note de la „do“ la „do“, interpretază Nunta, cînd o fi să fim mai mare, Pasărea, Noi, muritorii și piese din folclorului maghiar. Un alt grup, spontan constituit din Dumitru Fărcaș, Gheorghe Mureșan și Adrian Păunescu reușește marile momente ale seriei, un omagiu patriei și conducătorului ei, președintele Nicolae Ceaușescu. Se cîntă Marșul lăncului, Trei culori, 1 Mai, Pe-al nostru steag, Hora Unirii, Internaționala, Bandiera Rosa, Potpurii de melodii românești, maghiare, germane și sirbești, în timp ce Adrian Păunescu recită poeziile proprii un cîntec dedicat președintelui țării, Da, mai avem, Mere de Ardeal, Spirit revoluționar, aceasta din urmă compusă foarte recent. Înainte ca Doru Stănculescu să se dovedească virtuozul dintodeauna cu Ai, hai, George Ciudan, poet și redactor la ziarul județean, recită Blestem trădătorilor patriei socialiste. Cu gîndul parcă la viitoarele concedii tînărul actor Eugen Cristea se remarcă în pantomima În tren, trecînd mai tot timpul inspirat printre vagoanele în mers. Ioan Iacob, de astă dată slab, cîntă Românilor. Cu mult patos și înțelegere a textului, Adrian Păunescu recită din creația poetului Meliusz Jozsef poeziile Alianța, Adevărul, Cîntec, Cîntecul mai mare, Două modalități de a merge pe jos. Înainte de Cozma Răcoare, Evandro Rossetti reușește și el parodîndu-l inteligent și oportun pe Ion Zubășcu să aducă publicului din Arad multă sănătate și fericire din partea lui și a părinților săi, aflați nu în Maramureș ci în Italia. Momente notabile de înalt profesionalism reușesc Valeriu Sterian în Amintire cu haiducii și Educație prin cîntec și Reflex Flacăra a cărui nuanțată interpretare a condus la înțelegerea versurilor tragice ale poeziei celui ce a fost Miron Radu Paraschivescu (Balade și romanețe și Balada păgubșilor). A fost din nou prezent în cenaclu tînărul localnic Radu Romeo (Acel ce patria și-o lasă pe versuri de Victor Tulbure) și a debutat foarte bine un grup vocal de la Liceul nr. 5 condus de profesorul Frantz Watz (În țara frumuseții) și

Debutanța Maria Coroi, o posibilă membră a cenaclului nostru.

Maria Coroi (Dans maghiar nr. 5 de Brahms). Maria (Coroi) a fost cu generozitate acompaniată de Gheorghe (Mureșan). Din partea gazdelor a mai participat la cenaclu poeta Carolina Ilica cu poezia Pădurea. După pauza acordată tinerii bilete primite pentru întocmirea topului seriei, Mihai Stan recită puternica poezie „La poarta grădinilor“ de Dumitru Popescu, meditații grave asupra condiției omului înțeles în primul rînd ca ființă socială. Anda Călugăreanu (Bocet și Noi, nu) și Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan revin în scenă la cererea publicului. Se anunță rezultatele topului (pe care-l publicăm alăturat), se cîntă primele cinci melodii preferate de public și apoi fiecare interpret de marcă susține un mic recital. Cu versuri de Adrian Păunescu și Imn (Ion Nicolescu și Nicu Alifantis) spectacolul se încheie la ora 3 dimineața în ciuda regrelor publicului — deosebit prin sensibilitate și căldură. Ca și mine, cei din sală și-au notat promisiunea lui Adrian Păunescu: „Vom reveni la Arad în 12 și 13 iunie pentru două spectacole“. Afară așteptaseră zadarnic bilete alte cîteva mii de tineri.

ORADEA: Doar 4.000 de oameni din municipiu au reușit să aibă șansa de a participa la spectacol Dealfel, cererea de bilete a fost și aici imensă, incredibilă. Alexandru Andrițoiu a fost prezent alături de noi tot timpul. De mare succes la public s-a bucurat și Nicu Alifantis, ale cărui momente, zile, săptămîni de umilință, de ignorare, chiar în cadrul cenaclului (de către unii membri, firește) au fost corect și exact evocate, și parcă stersese de către Adrian Păunescu. Dealfel, el, Alifantis a și câștigat topul cu Repetabila povară, după ce la Arad îl câștigase cu Decembrie. Talentatul interpret n-a participat la top cu atît de răscăltătorul Imn, tocmai pentru a dovedi complexitatea, valoarea și audiența la public a repertoriului său.

O prezentă aproape permanentă în scenă a avut marea actor Florian Pittiș. A recitat singur poezii din Marx și Nicolae Labiș, a recitat alături de A. Păunescu poezia lui Geo Dumitrescu, Inscrisiile pe piatra de hotar, a mai fost alături de Adrian Ivanitchi, Mircea Vintilă și Eugen Cristea. Marea său talent, complexa sa personalitate, fac din el, unul din oamenii de vîrf ai generației tinere. Din nou excelent grupul Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski și doar cei care au participat nu pot uita magistrala interpretare a cîntecului Noi, muritorii, acela despre muritorii plini de greșeli, despre noi muritorii coautori la nemurirea nemuritorilor. Un emoționant bilet s-a primit din sală: „Credem în voi atît timp cît ne reprezentați“. Asigurați fiind că munca și talentul celor de pe scenă nu fac altceva decît aceasta, tinerii din sală au avut

bucuria să urmărească ore de spectacol cu adevărat extraordinare.

Cu piesa Amiaza pe versurile tînărului poet Aurel Șorobetea, Adrian Ivanitchi prefigurează succesul de mai tîrziu — de la Satu Mare și Baia Mare. Ne aflăm în fața unui cîntec nu numai antirăzboinic, ci plind emoționant pentru pace. Și la Oradea, loc în care cenaclul a fost pentru prima dată prezent, s-a dovedit că unele numere din program au făcut deja carieră și simpla lor pomenire este suficientă: Potpurii de melodii românești, maghiare, germane și sirbești (Dumitru Fărcaș, Gheorghe Mureșan), Pămîntul deocamdată, Eroii și Dulce Românie (Mircea Vintilă), Noi, nu, Șah om și Bocet (Anda Călugăreanu), Ai, hai, Cîntecul lui Iancu și Fără petale (Doru Stănculescu), Cozma Răcoare (Evandro Rossetti), Nunta și Pasărea (Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski), Balada păgubșilor și Balade și romanețe (Reflex Flacăra), Da, mai avem, Repetabila povară (Adrian Păunescu), Nopti, Educație prin cîntec (Valeriu Sterian). Sensul unor poezii de Meliusz Jozsef și Horvath Imre, recitate de către Adrian Păunescu a fost evident: dragostea plină de credință pentru progres, pentru o lume mai bună, pentru România, înțelegerea faptului că nimeni nu devine mai mare dacă-l doboară pe celălalt, lupta împotriva oricărei învrăjbi. O foarte frumoasă poezie, Străbunul a citit Alexandru Andrițoiu.

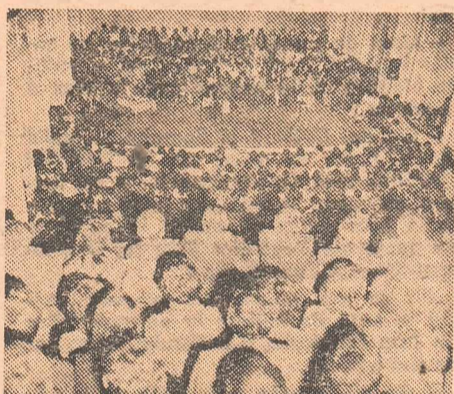
Bine debutează în cenaclu Grupul folk 5 din localitate compus din muncitorii Doru Cheregi, Adrian Dutu, Eugen Avram, Ioan Lițu și eleva Livia Neculce

Dar sensul programului prezentat la Oradea poate fi mai bine înțeles dacă voi cita o strofă de poem citit la Oradea: Să ne unim cu toții: „Deci, drag și dor de muncă patriei voastre dați-i / Intregul front al țării ostienii și-i așteptați / Că sint români de cîntec, maghiari, germani sau alții / Ei sint români în cuget, simțire și în faptă.“

SATU MARE: Sala Filarmonicii din localitate a fost atît de plină încît afară au staționat cîteva salvării, autosalvări și mașini pentru stîns incendiile, dar, spre înmînta tuturor, nu s-au produs „evenimente“ ce să folosească limbajul de specialitate. Pentru obținerea biletelor, ne-au spus reprezentanții Comitetului județean U.T.C., s-a format o coadă care a avut inițial o lungime de un kilometru

Prezent pentru prima oară în Satu Mare, Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar a înțeles să-și onoreze cartea de vizită printr-un spectacol cu adevărat extraordinar, avînd multe lucruri noi, asta nemaipunînd la socoteală faptul că pentru tinerii din municipiul Satu Mare totul a fost nou.

În lipsa lui Nicu Alifantis, extrem de solicitat de teatrul unde lucrează, poate și în

Acești tineri sint desigur convingși că îi reprezentăm de fiecare dată.

urma succesorilor din cenaclu, seara se deschide cu Imnul său, reluat de pe bandă de magnetofon, și cu versurile lui Adrian Păunescu: Trăiască fiul muncii din fabrici și din brazde / Trăiască demnitatea, partidul, omenia / Trăiască-n sănătate cîrmăciul țării noastre / Trăiască libertatea / Trăiască România.

Momentele mari ale seriei le-au constituit recitalul lui Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan, interpretarea de excepție a Baladei păgubșilor (Gelu Colceag și Gabriel Iencec), Adrian Ivanitchi (Amiaza), Mihai Onu (Imn), Anda Călugăreanu (Șah om), Florian Pittiș (Avertisment, În Ma), Anda Călugăreanu și Florian Pittiș (Vinare de vînt), Doru Stănculescu (Ai, hai), Imbrăcînt în aplauze a fost Mircea Vintilă, cîntărețul de vîrf al momentului care a reușit să impresioneze la maximum sala cu Bade Ioane, Dulce Românie, Eroii, La Haul lui Manuc, Mielul, Constantin și Veronica, Contrafiecții de familie și în, de fapt triumful seriei care parcă i-a apartinut, Pămîntul deocamdată, Singur, sau împreună cu Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan, și, din nou, cu Florian Pittiș, Adrian Păunescu recită din Meliusz Jozsef, Horvath Imre, Geo Dumitrescu și poeziile proprii Un cîntec dedicat președintelui țării, Da, mai avem, Iancu în Ardeal, Spirit revoluționar. Tot acolo, la Satu Mare, într-o sală de pîrînt și de fiu poetul și-a plîns Repetabila povară. Grupul compus din Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski și-a prezentat întregul repertoriu într-o interpretare de virtuozitate, lucru sugestiv pentru progresul lor. Poezii localei Dorin Sălăjan, George Mătușescu și Ion Darida s-au produs cu frumosele poezii proprii Exodul mieilor, Împotriva falsificărilor de istorie și Noapte din secolul 21. De fapt, din ultimii doi a recitat Adrian Păunescu.

Membrii cenaclului au interpretat frumos și patetic textul Ploaia care va veni — scris acum un deceniu — de Dorin Liviu Zaharia ajutîndu-se ca și autorul versurilor de o melodie italienească. Mai trebuie remarcate următoarele; într-o sală atît de exigentă tînărul muncitor Mihai Onu, în continuare cel mai nou în cenaclu nostru, a obținut în cadrul topului un merit și meritul, loc 3; grupul „Erika“ a executat cu rafinament Piese de dans din secolele XVI și XVII; publicul a învățat aproape toate textele cenaclului.

În final, sala ne-a spus nouă tuturor „La mulți ani“ și le-am răspuns folosindu-ne de aceiași termen.

BAIA MARE. Mai mult de 4.500 spectatori din orașul care reprezintă gloriosul Maramureș au participat în somptuoasa Sală a sporturilor la spectacolul care a început la

ora 20.00 și s-a încheiat la 3 și jumătate dimineața. A fost un spectacol-triumf al acestei a doua etape a turneului din Transilvania. Aici în această sală a fost recitat de către autor (Adrian Păunescu) și de către cel prezenți poemul Lumină! Luptă! Libertate! Tot aici s-a consumat un moment de o mare încărcătură emoțională: Dumitru

Grupul vocal de la Liceul nr. 5 din Arad a impresionat prin puritatea interpretării.

Fărcaș — fiu de țărani din Maramureș, a taragotat despre veșnicia pămîntului românesc, despre istoria noastră dură și semeală, despre virtuțile neamului nostru de azi și de pururi și a făcut totul în fața unei săli în care se afla și mama sa, Dumitru Fărcaș — fiu de țărani din Maramureș. Trebuie aici remarcat cît de emoționant este faptul că alături de Dumitru Fărcaș se află în cenaclu nostru, cu egale șanse de afirmare, Mihai Onu, muncitor provenit dintr-o familie de muncitori.

Constituți într-un cuplu actoricesc veritabil, Florian Pittiș și Adrian Păunescu au recitat versuri de Geo Dumitrescu, Meliusz Jozsef și Adrian Păunescu. Dar, de fapt, ei s-au circumscris unui moment, să-i spun așa desă a durat o oră, dedicat țării, președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, valorilor fundamentale ale pămîntului românesc, idealurilor tineretului revoluționar de la noi și de pretutindeni. Inscrisiile pe piatra de hotar, Da, mai avem, Lumină! Luptă! Libertate!, Deocamdată, nu, 14.000 tone aur, Potpurii de melodii românești, maghiare, germane și sirbești, Trei culori, 1 Mai, Hora Unirii, Internaționala, Bandiera Rosa au ridicat sala în picioare, dînd sensuri profunde spectacolului de aici. Contribuția fiecăruia a fost una extraordinară și ne bucură să consemnăm că marea preferat al seriei, cu Ai, hai a fost atît de complex și talentatul Doru Stănculescu.

Au debutat de asemenea Betzi Alexandru (Țară de pripas, versuri de Alexandru Vlahtuță), un grup compus din Nicolae Levi, Vasile Hosu și Marcel Ursu (În timp ce, versuri Mircea Florin Sandru), Cătălin Condurache (Citație pe versuri de Toma George Măiorescu), Mihai Ică (Noi n-avem de I. Iordache) și a tipurit sculptorul Mihai Olos din localitate.

Incheiat la 3 și jumătate, cenacluul s-a constituit într-o firească dorință: aceea de a reveni în orașul-amiral al Maramureșului — Baia Mare.

EUGEN SECELEANU ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

TOP FLACĂRA ARAD

- 1) Decembrie (George Bacovia — Nicu Alifantis).
- 2) Cozma Răcoare (Nicolae Labiș — Evandro Rossetti).
- 3) Fără petale (Doru Stănculescu).
- 4) Bade Ioane (Tudor Argezi — Mircea Vintilă).
- 5) Amintire cu haiducii (Valeriu Sterian).
- 6) Rănitul dintre linii (Mircea Bodolan).
- 7) Nunta (text popular maghiar Erika Jozsa, Karol Horvath, Alexandru Dobranski).
- 8) Imn (Adrian Păunescu — Mihai Onu).
- 9) Balada clobanului care și-a pierdut caprele (folclor maramureșean — Ion Zubășcu).
- 10) Precupeții (Dan Tufaru — Anda Călugăreanu).

TOP FLACĂRA ORADEA

- 1) Repetabila povară (Adrian Păunescu — Nicu Alifantis).
- 2) Rănitul dintre linii.
- 3) Cozma Răcoare.
- 4) Bade Ioane.
- 5) Trandafirul de praf (Viorel Sinpetrean — Gheorghe Gheorghiu).
- 6) Precupeții.
- 7) Imn.
- 8) Nopti (Valeriu Sterian).
- 9) Fără petale.
- 10) Nunta.

TOP FLACĂRA SATU MARE

- 1) Pămîntul deocamdată (Adrian Păunescu — Mircea Vintilă).
- 2) Cozma Răcoare.
- 3) Imn.
- 4) Noi, muritorii (Adrian Păunescu — Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobranski).
- 5) Ai, hai (Doru Stănculescu).
- 6) Rănitul dintre linii.
- 7) Noi, nu (Nicolae Labiș — Anda Călugăreanu).
- 8) Amiaza (Aurel Șorobetea — Adrian Ivanitchi).
- 9) Trandafirul de praf.
- 10) Balada părului bălai (Hans Günther Selwerth).

TOP FLACĂRA BAI MARE

- 1) Ai, hai (Doru Stănculescu).
- 2) Pămîntul deocamdată.
- 3) Rănitul dintre linii.
- 4) Imn.
- 5) Amiaza.
- 6) Trandafirul de praf.
- 7) Cozma Răcoare.
- 8) Precupeții.
- 9) Noi, muritorii.
- 10) Balada părului bălai.

Răbojul getic de la Pietroasa al lui Boreibisi

Este și inutil și dător de amărăciune să faci istoricul ipotezelor asupra inscripției de pe răbojul de aur din tezaurul de la Pietroasa.

Cercetînd și noi, de mai mulți ani, monedele dacilor-geților, motivele decorative de pe ceramică, de pe costumele populare, și alte documente epigrafice găsite în pămîntul românesc, dar mai cu seamă descoperind și cercetînd noi scrierile de pe statuetele de betoane arhaice al căror studiu l-am întocmit în cartea „Cultul zburătorului”, iată-ne azi în măsură să punem pe masa oamenilor de știință nu o serie de ipoteze, speculații și tendențioase interpretări, ci un TEXT.

După cum anunțăm și-n titlul intervenției de față, nu avem de-a face nici cu o

brătară, nici cu vreun colan, cum s-a susținut pînă acum.

Sîntem în fața unui Răboj — adică RĂBOZ — obiect scris cu ideograme valahe, consacrate zeilor, idolilor — deci o inscripție sacră valahă.

Pentru probă depunem în intervenția de față următoarele trei documente :

- O monedă dacică-getică „de tip Filip” — adică HILIP ;
- Un răboj țărănesc, după Panaitescu ;
- „Brățara” de la Pietroasa, care face obiectul articolului de față — cu inscripția reproducută în Dacia Preistorică, după varianta galvanoplastică executată pentru Muzeul din Berlin în anul 1855.

Am depus aceste trei izvoare pentru evidența pură și simplă a faptului că toate cele trei obiecte sînt scrise cu aceleași semne și că nici vorbă nu poate fi despre rune gotice.

Păstrîndu-ne o serie de alte explicații și argumente din sistemul nostru de lucru, în cazul în care prea-învățații ne vor trage la răspundere, vom trece acum la însuși fondul și scopul problemei — inscripția.

A) Citirea de la dreapta la stînga :
GAETI — HELIPI — MOSAIS — PSALMOZIS — GEORGIS — ZIORIDAKORFV — BOREIBISI — DAFHENIX — AHIL — VLAX.

Iată traducerea textului ce numai gotic nu poate fi :

„Au fost făurite (ORFV) și date, dedicate de către ai Gaei și ai Soarelui Fii, ziși PHELIPI — Fericirii Călăreți — Pii — ai Soarelui, din pămînturile geților-valahilor — dacilor cei pioși ;

„Cu credință și dragoste atașați lui Moais, scriitor de psalmi — slujitor pios al Fecioarei ALMA-ISIS, regina din Sais și-al lui RA și-al lui BAKH ;

„Fiul și iubitul muzelor MOSAIS — zis GIORGI cîntărețul pastozal — orgisiac, la datinile Moșilor și la Singiarz ; Moais zis DAKORF — Orpheu al dacilor — geții-vlax, consacrat la datina HELIPI — a Fiilor Soarelui dedicați lelelor ;

„Și la ZIORI — IORIDAKO — ORF — Ziorii zeitelor Io-loridike-Dokea și-ai lui Orfeu, zile de inițiere ale celor Șase și Unu — cîntăreți orgisiaci, uniți cu fecioarele Muze și Trăgăici, purtătoare de corfe — (coșuri) ;

„Au fost făurite (și scrise) de către cei Șase și Unu în cap cu Moais — la datinile zise BOREIBISI — DAFHENIX — Dăfurile de sfîrșitul vieții glorioase a lui BO-

REIBISI (Boirebista) zis AHILVLAX — (Mort tînăr și-n plină glorie ca și Ahile) — ca fiu al de două ori-mamei ALMA — Gae-Rea, a Fericirii Fii ai Cerului și-ai Pămîntului (orficii) daci-valahi-geți — dedicați Moșilor uriași — daci-pelagi-nordici ;

„Au fost făurite în aur :
— Cele două fiale alipite : fiala Cerului și fiala Pămîntului ;

— Cele două găi-aquile, legate ca (nume simbolistice) ale Gaei — Rheel unite prin legăturile cu Uranus-Zeus-Dahin.

— Aquila-Corb — lipsit de perechea lui — ca nume ale lui Helios dezlipit de perechea sa Regina lelelor.

— Ahila (Aquila-fială) singură (ca nume) al Moșului VLAX, la despărțirea prin ardere de Ahile ;

— Korfele (coșurile și coferele) — cofițele, cu cap de feline : lupi-lei-pantere ca nume ale lui BAKH, și ca nume ale Fecioarelor în unire cu dedicații acestuia, la băuturile orgisiace.

— Rythonul — cofița cap de bour — ca nume al Casei de Boirebista, de două ori, prin două mame innobilată : prin bourul nordic Joe și prin boul Apis-Ra ;

— Și-a treia oară și mai întîi prin singele regilor de Sighet — Iza-Zagra ale bourului ZAGREO ;

— și pentru băuturile inițiatice ale vieții și morții eroice întru reinnoire — dedicate zeului de Zagra-Iza, ZAGREO, la orgiile de băutura morții eroice și-a resurecției în Eliseum, la Moșii Patriei, a eroilor de viță regală — sacră ;

— Pasărea de aur Ibisul unit cu Foenixul ca genii nominative ale reginelor IO și ISIS ;

— Lipia de aur și tortițele scrise, cu zodiile Soarelui, Lunii și Pămîntului — scrierile Moșilor, de la Uranus pînă la Vlax și Boirebista ;

— Cei doi Călăreți ai Soarelui și genul Cal-Fiul-lepei, ca nume ale lui DAFHEN și AFHEN și-al Calului-Soarelui — cel inaripat, consacrat la arderea eroilor și la plecarea fiilor-regilor-soli-curieri în pămînturile sacre ale Regatelor fiilor lui Uranus-Gaei-Rheel și Zeus-Dahin ;

„Fii de regi nord-dacici-geți-valahi trimiși în solie de inițiere la oamenii zeilor din Țara Foenixului și-a Ibisului, a reginei Isis și-a lui Ra ;

Și din pămînturile reginei IO și din pămînturile reginei INO Dainia și pe muntele IDA — la inițieri ;

„La datina sacră, pusă la sfîrșitul Ilionului prin foc, și la sacrul legămint al Fiilor Cerului și Pămîntului, făcut de VLAX — la arderea lui Ahile și-a celor o sută de eroi — fii de regi dac-nordici căzuți la Ilion.”
De atîta vreme învățații nu ne pot spune ce rost au banii Casei Filip macedoneanul găsiți de ei lingă oasele strămoșilor noștri ; și că tot de-atîta vreme ei nu știu de ce-au fost găsite fragmente din „Iliada” alături de oasele multor îngropați de la Callatis-Mangalia pînă în Egipt.

Cînd de fapt și banii „Hilip” și fragmentele despre războiul de eliberare al popoarelor dunărene arhaice, la Troia, au menirea să dovedească zeilor și urmașilor stîrpea sacră a celor găsiți în pămînt cu bani „Filip” și cu fragmente din „Iliada”.

Abținîndu-ne cu greu să mai dăm sugestii prea-învățaților arheologi-istorici, să le prezentăm în continuare inscripția de pe răbojul de aur de la Pietroasa.

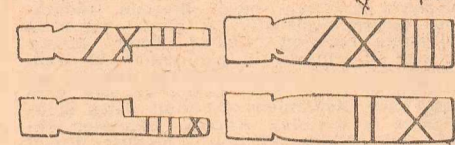
B) Citirea de la stînga la dreapta :
AHILIP — BANS — DAFHENIKHI — IANIDEI — ZAGREO — OENES — SGHETRAGAI — KAP — BAKH — HAFIAST — EX.

„...Au fost făurite și dedicate (scrise) de către Fiii Cerului și-ai Pămîntului — din pămîntul dak-nordic-valah-get, Kabirii-Cavalerii ai Soarelui — Curieri regali și slujitori în pămînt ai lui Hafaiste (Hefaistos) — fericirii fauri în cap cu MOZAIS, pentru slujirea la Idele, Fastele și A-Fastele datinile apărării de geniile rele — lelele — zise astfel :

„AHILIP — BANS — Librațiile și reculegerile cele cu piine și apă, consacrate fiilor regilor cei ajunși la liman, cu Ahile — în Țara Regilor țării tuturor dacilor : PANS-DAFHENIKHIA.

„Și la datinile zise A-HILIP-BANS — Librațiile Regelui LIBER — al Țării PANS-DAFH-FHENIKHIA — a regilor cei de neamul lui lanus și-al reginei din Fenikia — Ianideiza — (Inia-Dinia) — la alipirea țărilor lui Zeus-Dahin zisă Dahia Pansa — la Țările lui lanus, și-ale lui Ra, și-ale regilor de Fenikia-Etruria ;

„Și la datinile DAFHENIKHI — de victorioasa renaștere a Foenixului, la eliberarea țărilor dacice — ale lui Zeus-Dahin și ale

lui lanus de sub regatele lui Ra și-ale Regilor din Fenikia ;

„Și la datinile zise NIDEI-DAF-FHENIKHIANIDEIZA : Nedeile venirii reginei zeite IANIDEIZA în pămînturile Daciei de Iza — ale lui lanus, de-a născut pe Zagreo ; și la moartea acestuia în chip de bour ; și la reinvierea lui, ca Bakh — în țara zeitei INO.

„Datine zise IDEI-ZAGREO-AGREO-E-OE, Idele geniilor agrari și pastorali ;

„Și la datinile dedicate lui ENES — și la venirea în pămînturile lui lanus — feniene, — a lui Eneea — eliberatorul de fenienci ;

„Și-ale venirii regilor Casei Eneaiților în țările Dacia-Getia-Valahia unite cu Casa Boirebiștilor.

„Pentru care s-au pus datinile ZAGREO-REO-OE-ENES-OENES — Oinele și Zagreicele, ale geniilor — apărătorilor — oieri-

lor și țărănilor : inițieri și datine pastorale și țărănești-militare ;

„Și la SGHE-GHET-TRAGAIKA — Trăgăicile. Săgetării Kaprei — jocuri tragice, la coborîrea în Gheena a geniei — regine a țării GHEAT — Geția, cînd a născut pe genul Cap de Țap — zis TAGAI-KAPBAKH — Bakhus — Cap de Țap cel ce se trage din regina Cap de Kapră, la săgetarea acestuia pentru uciderea lui ZAGREO-ZIS-OEN-ENE-NESS-SGHET-RA-GAI — Zagreu, cel de neamul regilor oieri, născutul a doua oară de către genia oilor și zis OEN-ENE — cel născut la Sighet din regele RA și GAI, care a coborît — de la Zagra — în pămînturile Geților, fondînd regii de Sighet-Geția ;

„Și la datinile tragice — consacrate aruncării luptătorilor inițiați în foc, în apă și-n pămînt — dedicate aruncării lui Hafaiste în Gheena ; și la darea capului lui Orfeu pe apă și la darea în foc a Lupului (Cronos) pentru fii Kaprei-Geat — la tragerea săgeților de-asupra capului — către soare :

„Datine faste și tragice cărora li s-au consacrat HILIP-BANS — Banii „Hilip” — cu capetele de regi, alcătuite din multele chipuri de zei și cu Cavalerii-Soarelui — Curieri sacri — alcătuiți din scrierea — desenarea numelor — zeilor — regilor moși din odoarele sacre — (nominative) ;

— Pentru traversarea Styxului și pentru libera-trecere prin Gheena, către Țara Zeilor — oamenilor uriași — Moșii-Eroi ;

„Precum și zicerile de salut la capetele de piatră întru resurecția Uriașilor cei închiși în pămînt de moartea lui Zagreboul de Sighet — Iza și Zagra — pămînturile sacre ale tuturor dacilor-geților-valahilor din toate pămînturile.”

Acestea sînt citirile cele faste și cele „sinistre” ale RĂBOZ-ului de la Pietroasa.

ION GHEORGHE

ultima oră

Profesorul Vancea, reales vicepreședinte al societății internaționale de ergoftalmologie

Marti dimineața s-a întors acasă, după un lung periplu european, academicianul profesor doctor Petre Vancea, personalitate de prim ordin a oftalmologiei mondiale, plecat din București la 28 martie, cu destinația Köln.

Tovarășe profesor, din cele ce știm, ați participat la Köln la o importantă reuniune științifică internațională dedicată problemelor corpiilor străini metalici. Ați susținut acolo o conferință. Ce-a urmat ?

M-am deplasat la Hamburg, unde am luat parte la simpozionul Societății Internaționale de Ergoftalmologie și, cîteva zile mai tîrziu, la Congresul Societății Europene de Oftalmologie. Cu ocazia primei manifestări, am trăit bucuria realegerii ca vicepreședinte al societății, reinnoirea mandatului acordat în urmă cu patru ani la Mexico reprezentînd.

după opinia mea, nu numai o recunoaștere a unei activități medicale îndelungate, ci și o dovadă de prețuire la adresa școlii românești de medicină.

— După aceea ?

— Am lînut, vreme de două săptămîni, cursuri despre lentilele de contact la Școala superioară de optică din Hamburg și apoi, între 6 și 14 mai am fost prezent la cel de-al 82-lea Congres al Societății Franceze de Oftalmologie, unde am înfățișat o comunicare, primită cu interes, despre raporturile dintre oftalmologie și dermatologie, insistînd asupra tulburărilor de cristalini și eczeme.

— De la Paris v-ați întors acasă ?

— Nu. Am închis, ca invitat de onoare, cursurile de specialitate ale Facultății de medicină din Oviedo, Spania, lecția tinută fiind apreciată de ziarul local „La Voz de Asturias” drept magistrală.

— Ce program aveți pentru viitorul imediat ?

— La vîrsta mea e parcă mai greu să ai programe și mai ușor să ai scopuri. Scopul meu, urmărit de o viață, e să fac oamenii bine, să-i ajut să se vadă între ei și să vadă realitatea. Cu asta mă voi ocupa, fără răgaz.

OVIDIU IOANITOAI

FLACARA, Redacția : București, Piața Științei 1, sector 1, căsuta postală 4112, oficiul 33. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : 1617 — reportaj (A. Dohotaru) ; 1606 — cultură, cenoclu (Eugen Seceseanu) ; 1618 — știință (Liviu Timbus) ; 1787 — probleme cetățenești — scrisori (Margo Nedelea) ; 1618 — publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache) ; 1595 — fotoreportaj ; 1623 — documentare ; 1786 — administrație (Alexandru Medar) ; 1782, 1621 — secretariat de redacție (Dan Bărlădeanu, Sorin Postolache) ; 1611 — secretar responsabil de redacție (Marius Popescu) ; 1783 — redactor șef adjunct (Traian Prosan) ; 1822 — redactor șef. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU